04

MEGAZIN ZA HAKIRANJE STVARNOSTI # 2. 1.MJESEC 2005.

INTERWIEV-STRIP-ZELENI-FOTO-POEZIJA

SC-OŽIVLJAVANJE MASTODONTA

OPERACIJA DŽABALESKU

MAKING NEW USES OF OLD MATERIAL

CIJENA:
10 KUNA

izdavač:
savez udruga klubtura

uredništvo:
lela vujanić&pero gabud&tanja topolovec&kruno jošt&vesna janković&ivana armanini&karolina pavić

suradništvo:
marko strpić, alisa, melody berger, toni gabrić, dražen šimleša, danijel savović, jorde, aleksa golijanin, mario marić, goran štimac, marijan crtalić, tomislav medak, marcell mars, borg, vid jeraj, andrijana pavić, teo patričević, iva zenzerović, peki, lola, kontrapunkt

design:
tanja topolovec&kruno jošt

naslovnica:
komikaze

lektura:
martina majdak

virtualna redakcija:
http://tamtam.mi2.hr/casopis

web:
www.uke.hr/04

kontakt:
00385(0)48/682-837
e-mail:casopis@clubture.org

štampa/Čvorak Zagreb

naklada/2000

siječanj 2005

ostvareno kroz savez udruga clubture
www.clubture.org

suradnja:
net.kulturni klub mama/ZG
Mi2 MEDIALAB/ZG
UDRUGA UKE/KŽ

donator:
CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE/ZG
GRADSKI URED ZA KULTURU GRADA ZAGREBA

issn 1845-2469

hackiranje stvarnosti

Fenomen koji nazivamo nezavisnim ili vaninstitucionalnim kulturnim praksama, tijekom posljednjih se šest godina iz gotovo marginalne, samoodabrane pozicije «alternativaca» razmahao i pretvorio u artikuliranu aktivnu scenu, koja je sa svojim brojnim programima izdigla urbanu kulturu grada s razine pukog izraza na razinu prilično vidljive činjenice. Teško bismo danas o kulturi uopće mogli govoriti bez barem spominjanja djelovanja udruga poput Multimedijalnog instituta i MAME, Blok-a, Centra za dramsku umjetnost, WHW-a, Platforme 9.81, Udruženja za razvoj kulture, ili Community Arta. Kako je njihova produkcija, ali i sam broj udruga, rasla, pojavila se i nužnost za umrežavanjem svih tih različitih inicijativa, pa je ne tako davno pokrenuta i platforma Clubture.

Nezavisna scena, usudili bismo se reći, jača je no ikad, ali jedna stvar ipak je vidljivo nedostajala: časopis, službeno glasilo, odnosno prikladan medij komunikacije s publikom. Situacija se, međutim, ipak mijenja, jer Savez udruga Clubture nedavno je pokrenuo magazin čiji je nulti broj upravo ugledao svjetlo dana.

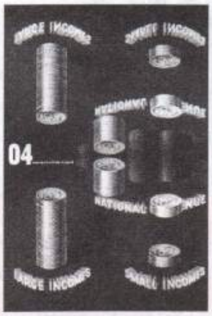
Magazin «04» trebao bi pratiti sadržaje vezane uz nezavisnu kulturnu scenu, ali ne samo one organizirane skupine, nego i individualce koji rade gotovo na margini, bez ikakve mogućnosti da njihova djelatnost bude zabilježena u mainstream tiskovinama. Vesna Janković, jedna od urednica magazina, vidi «04» kao nasljednika duge tradicije tiskovina s, kako sama kaže, «izmještenim pogledom na stvarnost», koja je počela s Poletom i Studentskim listom, a devedesetih se nastavila kroz Arkzin, Nomad, Up&Underground i Godine nove. Veze, dakle, postoje, ali isto tako i razlike, koje u ovom slučaju jednostavno proizlaze iz drugačijeg konteksta, budući da se od devedesetih promijenila politička situacija, sama scena se razvila, te su ostvareni i aktivni kontakti s ideološki bliskim međunarodnim organizacijama.

Ono zbog čega bismo ovaj magazin možda ipak uže povezali s Arkzinom jest praksa medijskog aktivizma koju je on inaugurirao devedesetih. Već prvi broj “Megazina za hackiranje stvarnosti 04» po svom je sadržaju, ali i uređivačkom konceptu, vidljivo političko štivo, ponajviše što se tiče područja civilne politike, te istraživanja mogućnosti novih kulturnih politika. Magazin će u neku ruku teorijski, te u smislu komunikacije, fundirati samu scenu, pa tako i sam ne može biti promatran kao izdvojena pojava, nego kao integralni dio scene same.

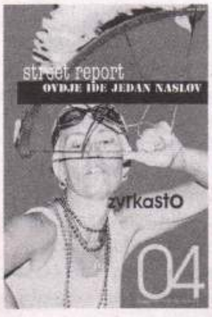
Nulti i prvi broj bili su besplatni, a mogu se nabaviti na većini onih mjesta u kojima se konzumira nezavisna kultura, dakle, u MAMI, Booksi, InfoShop-u na Knežiji i drugima, a možete ga pronaći i na adresi www.uke.hr/04.

INTERVJU S MARKOM IZ *Što čitaš?*

SLOBODA JE SMEĆE DRŽAVE

razgovarala: Lela Vujanić

Marko aktivan si na civilnoj sceni već oko 10 godina. Gdje je početak? Gdje su tvoji razlozi za djelovanje?

Počeo sam kao i većina ekipe koja prvo uđe u neku supkulturnu priču i onda krene dalje... počeo je rat i onda sam skužio da postoji antiratna kampanja, došao tamo i upoznao ljude, shvatio da postoji puno više stvari od toga, tu je bio i Zagrebački anarhistički pokret i gomiletina aktivnosti. Zapravo se radilo o tome da u jednom trenutku stvoriš neke stavove, a ne znaš ih artikulirati i ne znaš da tako nešto već postoji, da ima ime, grupe i svoje medije. Do tada sam znao da postoji Feral, onda sam skužio da postoji i Arkzin, tada fanzin, a kasnije i novina. Upetljao sam se s ljudima i počeo baviti svim i svačim - od fanzina, uređivao sam Arkinfo, pisao za Arkzin, radio na prigovoru savjesti, volontirao u Pakracu, radio u restoranu, vodio ZAP-ov infoshop... Sve je to kulminiralo zadnjih godina s izdavaštvom - prvo kroz ZAP, pa onda i Što čitaš?. Krenule su i Subverzije kao anarhističko tjedno događanje - ideja je bila da treba postojati neko fizičko mjesto gdje se može pričati o stvarima. Na neku foru mi je uvijek bilo najbitnije da se vrti neka diskusija, da ništa nije zdravo za gotovo... Sve se može dovesti u pitanje, pa i moje ideje, stavovi...

Diskusija i preispitivanje su ok ali što je cilj te diskusije, ono do čega je ti je ful stalo, kao razloga zbog kojeg se stvari rade?

To volim zvati prostor slobode - društvo je sjebano i postoji neki prostor slobode za koji se moramo izboriti sada i ovdje, što je osnova svih inicijativa koje su vaninstitucionalne u smislu da nisu

SVI SUSTAVI SU PROMJENJIVI I ZAMJENJIVI, UOSTALOM, SVE JE TO SAMO ZAMIŠLJENO, BAZIRANO NA VJEROVANJU - SAMO TREBA POČETI VJEROVATI DA SE MOŽE DRUGAČIJE. ZATO MISLIM DA SU SVE OVE MALE I MALO VEĆE INCIJATIVE KOJE SE DOGAĐAJU VAŽNE - UPRAVO ONE POKAZUJU DA JE MOGUĆE DRUGAČIJE I GRADE NEKI NOVI NAČIN RAZMIŠLJANJA, DJELOVANJA I MEĐUODNOSA KOJI ĆE NA KRAJU REZULTIRATI NEKIM PROMJENAMA.

vezane uz državu - da se bore za **prostor djelovanja i slobode koji se širi.** U zadnjih 10 godina se taj prostor kod nas nevjerojatno proširio - iako kad pratiš taj proces onda to ne kužiš od koraka do koraka, ali kužiš kad pogledaš unazad što je bilo prije 10 godina, prije 5 i što je sad - razlike su ogromne. Fora je u tome da imaš neke velike ciljeve i male ciljeve - nećemo sad pričati o tome «sutra ćemo mi utopijsko društvo» već kreneš raditi fanzin, pa onda stvaraš neki nezavisan medijski prostor koji je okrenut nekoj specifičnoj publici i tu rješavaš dio problema. To može biti i politički i kulturno, a s druge strane možeš imati i niz malih grupa koje djeluju unutar kulture, supkulture, različitih muzičkih, političkih... smjerova, pa se onda s vremenom javlja ideja kao recimo Clubture koja je to sve umrežila, povezala i omogućila razmjenu. To je s jedne strane jaka kulturna i politička poruka - da može postojati neko drugačije umrežavanje, drugačiji oblik organizacije, koji nije vertikalan već je horizontalan, koji ima svoje prednosti i nedostatke, ali se uvijek razvija... Samo što tu nastaje drugi problem, ako pričamo o širem kontekstu takozvanog civilnog društva, imaš masu nevladinih organizacija, udruga koje su se institucionalizirale, zatvorile i tu je zapravo zamka. Upliće se sve veća lova, ljudi stare, mijenjaju se potrebe, želje i interesi, i odjednom dobiješ alternativu koja više nije alternativa.

U vrijeme Antiratne i Arkzina naprimjer, postojala je jaka potreba da se nešto radi, da se pruži otpor, a 10 godina kasnije imamo profesionalizaciju, hrpu love koja se vrti u civilnom sektoru, korupciju, projektiranje i odrađivanje?

Problem je tome što je to zatvoreni krug koji često nema doticaja s društvom, projekti se rade zbog samih projekata; puno puta sam vidio projekte koji nastaju zato što je neka fondacija raspisala natječaj. Ideje za taj projekt nije bilo prije toga i nije bilo ljudi koji bi to radili. Dobili bi se novci i projekt bi se odradio površno, da bi se napisali izvještaji. Potrošili bi se novci i nikom ništa. A da ne govorimo o tome da se ljudi koji rade u nekim NVO-ima i ljudi koji rade u fondacijama često poznaju i zapravo se zatvara taj krug novaca, projekta, natječaja - to je ova aktualna tema o korupciji i nepotizmu unutar civilne scene.

Kako misliš da bi se to trebalo riješiti?

Pa ne znam, mene baš briga za udruge, to je državni problem. Postoji masa projekata koji se događaju bez te forme, jer forma udruge je zapravo zadana od strane države, znači kako strukturirati građanske inicijative, grupe, skupine i dovesti ih u neki kalup koji država razumije ili koji državi odgovara. Znači s jedne strane država zadovoljava svoju potrebu za socijalnim angažmanom koju onda takozvani treći sektor obavlja i skida državi trošak, a to je put koji često vodi institucionalizaciji.
Imaš projekte koji su neformalni - u smislu registracije, statuta i svega ostalog, a puno se stvari radi i događa - primjer su «Knjige za zatvorenike» - projekt koji je prikupio 5000 knjiga najprije za Lepoglavu, onda za ženski zatvor u Požegi, a radi se o neformalnoj grupi mladih ljudi (bili su srednjoškolci kad su krenuli). Napravili su veliku stvar, jednostavno su se okupili oko nekakve ideje i realizirali je. «Hrana, a ne oružje!» ide već godinama i rade ono što javne kuhinje ne rade nikada. Zatim infoshopovi koji sada postoje, npr. u Mami postoji hrpa knjiga do kojih je teško ili nemoguće doći, a s druge strane imaš anarhističke infoshopove, u Čakovcu ili Rijeci, Splitu, Puli...u skvotu u Zagrebu. To su sve projekti koji su nastali od grupice prijatelja - ajmo napraviti to jer imamo dovoljno literature koju treba ponuditi ljudima da ne stoji bezveze. Ima puno takvih projekata.

Koliki je zapravo utjecaj civilne scene i nezavisnih inicijativa prema van, na društvo u cjelini?

Svi programi, svi projekti su na određeni način ekskluzivni za određene skupine ljudi. Ista stvar se događa sa supkulturama - okrenute su same sebi. Ta civilna scena tek povremeno nalazi načine da sebe učini relevantnom nekim drugim ljudima. Ako nemaš direktnu komunikaciju i doticaj s ljudima, ako ne radiš stvari u formi koja je prihvatljiva najširem krugu ljudi to je otprilike kao da radiš ništa ili nešto malo. To je bed, jer prilagoditi ono što radiš širem krugu ljudi, a bez da mijenjaš sam sadržaj nije toliko teško.
Zato mislim da je ok priča stvaranje kulturne politike kao nekog novog prostora djelovanja. Ne mislim da je to nešto u što bi se uplitao, nemam afiniteta prema takvom radu jer to uključuje puno lobiranja, kontakata s institucijama...

Uvijek je problem ako polaziš iz anarhističkog polazišta izbalansirati stvari. S jedne strane tu je moja ideološka pozadina koje se rado držim, s druge strane realnost u kojoj živimo. **Činjenica je da što su jasnije neke strukture i što je širi prostor u kojem država nema svog interesa, moje djelovanje je slobodnije. Pa tako i u smjeru kulturnog djelovanja ako postoji neki 'manevarski' prostor i niz mogućnosti koje inače ne bi imao.**

Dugoročno mislim da to može biti loše jer stvara privid da je struktura društva i državno uređenje ok i da stvari dobro funkcioniraju.

Da, stvara privid nekakve slobode. Naravno da je bolje imati razvijenu infrastrukturu i kulturnu politiku na način Nizozemske nego nemati je uopće, međutim pitanje je koliko to u globalu mijenja stvari, a koliko služi kao faktor stabilizacije i održavanja postojećeg poretka?

Kad uzmeš Nizozemsku za primjer, ili Amsterdam koji ima posebne gradske regule - imaš dojam da se puno dobrih stvari događa, ali svaka vlast dopušta određene slobode, dok to ne dođe do neke granice, tada država pokreće val represije. Svakih par godina u Nizozemskoj kreće val represije, gomila skvotova u dva tjedna nestaje, jer vlast napravi ofenzivu na skvotove i onda sve kreće ponovo. Takva intenzivna suradnja i taj privid nekonfliktne situacije te dovodi do toga da se potpuno umiriš, to je ono što se događa i ovdje. **Pacifikacija svih inicijativa, ne treba preoštro... Ja mislim da treba reći, kritizirati, vikati, verbalno napadati i upravo u tome je uloga svih nezavisnih medija i inicijativa.** Mirno i nenasilno djelovati ne znači da se ne treba svađati, kritizirati i reći da je netko loš. Još uvijek nedostaje jasne i oštre kritike, već se sve događa po principu kako funkcioniraju sindikati. Krenu oštro pa se dogovore, ne idu do kraja, rijetko kad se zapravo ide do kraja, do krajnjeg zaključka u nekom zahtjevu. Zato nužno dolazi do toga da je 'mali čovjek' gubitnik, jednako kao i mala kultura, odnosno nezavisna kultura. Neke manje političke inicijative su gubitnici. Ako ne ideš do kraja u svojim zahtjevima, zapravo pristaješ na stanje kakvo je.

Ne znam tko je to rekao ili napisao: **sloboda je smeće koje državu ne zanima; tako da je smiješno pričati o prostoru slobode, jer to je prostor u kojem država nema svojih interesa, pa je dopušten.** Uključujući i liberalnu državu. Država je država, bilo totalitarna bilo liberalna, ima iste modele djelovanja, samo što je sfera interesa kod totalitarne države apsolutna, a kod liberalne nešto manja. Ako izlaziš van tog prostora, najebeš. To je to, sloboda je naprosto smeće države.

Misliš li da će do nekih većih promjena doći polaganim hodom kroz institucije, prevratom, stvaranjem paralelnih mreža, autonomnih prostora...?

Polagani hod kroz institucije će samo pojesti i samljeti aktere. Nitko nije ušao u institucije i ostao nepromijenjen. **Ne mislim da će doći do nekog naglog prevrata i neke promjene društva od danas do sutra. Vaninstitucionalna borba, edukacija i stvaranje mreže biti će puno utjecajniji jer nije stvar u tome da promijeniš državu, stvar je u tome da promijeniš stav ljudi, da ljudi počnu gledati drugačije na neke stvari, da im daš informaciju o tome da postoje i drugačija gledišta.** U trenutku kad imaš kritičnu masu koja razmišlja i gleda na stvari drugačije, dogodit će se neka realna promjena. To je dug put, ali će onda postojati stvarna baza i osnove da možemo reći: da, došlo je do promjene.

Kako educirati i informirati ljude kad istovremeno imaš jaku državu i medije poput RTL-a. Osim toga, stvari se još uvijek događaju najviše u Zagrebu (npr. ne mogu svi doći na Subverzije). Koja je tu onda uloga medija i da li treba uopće ići u mainstream medije?

Nije stvar u tome da se sva vrata zatvore *mainstream* medijima. Imamo specifičnu situaciju, zapadni aktivisti se hvataju za glavu kad im kažem da je najmanji bed doći na nacionalnu televiziju i tamo reći ono što hoću reći. Necenzurirano... Treba ići u medije, ali ih treba koristiti oprezno, jer nije stvar u mediju već u načinu kako su stvari prikazane. Ok je napraviti nešto s *mainstream* medijima, ali se onda moraš potruditi da imaš što veću kontrolu. To ispečeš kao zanat - kako razgovarati s medijima, što im reći. Npr. nikada ne bi ovako razgovarao nadugo i naširoko s nekim iz *mainstream* medijima, jer novinari koji rade u tim medijima malo znaju o temama koje pokrivaju, pogotovo o temama koje su drugačije, koje se bave drugačijim načinom života.
Bitno je tražiti autorizaciju tekstova i priloga jer možeš stvar stopirati, nitko te ne može staviti u medije na način na koji ti to ne želiš. Ako paziš što kažeš, ako to novinarima ponoviš nekoliko puta, ako tražiš autorizaciju, imaš šezdesetpostotne šanse da ćeš dobiti neku ok priču.

Problem ostaje u tome da čak ako i dobiješ tu ok priču, tvoj prilog se emitira poslije sapunice i prije modne revije. Nije li to dovođenje stvari u istu ravan gdje i taj aktivizam gubi mjesto i smisao unutar tog konteksta?

Možeš to i tako gledati, ali ljudi koji gledaju sapunicu inače nikad ne bi pogledali neku aktivističku snimku, dobili takvu informaciju. Možeš napraviti 100 projekcija po nezavisnim prostorima i tih 100 projekcija će vidjeti 5 000 ljudi. U nekom vrlo gledanom terminu to će možda vidjeti pola milijuna ljudi, od toga 50 000 to percipira kao nešto.
Problem je u količini informacija, imaš 5 televizija u Zagrebu, masu dnevnih novina, časopisa, plakata, radija, gomilu informacija i ja koji kao pratim neke stvari, zapravo nemam percepciju toga što gledam ili slušam. S druge strane opet neke informacije uspiju doprijeti do ljudi i ljudi reagiraju. Npr. u Zagrebu smo imali demonstracije protiv rata u Iraku prije nego što je rat uopće počeo na kojima se pojavilo 10 000 ljudi. Protiv rata koji se događa negdje drugdje.

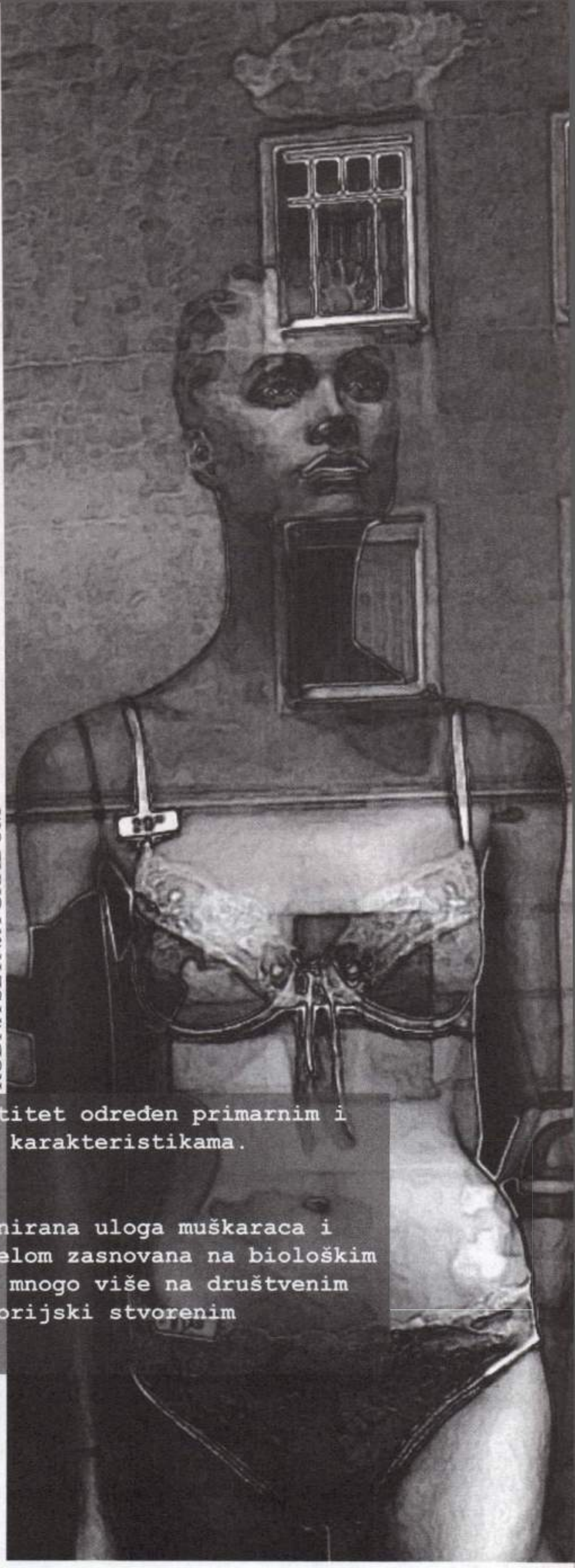
Rekao si da te ne zanimaju udruge, kako je registrirano Što čitaš?, i da li misliš da nešto što smjera da bude alternativno i subverzivno mora imati i neki drugačiji (alternativni) koncept ekonomije?
Što čitaš? je najklasičnije poduzeće, firma, što bi se reklo u narodu... Kao i sve ostale anarhističke izdavačke kuće u svijetu, a i kod nas... Nema okvira koji ti dopušta rad s knjižarama i nešto što se zove «profitna djelatnost» (iako je ovdje riječ o minus profitnoj djelatnosti, al' dobro) bez takvog oblika registracije.
Što se tiče alternativne ekonomije - nju tek treba početi razvijati, zato sam ranije rekao da ne možemo reći «ajmo sutra utopijsko društvo», uvjeti su drugačiji i teško je biti u potpunosti dosljedan svojim idejama. Uostalom, što su ideje radikalnije to je teže biti dosljedan u današnjim uvjetima života. Zato mislim da je bitno biti što dosljedniji - imati fer odnos, ne ići preko nekih granica i uvijek tražiti način da napraviš nešto bolje, više, radikalnije... I dokle god djeluješ u tom smjeru, sve je ok. Samo se treba čuvati pretjeranih kompromisa - kompromis na kompromis i eto te u strukturama vlasti... :-)

Anarhistička literatura još čuva pojmove poput utopije, prevrata, ustanka. Drugdje, čini se da su ti pojmovi izgubili smisao i relevantnost, kao - to je neka zastarjela priča...

Nisu to zastarjele stvari, već je riječ o tome da smo svi mi skloni vjerovati «stručnjacima» i onda nam lako prodaju takve priče. Zapravo su nam prodali priču ugodnog nezabrinjavanja, osjećaj nemoći i ideju kako je sve uzaludno, jer «bolje od ovoga ne može». To je zapravo klasična liberalna zabluda - parlamentarna demokracija je vrhunac, nije savršeno, ali je najbolje što može biti... **I tu je točka, nema dalje, sustav se ne dovodi u pitanje, nema promjene sustava, već samo unutar sustava. Ne vjerujem u to. Ne vjerujem da je ovo sada zadnji politički sustav u povijesti, osim ako se ne dogodi neka prirodna ili neprirodna katastrofa koja će uništiti čovječanstvo...**
Svi sustavi su promjenjivi i zamjenjivi, uostalom, sve je to samo zamišljeno, bazirano na vjerovanju - samo treba početi vjerovati da se može drugačije i to je to. Zato mislim da su sve ove male i malo veće incijative koje se događaju važne - upravo one pokazuju da je moguće drugačije i grade neki novi način razmišljanja, djelovanja i međuodnosa, koji će na kraju rezultirati nekim promjenama. Ne mogu pretpostaviti kakve će te promjene biti, nadam se dobre, no neću izigravati proroka i tvrditi da je baš to ono što dolazi - to nitko ne može, nema mogućnosti točnog utvrđivanja budućnosti. Bitno je da se ide dalje, s dobrom idejom što bi htjeli. Lako se prilagodimo putem - zato je i diskusija važna, stalno propitivanje, inače ćemo završiti u nekoj dogmatičnoj, totalitarnoj priči...

www.stocitas.org

SPOL: biološki identitet određen primarnim i sekundarnim spolnim karakteristikama.

ROD: društveno definirana uloga muškaraca i žena tek manjim dijelom zasnovana na biološkim karakteristikama, a mnogo više na društvenim očekivanjima i historijski stvorenim predrasudama.

žena je
UKRAS OKO PICE

piše: Alisa

Redakcijski sastanak u Mami. Pero i ja stižemo prvi i dok čavrljamo promatramo plakate s najavama skorašnjih događanja. Na dva od desetak izloženih pojavljuju se ženski likovi. Jedan je najava d'n'b događanja sa stripovski isfuranom curom. Dizajn je loš i neiventivan. Jedino što privlači pažnju su *oversized* stršeće cice ove loše replike Betty Boop. Međutim, Pero me upozorava na drugi plakat. Izdavač je Ured za ravnopravnost spolova grada Kostajnice, a povod je 25. studeni – Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama. Na plakatu je fotka mlade cure, s rinčicom u uhu, otvorenih usta i prijeteći dignute stisnute šake, koja bi trebala sugerirati glasnu i aktivnu pobunu. Međutim, nešto ipak ne štima. Malo dublji pogled otkriva da cura nosi izazovnu minicu, a cijela fotka je snimljena iz donjeg, voajerskog rakursa kojem je pravi fokus i cilj duboka sjena njenog međunožja. Dignuta ruka i usta koja izvikuju otpor, tek su nebitni dekorativni detalji na ovoj slici muške seksualne fantazije koju zaziva mlado podatno meso i odnos u kojem svako batrganje lovine samo doprinosi intenzitetu predatorove žudnje.

Nakon sastanka imam rupu do sljedećeg dogovora i malo se muvam gradom dok ne odlučim otići na još jedno piće. Pogled mi privlači neonska reklama kafića Underground. Silazim u suterenski, ne loš prostor, s par niskih stolića i zidova ukrašenih većim i manjim kaširanim fotkama poznatih divljaka i buntovnika prošlog stoljeća: Brando, Al Pacino, Picasso, Iggy Pop... Očigledan osobni rukopis dekoratera ili vlasnika kafića. Tražim fotke žena. Osim jedne jedine fotke Marlyn Monroe, u pozi zgažene seksipilnosti (koja istovremeno izaziva i zaštitničke i S&M porive), ta galerija muških idola prošarana je samo «art» fotkama bezimenih, više ili manje golih modela, koje sjede na zahodu, grle se ili se motaju po pozadinama portreta ovih važnih muškaraca. Njihova tijela su tu tek da naglase mužjačku potentnost ikona mladalačkog otpora prošlog stoljeća.

Kasnije te večeri, u tramvaju na putu doma, slušam razgovor dvojice studenata elektrotehnike. Pričaju o KSET-u i nezadovoljstvu zbog niskog plasmana kojeg je zaradio u Klikovom rangiranju zagrebačkih klubova. Kriteriji za rangiranje bili su: komadi, cuga i muzika.

Jedan od njih govori kako KSET ima najkvalitetniju glazbenu ponudu u gradu, ali je studentski klub i jebi ga, nudi samo pivo i bambus. Drugi veli da bi možda privukli bogatiju publiku da počnu praviti skupe koktele... Komade ne komentiraju. Ja šutim i buljim kroz prozor, dok mi sa jumbo plakata mašu, smiješe se i pozivaju usne, cice, kosa, trbusi, bedra lijepih žena, tijela izvijenih u nemoguće položaje. Žene još jednom lišene svake osobnosti. Manje vrijedne čak i od proizvoda koje reklamiraju. Tu su tek da sugeriraju užitak koji će sigurno uslijediti ako kupite baš taj auto ili popijete baš ono pivo. *Basic instincts* u funkciji profita. Kapitalistička kolonizacija tijela i uma s jasno podijeljenim rodnim ulogama. Mjesto subjekta rezervirano je isključivo za muškarca. Čak i reklame namijenjene ženama, poput onih za gaćice i grudnjake, osim što mi nabijaju komplekse zbog proporcija koje nikad neću imati (a i nakupljenog celulita, izgriženih noktiju, duhanskog zadaha, tamnih podočnjaka ili viška dlaka na licu i nogama), jasno mi poručuju što se od mene očekuje.

Što sam bliže svom domu, osjećaj otuđenja od vlastitog tijela je sve veći, a samopouzdanje nepovratno curi. Izlazim iz tramvaja i vučem svoje tijelo poput nepotrebne, strane, obezvrijeđene i ponižene nakupine. Izručujem tu težinu kauču ispred televizora. Na drugom programu TV Slovenije prikazuju Fine mrtve djevojke.

Howling Harpies

Piše: Melody Berger
kontakt:
HowlingHarpies@gmail.com

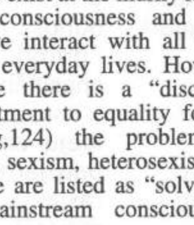

Kada one hrabrije među nama protestiraju zbog svjetovnih znakova sistematskog ugnjetavanja, optužuju nas da smo izbirljive, da pretjerujemo, da iz muhe pravimo slona, ili da situaciju vidimo potpuno pogrešno. Hrabrost da se diskurzivnom sviješću osvijetle ponašanja i reakcije koje se događaju na *razini praktične svijesti*, susreće se s poricanjem i moćnim gestama ušutkivanja, koje mogu natjerati ugnjetavane ljude da se osjećaju pomalo ludima.

So, here's the concept: we're tentatively calling the magazine **"Howling Harpies"** and we're sporting a lovely, vintage pulp fiction style cover for each issue. (or finding a web designer who can give that feel to the entire website... I myself am not particularly tech-savvy in this area). Feminists will be depicted as these cartoonish, exaggerated ***raving lunatics. terrorizing the mainstream nation with words like "heterosexist" and "paradigm."***

There will be all these tongue in cheek horrifying, sensationalistic quotes like: "*They insisted that sexism still existed!!!*" "*They pounced on random guys in subways who called them sweetheart!!!*" (and perhaps an individual pulp fiction cover for each article).

Why in the world would we want to depict feminists in this way? I think a quote in Iris Marion Young's **"The Scaling of Bodies"** really gets across the feeling we're going for. As I read this article, Young is pointing out the uniquely frustrating ways in which modern day prejudices manifest themselves. Although it is no longer accepted to openly discriminate against groups on the basis of prejudiced notions, these notions exist at the murky level of the unconsciousness and affect how we interact with all others in our everyday lives. However, because there is a "discursive commitment to equality for all" (Young,124) the problems of racism, sexism, heterosexism and the like are listed as "solved" in the mainstream consciousness.

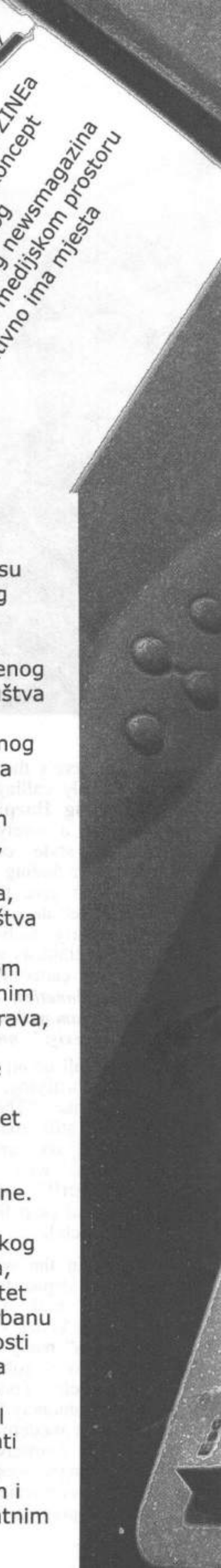
If the "let's be nice to everyone" laws are on the books, what are we crazy feminists blabbing on and on about?"When the more bold of us do complain of these mundane signs of systemic oppression, we are accused of being picky, overreacting, making something out of nothing, or of completely misperceiving the situation. The courage to bring to discursive consciousness behavior and reactions occurring at the level of practical consciousness is met with denial and powerful gestures of silencing, which can make oppressed people feel slightly crazy." (Young, 134).

So, basically **"Howling Harpies"** are all those who dare to speak up in class and question whether sexism is really a "dead" issue when we've never had a woman president, and female bodies are used to sell beer. I think it will appeal to a high school-college age crowd. Philadelphia NOW is interested, and I know that their endorsement will help the **"Howling Harpies"** cause a great deal.... but what I really need are writers, web designers, artists, cartoonists... yada yada yada, who want to work on this project! (if this describes you, or any of your friends... please let me know!Thanks!~MelodyHowlingHarpies@gmail.com

UPDATE: we have over 100 people involved thus far... and our first publication is scheduled for March 8th. (featuring an interview with Bitch of former bitch and animal fame, an interview with Liza Featherstone: staff writer for The Nation and author of the new book Selling Women Short: The Landmark Battle for Worker's Rights at Wal-Mart, and an interview with Mikki Halpin, author of the book: It's Your World - If You Don't Like It, Change It:-) The print version should come out in May.

Prvo polugodište ZaMirZINEa

Prvo polugodište ZaMirZINEa dokazalo je da za koncept civilnodruštvenog elektroničkog newsmagazina u našem medijskom prostoru definitivno ima mjesta

piše TONI GABRIĆ / www.zamirzine.net

Kada u životu neke novine prođe prvih šest mjeseci, vrijeme je za podvlačenje crte. O ocjeni njezina izgleda, objavljenih članaka i reakcije čitatelja u tom prvom polugodištu ovisi odluka o sudbini novine: treba li je eutanazirati i humano je preseliti na smetište neuspješnih medijskih projekata ili se u nju isplati još više ulagati kako bi uspješno preboljela preostale dječje bolesti i etablirala se u javnom prostoru. U slučaju ZaMirZINEa stvari stoje otprilike ovako: nekoliko je prethodnih godina postojao kao mrežni fanzin civilnoga društva, koji je, prema ideji njegovih izdavača, nevladine udruge ZaMirNET, trebao prerasti u elektroničku novinu. Kada mi je ponuđeno da budem njezin urednik, smatrao sam to izuzetnim profesionalnim izazovom. Mislio sam, a to je i danas moja urednička ideja vodilja, da u Hrvatskoj ima dovoljno čitalačke publike koja je zasićena i pomalo zgađena lepezom tema koje nude mediji srednje struje. Velik je broj relevantnih stvari o kojima oni ne pišu ili ih samo marginalno zahvaćaju, i to uglavnom zato što urednici ili vlasnici komercijalnih medija smatraju da nisu dovoljno podatne za senzacionaliziranje javnosti.

Upravo u te teme, smatrao sam, treba hrabro zagristi. Vrijednosti koje zastupa progresivni dio civilnog društva civilizacijski su važne jer se na planu civilnog društva razvijaju strategije za napuštanje tradicionalnih, autoritarnih obrazaca društvenog ponašanja. Ideja civilnog društva sadrži u sebi ideju aktivnog građanina/građanke, nenasilnog odnosa prema drugim ljudima i prirodi, poštivanje prava i specifičnosti različitih životnih stilova i rodnih opredjeljenja, ideju izlaska iz okvira patrijarhalnosti, nacionalizma, rasizma. Unutar civilnog društva razvijaju se i strategije za suprotstavljanje neoliberalnom kapitalizmu i njegovim razornim učincima na planu ljudskih prava, ekologije, kulture...

Osnovna zamisao uređivačke koncepcije bila je: iskoristiti mogućnost koju pruža internet kao izuzetno brz medij i kreirati hibrid elektroničkog newsmagazina i dnevne novine. ZaMirZINE mora biti novina koja piše o pozadini vrlo širokog spektra relevantnih događaja, ali da pritom ne izgubi identitet novine za civilno društvo i urbanu kulturu, što znači da vrijednosti progresivnog civilnog društva moraju biti njegovo osnovno opredjeljenje. Nadalje, portal mora svakodnevno objavljivati vijesti o zbivanjima na sceni, kao i o političkim, društvenim i kulturnim zbivanjima relevantnim

za civilno društvo, a u NVO-marketu mora objavljivati doslovno sve oglase koji su važni za nevladinu scenu u Hrvatskoj.

Civilnodruštveni identitet portala ostvaruje se, primarno, izborom kolumnista i kolumnistica, i rubriciranjem prema klasičnim područjima civilnog društva. Njegov newsmagazinski identitet postiže se tematskim rasponom i raznovrsnošću novinskih formi, ali i visokim standardima objavljenih priloga. ZaMirZINE, dakle, mora biti elektronička novina u čijoj se proizvodnji poštuju standardi novinarskoga profesionalizma; novina koja će svoje čitateljstvo pronalaziti ne samo u krugovima neposredno zainteresirane nevladine scene, nego i među obrazovanijim čitateljima mlađe i srednje generacije koji su vrijednosno bliski civilnom društvu, ali nisu u njega neposredno uključeni; naposljetku, ZaMirZINE mora biti novina koja će vrijednosti civilnog društva i svakodnevni život nevladine scene, s vremenom, nametnuti kao ravnopravnu i normalnu temu u najširem prostoru javne komunikacije.

Ocjenu dosadašnje uspješnosti ostvarivanja ovakve zamisli prepuštamo čitateljicama i čitateljima; ipak, pritom ne mogu odoljeti da ne istaknem kako statistički podaci o čitanosti daleko premašuju naša početna očekivanja. Trend vrlo sigurnog rasta i dalje je vidljiv, a odlične članke ZaMirZINEovih suradnika i suradnica često prenose ili citiraju veliki portali i novine s dužom tradicijom i većim ugledom, što nas otkriva sve širim koncentričnim krugovima novih čitatelja. Nakon šest mjeseci rada, rekao bih da koncept civilnodruštvenog elektroničkog newsmagazina definitivno ima otvoren put prema čvrstom mjestu u našem medijskom prostoru.

Zelena mreža

aktivističkih grupa (ZMAG) organizirala je 11 otvorenih i besplatnih radionica gdje se zainteresirane polaznike i polaznice učilo o korištenju i proizvodnji ekoloških tehnologija kao i o permakulturnom dizajnu.

piše: Dražen Šimleša

Osnovni cilj radionica bio je prikazati u praksi kako se na jednostavan i jeftin način mogu učiniti konkretni koraci te dijeliti znanja i vještine prema ekološki održivijim i socijalno pravednijim vrijednostima. Radionice unutar ovog programa su: terasiranje zemljišta recikliranjem auto guma, solarno kuhalo, izgradnja malog vodenog biotopa, solarni tuš, mozaik na kući, solarni kolektor, sapuna, krušne peći od reciliranih i prirodnih materijala, kompostišta s glistama te postavljanja održivog energetskog sustava s malom vjetrenjačom i solarnim modulom i druge. Meni je osobno bilo najbolje na radionicama terasiranja, mozaika, a bilo je dobro i na glistama i krušnoj peci. Terasiranje zemljišta recikliranima materijalom, u ovom slučaju iskorištenim auto-gumama bila je najzahtjevnija radionica. Razlog zašto smo je radili je kosi teren na Recikliranom imanju u selu Vukomerić gdje ZMAG stvara otvoreni eko-socijalni edukacijski centar. Kako bismo dobili više ravnih površina da ljudi, a posebno paščad, mogu normalno hodati, krenulo se u eksperimanetiranje izgradnje nosivih zidova. Inače, drugdje u svijetu ljudi grade od auto-guma i prave kuće, koje su poznatije pod nazivom earthship, a predstavljaju neke od najljepših građevina na ovoj planeti s visokom energetskom efikasnošću. Ovaj tip gradnje unutar ekološkog graditeljstva spada logično pod rubriku gradnja recikliranim materijama, za razliku od gradnje prirodnim materijalima. Mi smo odlučili prvo vježbati na manje važnoj stvari, kao što je nosivi zid, da ukoliko se odlučimo za kuću imamo nekog iskustva. Gume se slažu kao cigle jedna preko druge i popunjavaju zemljom čime se dobivaju čvrste i stabilne konstrukcije. Super je što se ovime gume koje često se bacaju u šume ili ih se čak i pali, ponovno dobivaju svoju korisnu namjenu. Mi smo ih dobili besplatno od lokalnog vulkanizera koji inače plaća za njihovo skladištenje, ako ih uopće i skladišti. On je uštedio pare, mi smo dobli besplatan građevinski materijal. Jedini bed s ovom pričom je što je fizički zahtjevna, jer se posebnim batovima zemlja sabija u gume pa si zamislite nabijati tako negdje šest-sedam nizova guma. Dakle, potrebni su ljudi i vrijeme, slično kao i sa drugim tehnikama u ekološkom graditeljstvu. Nama je trebalo tri dana rada s malo manje od deset ljudi, kako koji dan. Danijela je bila udarnica, jer je nabijala zemlju u gume i još se brinula za ručak. Super je s ovim radionicama što ljudi saznaju za njih, uvijek nas je puno na imanju što je super – graja, vika, šega, smijeh, ljudi, zezanje, divljanje i glupiranje…. Tako da imanje izgleda kao mala promenada. Najbolje je bilo kad bismo za ručak otišli u naš mali permakulturni vrt, nabrali na primjer graška, očistili ga, odmah skuhali u solarnom kuhalu i složili fini umak. Solarno kuhalo je luda jeftina stvar koju smo sami napravili također korištenjem recikliranih materijala (satelitske antene) uz drvenu konstrukciju i reflektirajuću foliju za skoro pa ništa love dobije se totalno luda stvar. Kad se ovako zaokruži priča s vlastitom hranom priča je još potpunija. Uglavnom, kuha samo na sunce. Mozaik na kući je isto bio priča za sebe, jer sada konačno više nemamo onaj ružni dio temelja koji je virio iz kuće, jer smo je krivo mjerili, a koji je uvijek bio predmet šaljive sprdnje naših prijatelja i posjetitelja. Oni koji su gledali film o imanju isto znaju o čemu pričam. Sada imamo lijep mozaik duž cijele kuće gdje neće biti staklenik. Naša prijateljica, akademska slikarica, Nikolina nas je vodila kroz svijet razbijenih pločica i njihovog pretvaranja u lijepe slike. Kad smo radili krušnu peć bilo je tako blatnjavo da nam je bilo maltene neugodno pred stranim volonterima koji su nam taj dan došli pomoći. Tada se baš obistinilo ono što uvijek kažemo ljudima da kad dolaze na imanje ne očekuju ekološki raj, već više gradilište. No, kad su volonteri pokazali da nisu razmaženi i ubacili sebe i svoje ručice u carstvo blata i nama je bilo lakše. Peć smo radili od gline koju imamo na bacanje i od stare bačve. Toliko smo gline nabacivali, tumbali i ljepili da se nadam kako je korisna za kožu. Uglavnom, peć se sada suši i na proljeće će doći lickanje napuklih dijelova, a onda pizze i kruha za sve. Pošto je ZMAG izdao knjigu o vrijednosti glista, red je bio da si napravimo i jedno kompostište s glistama da nam fino kakaju humus. Udomili smo nekih 200 000 glistica koje sada rade za nas i fino ih hranimo, odmah pored vrta. Pošto smo bili s ovom radionicom najbrže gotovi, sljedilo je uobičajeno ludiranje po imanju, od kojih je najbolje bilo utrkivanje tačkama ili kariolama. Padanje je naravno bilo najbolje. I galamljenje. Još nas očekuje radionica o održivim energetski sustavima koja nam je i najvažnija, jer ćemo time dobiti struju. Stavit ćemo malu vjetrenjaču

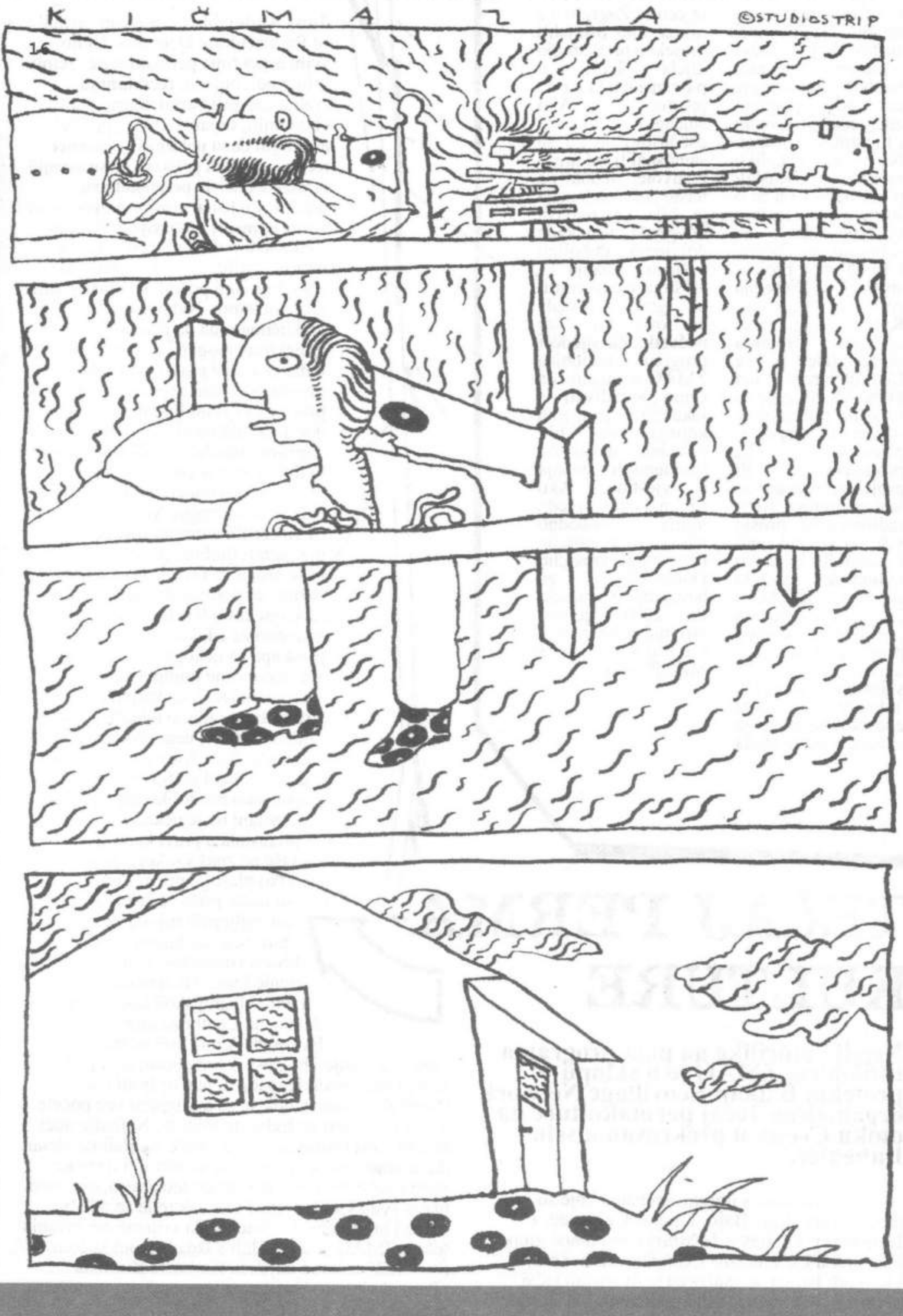
i solani modul na imanje. Uz još i jači sustav koji imamo – agregat koji radi na bio-dizel imanje će biti potpuno energetski nezavisno i to nam je najsuper. Na još nekoliko mjesta u Hrvatskoj postavljamo sustave s malom vjetrenjačom i solarnim modulom, i to je moj projekt snova. Energija za raju, čovječe. Kao teoretska podrška projektu organizirale su se EkoSubverzije u net klubu Mama, gdje su se svaki ponedjeljak održavale rasprave, predstavljanja, promocije ili projekcije vezane za teme radionica. Kroz radionice je prošlo više od stotinu ljudi i dosta ih je preko radionica postalo aktivno u ZMAG-u i to nam je najdraža posljedica cijelog projekta. Novi ljudi uvijek donesu i svježinu i energiju. Također, kroz ekosubverzije nas je skontala jedna škola iz centra Zagreba i s njima smo osmislili projekt o pretvaranju dijela škole u permakulturni prostor. Ako slučajno to i ostvarimo, ja ću se samospaliti od sreće i divote. Jedna od naših i prvotnih želja je bila ne pobjeći od grada, već kada dobijemo doboljnu količnu znanja i vještina sve to vratiti u grad. Možda će ovo biti fini početak. Za sljedeći program radionica ZMAG-a mislim da ćemo surađivati s lokalnim grupama kojima će biti potrebno nešto od spomenutih znanja i vještina. Ako se nalazite među njima slobodno nas kontaktirajte na zmag@zmag.hr. Dolazimo za bevandu i burek. Za 2004. godinu program je financiran sredstvima MZOPUG-a.

TEčAJ PERMA-KULTURE

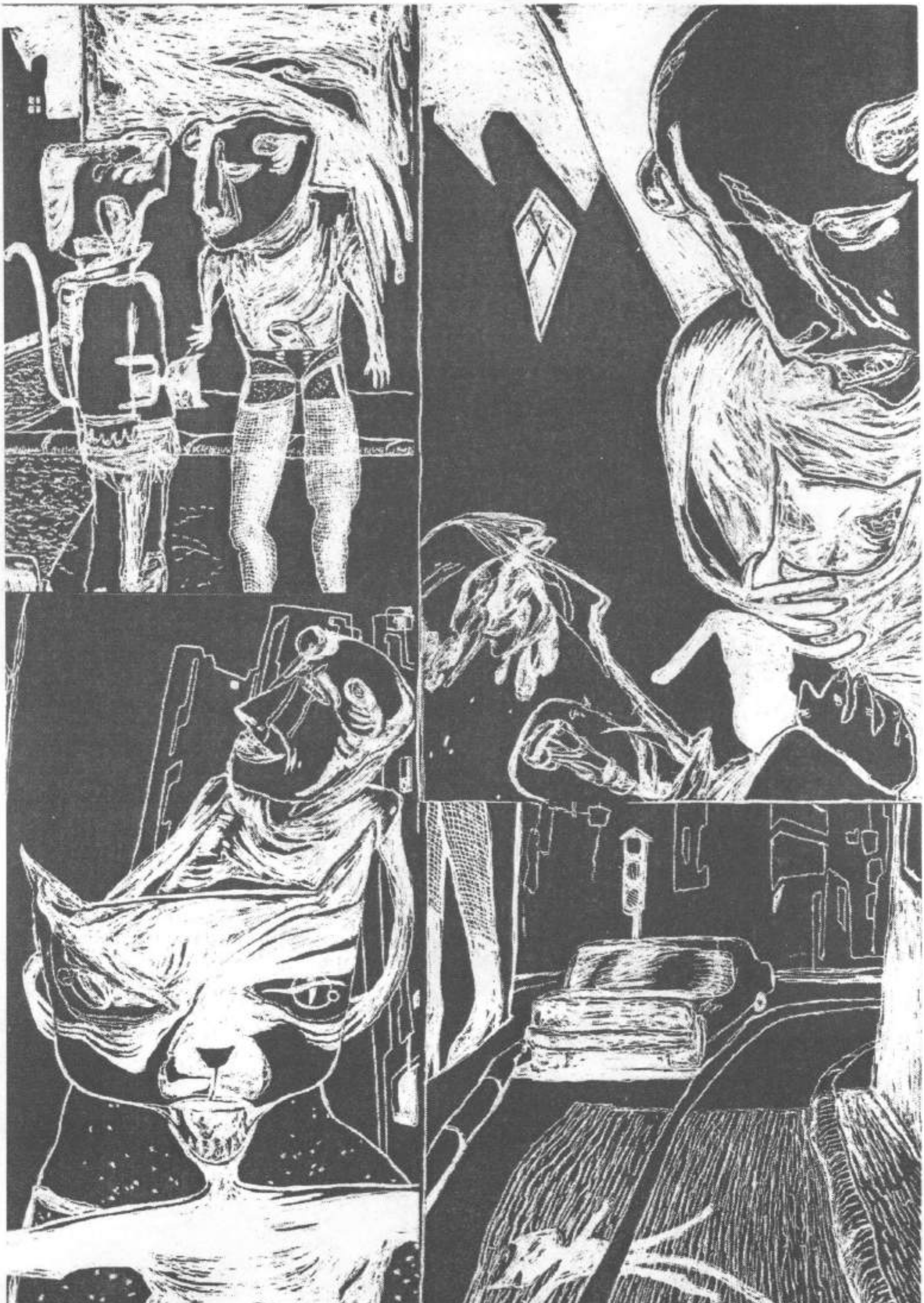
Negdje otprilike na pola programa radionica, ZMAG je u sklopu projekta Balkan Ecovillage Network organizirao Tečaj permakulture na otoku Cresu, u prekrasnom selu Lubenice.

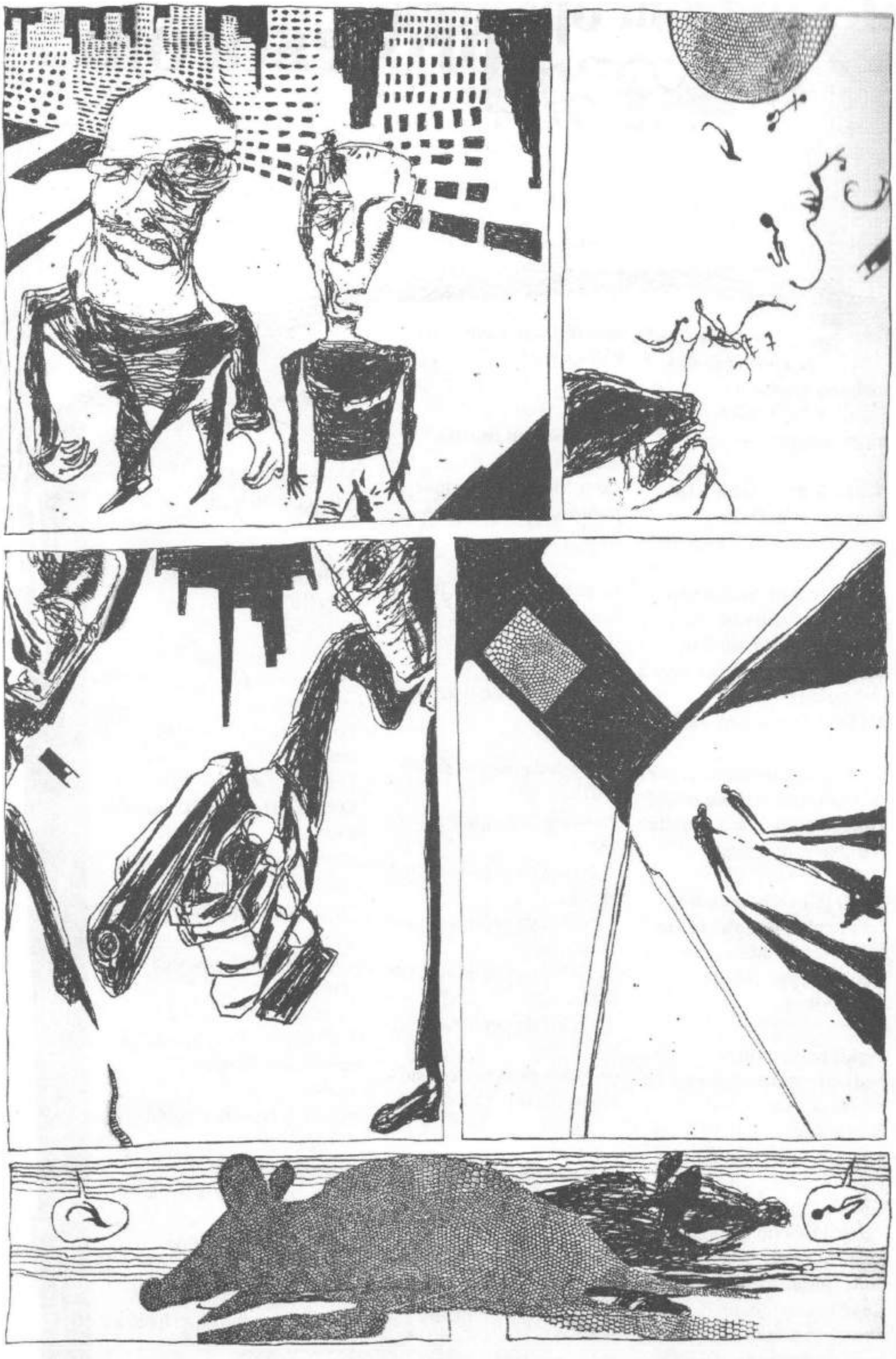
Zajedno s drugim grupama koje su dio projekta (Eia- Bale, Kneja- Čakovec, i Eko-kamp Ortiješ – Mostar) i uz pomoć grupe koja radi u Lubenicama Centar za održivi razvoj Eko-park Pernat, organiziran je dvotjedni tečaj permakulture koji je vodio permakulturni dizajner **Tony Anderson** s European Institute of Permaculture Denmark. Učilo se o svim aspektima permakulture: zemlji i tlu, vodi, otpadu, recikliranju, zraku, energiji,t arhitekturi, ekonomiji, organiziranju i politici, a zadnjih dana **polaznici i polaznice tečaja su trebali pokazati da su usvojili to znanje tako da permakulturno dizajniraju jedan prostor pazeći na sve važne elemente i funkcije.** Cilj ovog tečaja je bio da ljudi iz ove regiji dobiju certifikate iz permakulture kako bi mogli početi dizajnirati sami svoje prostore. Nakon godinu, dvije praktičnog rada na permakulturnim projektima moguće je dobiti diplomu čime se stječe pravo na učenje drugih. Sad smo započeli s tim procesom i svim ljudima koji su dobili certfikate cilj je da što prije naprave tako dobre projekte kako bi dobili zvanje permakulturnih dizajnera i dizajnerica i širili to dalje u našoj regiji. Već sada s ovim certifikatom mi imamo pravo dizajnirati ljudima prostore i voditi naše projekte. Ovo je bilo posebno važno, jer permakultura, s obzirom na svoju kompleksnost i vrijeme potrebno za edukaciju, često zna biti preskupa za nekoga odavde.Tako da smo ovime ljudima omogućili besplatan tečaj, uz krajnji cilj da mi to sami radimo u budućnosti puno jeftinije, nego što je slučaj na Zapadu. Sam Tony nam je rekao da nije nikad vodio ovakav tečaj, a mi smo bili toliko napaljeni i nabrijani da je nekad rasprava prerastala u pravi kaos, gdje više ne znaš što koga zanima i tko glasnije priča. Lubenice su inače priča za sebe, jedno od najljepših mjesta gdje sam bio. Selo na žalost, kako to već biva u Hrvatskoj, umire i sve je manje ljudi. Mi smo tečaj imali u obnovljenoj školi kod krasnih domaćina Centra za odživi razvoj Eko-park Pernat koji se trude sačuvati znanje i bogatstvo tog područja, a na kraju kraju i sam život. Kupanje u plavoj špilji i goliranje u najboljem moru, dok su se u Zagrebu već počele nositi jakne niti ne treba spominjati. Najbolje noći bile bi kada bismo uz gitare i frule zaurlali uz vjetar da ne smetamo selu i udri do kasnih sati uz neke stare i neke nove pjesme. Iznad tebe nebo, oko tebe plavo svud kud ti pogled seže, skupila se odlična ekipa i brdo dobrih vibracija. Za vrijeme održavanja tečaja ZMAG je u suradnji s izdavačkom kućom Što Čitaš? tiskao i knjižicu Grahama Burnetta "Permakultura – Vodič za početnike", koju možete nabaviti ili od nas ili od Što Čitaš?.

piše: Dražen šimleša

K I Č M A Z L A
©STUDIOSTRIP
16

3-d interwiev s dobitnikom grand prixa strip-festivala «crtani romani-show», strip-crtačem, pjesnikom, slobodnim profesorom:

alexandrom opačićem -profesorom/BG.

razgovor vodili:
danijel savović i ivana armanini
u prostorijama «kluba mladih» u šibeniku gdje se odvijala strip-radionica komikaze 29.-2.12.2004.

Profesore, kako si se osjećao dok si primao nagradu?
Odlično. Ništa nisam osetio, ali me držala nesvestica.

Misliš li da si dobio više nego što si zaslužio?
Taman. S obzirom na potrebe.

To što je tvoj strip na temu ovisnosti pobijedio na ovom festivalu, da li to znači da ti imaš neke veze s ovisnošću?
Ne bih to nazvao ovisnošću.

Uzimaš li kokain, odgovori iskreno, čitaoci nisu budale! (Hoćemo li mi dobiti malo?)
Ne razumem pitanje.

Šta ti je Profi, zašto ti se tresu ruke, jesi ok? (pitao se Profesor) Ja sam ok, a ti?(pokazuje prstom na znak Nike).

Jesi li prisustvovao radionicama stripa na CRŠ-u i što si naučio?
Bilo nas je stotinu. Prvo što sam naučio bilo je: Ženska anatomija (karlična razlika između muškaraca i žena), i Perspektiva (to nije običan tehnički crtež), Kompozicija table (nisam zapamtio), Upis slova (samo tom predavanju nisam prisustvovao). Kasnije sam pročitao da je bilo i kolorisanje!

Što slušaš od muzike?
Hard Core. Ali pravi... Converter, Bad Company, Imment Starvation, Decoder, KOOI,...

Koje ti je omiljeno jelo?
Nećemo sad o tome.

A piće?
Može, ali o vašem trošku.

Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.
-Hoćeš li da popiješ nešto?-
Može.-Tu ti je flaša pored.

Tko su ti, koji su ti najbolji prijatelji?
Ima ih mnogo. Ne bih da nekoga izostavim.

Da li si nekada išao do kraja?
Na
putu
sam. Zaboravio
sam kofer s priborom.

Voliš li djecu?
Samo devojčice.

Čuli su te kako voliš poeziju?
Naravno.

...(Profesor počinje da recituje:)
Po pločniku se razigrale
trešnje
Dinje i ostalo
Ostalo dok zvončići i leptirići
caruju
Caruju i žive srećno
Srećno anđele moj
Dragane nesretniče
zlomisleni
zlomisleni laju dok karavani
prolaze
i prolaz
i odlaze sa sećanjem na nas
nas vodi zvijezda sreće
vječne
vječne ljubavnike izgubljene
u trnju
trnju koje nije cvijeće .
Profesore, čemu je tvoja
tajna?
U onome što razlikuje
golubove od galebova.

Koji je tvoj moto, zvijezda vodilja?

Isto (maše konobaru).

Što te čini sretnim?
Niske strasti, visoke potpetice, Marxovi rani radovi, Tizianova kasna dela,

Što ćeš kad se vratiš kući?
Idemo da nastavimo dalje. Možemo i da odmorimo koji minut.

Kosmoplovci? Nomad?
Vidi na
WWW.KOSMOPLOVCI.NET
20.-22.1.2005. u SKC-u/Beograd je Festival eksperimentalnog filma «Nomad», filmove šaljite na Beopolis/ Dom Omladine-Makedonska 22, Beograd/ do Nove Godine.

Da li vjeruješ da strip može da promjeni svet u kome živimo?
Nisam siguran da je utjecaj u svemu tome najbitniji. Iako ne želim da verujem u suprotno. Može da menja samo onog ko crta. U lošem smislu.

Da li voliš i pratiš suvremenu umjetnost? Što voliš? Što mrziš?
Cenim Visoku Umjetnost Novog Doba.

Kakva je underground scena u tvojoj zemlji?
Grupe: Subotička Entropija, Vršački Wostok i Krpelj produkcija, Beogradski StudioStrip.
Ostalo je gomila drogiranih manijaka koji teroriziraju srpsku scenu.

Da li si složio svoj vlastiti album, fanzin?
Nisam ali radim na tome.

Što umeš da radiš? Pokaži nam.
(Profesor je ustao i izveo performans. Bilo je nadahnuto no lošije nego inače. Osjećalo se da nije multimedijalni umjetnik. Strip je bio njegova strast. Posljednja koja mu je ostala.)

Kakvi su ti planovi za budućnost?
Očekujem više od trećine.

Veruješ li u boga ili nešto drugo?
Ne verujem.

Ima li nešto možda što te nismo pitali a želiš da kažeš za «kraj»?
Poželio bih svima osećaj sretne zaljubljenosti.

*strip-radionica fanzina «Šikaze»: Jorde, Lećo, Vedran, Jere, Rafaela, Dražen, Karla, gosti: A Opačić-Profesor, Danijel Savović, Ivana Armanini
kontakt udruge Klub Mladih/Šibenik :0989475306/Jorde

izašle nove KOMIKAZE#3-strip-album: može se nabaviti na sljedećim adresama:
-SUPERHERO/Preradovićeva, kod dj Ganesha
-infoshop Knežija/skvot/Horvačanska 32
-Booxa/Martićeva
-Moderna Vremena/Teslina
-strip-knjižara More Comics/prolaz neboder
-Tino, dućan kože i stripova/Hatzova
-Beopolis/Beograd, Dom Omladine
- samo na akcijama Komikaza te na mail-adresi/ naručiti na ivanaarmanini@hotmail.com / po promo-cijeni od 15 kn!!!

Kad netko dođe u Šibenik, grad u centru Dalmacije, onda je u pravilu oduševljen s uličicama, kamenitim skalama, starim spomenicima i tvrđavama. Ako se desi da je lito, onda je taj netko oduševljen još i s morem u okolici i s noćnim životom i s ekipom i šta ja znam šta sve ne.
E da, lipo je svugdi na svitu kad si tamo na par dana. (kod susjeda je trava uvik zelenija)

Ima već blizu deset godina kako je u Šibeniku situacija katastrofalna za mlade, a pogotovo za kreativne mlade. Javne površine (parkovi) su nanovo uređeni da su u stvari sterilizirani pa više nikog nema da čami po njima, prostori za svirke i/ili klupsku scenu srušeni ili zatvoreni, a ustvari nikad nije ni bilo prostora u gradu koji bi ponudio neku alternativu mladoj osobi kao zamjenu za izlaske kakve ima sada – po kafićima i ispred dućana.

U jednom trenutku prije par godina u điru su se našle tri udruge koje su zbrda-zdola radile svakakve stvari, te su došli do zaključka da bi možda bilo lakše kad bi radili zajedno. Udruženim snagama i uz pomoć raznih donacija i savjeta uspjeli su stvoriti Klub Mladih. Međutim, to nije Klub onog smisla kako vam se upravo stvorila slika u glavi da izgleda jedan Klub. Ovaj Klub ima 27 kvadrata i kad stavite u njega stol i kompjuter i dva panoa – ode prostor. Dakle to bi moglo biti, i je, kao neka vrsta kancelarije. Mi to volimo reći – polazna točka – (za sva događanja za mlade koji se događaju u zadnje dvije godine u Šibeniku).

Ideje koje nastaju u tom prostoru, ljudi koji bi tili nešto protresti u gradu, u tolikom su broju da Klub puca po šavovima (bolje reći po štokovima) i zato već godinu dana sve aktivnosti koje se rade usmjerene su u traženje većeg prostora.

A dok se to ne desi – jer ponekad nas prevladaju osjećaji koje je imao Don Quijote kad je jurca po španjolskoj i napada vjetrenjače... – nastavit ćemo puniti prostor od 27 kvadrata sa svim što može ući unutra.

Zahvaljujemo svim ljudima dobre volje i nepresušne kreativnosti što dolaze u Šibenik, u Klub, pokazati što znaju i održati svoje radionice i akcije i što god žele te ukazati mladima Šibenika da treba iskoristiti svoje potencijale na ma kakav način, jer ako to netko 'ko je kreativan ne uradi, postaje tupi objekt svoje okoline i može samo žaliti za propuštenim kad već bude kasno.

Pozdrav iz gradine
Jorde

interwiev s dani kavašem/muzičarem, stripašem i tvorcem fanzina «ki-ko-ker-da-če-ringa v raji-skače»/ slo

intervju vodila ivana armanini povodom promocije strip-albuma komikaze#3 u zg skvotu/ 18.12.2004.

Koncert je započeo ex-Yu himnom, Dani u narodnoj nošnji s crnim klobukom iz kojih strše veliki crveni rogovi...Prostor «tapetiran» stripovima, strip-distro-pult na improviziranom stolu smješten je odmah kraj dj-pulta koji je ujedno i šank... I opet se ukazala rupa nastala zatvaranjem Attacka. Program čiji autentični sadržaj ne trpi velike prostore, bučne ovacije i instinkte krda-čitaj: neprofitan, partizanski-lakše je napraviti u Križevcima, Vukovaru, Čakovcu nego li u «glavnom» gradu od milijon stanovnika!

60-tak ljudi u publici, na kraju grada, kroz blato i gadnu zimu skupilo se u Vili Kiseljak. Ovaj skvot na Knežiji uspio se održati protekle 3 godine i sada u njemu živi 6 ljudi. Zgrada je bez wc-a, kupatila i zahtjeva hitne popravke na krovu i fasadi.Svaka akcija je dobrodošla! Prihodi od ulaza i šanka idu za obnovu i nabavku novih fanzina i knjiga za info-shop. Sito-tiskarska radionica u podrumu radi punom parom. Režim skvota je strog i discipliniran. Nema mjesta za čamljenje i maglu. Kad je koncert završio, ljudi su lijepo zamoljeni da se presele iz fotelja na šank-infoshop se zaključava. Ujutro je buđenje u 8h! Već u 10h sve je bilo počišćeno i namješteno kao da se ništa nije dogodilo, život ide dalje...

Nalazimo se u zagrebačkom skvotu. kakav je skvot u ljubljani?

Skvot u Metelkovoj/Ljubljana postoji već 10 godina.Upravo dolazim od tamo s koncerta Franci Blaškovića s kojim sam dogovorio turneju po Istri. Metelkova se širi i raste. Živadinov i avangardne plesne skupine dobili su svoju zgradu od Elektre.Jake firme ulažu u avangardna strujanja perući porez i savjest.To nije ništa novo, Zapad odavno podržava tu praksu i obje strane imaju interesa u takvim akcijama.

Koja je društvena uloga skvota u sloveniji?

Riječ Metelkove ima snagu i skinsi, raketari i slične nasilne skupine ne ulaze tamo.Jasno je da bi ljudi odmah reagirali, da bi mediji sve prenjeli.Slovenija ima jaku povijest angažiranog arta: NSK, Brecelj, Stolnikov i mnogi drugi umjetnici i ostali slobodni mislioci komentiraju društvo, javno artikuliraju svoje nezadovoljstvo i reagiraju na političko-socijalnu stvarnost. Brojne su akcije poduzete da bi se oduzeo nametnuti autoritet Boga i Države, konzervativnog i

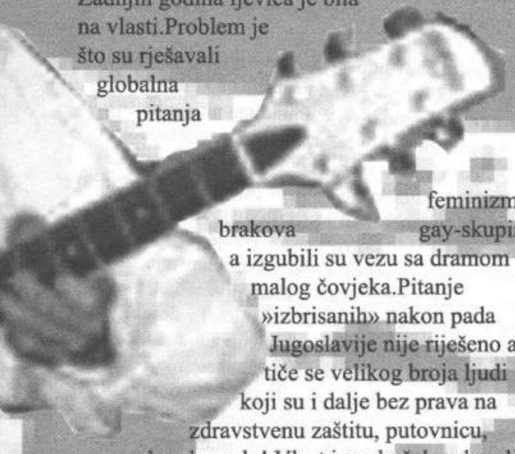
sadržaj:strip-izložba+distro-pult+koncert
mjesto:Vila Kiseljak,Knežija-Horvaćanska 32
org:Komikaze+skvot team
*program realiziran kroz platformu Clubture_don:IOD-Hr

patrijarhalnog diktatora.
Katolički fundamentalizam je javna tajna.Mediji govore o islamu da bi prikrili prave izvore vjerskog fašizma.Sveta stolica ucjenjuje ljude i mali čovjek je žrtva.

Da li su se dogodile neke konkretne promjene u sistemu u tih 10 godina rada?
PANK I NSK su lekcije **u školama, strip** je **u obaveznoj lektiri**(Miki Mustra), Stripburger: strip-casopis Metelkove izlaže u Muzeju Suvremene umjetnosti (nagrađen je i 2 puta na svjetskom festivalu stripa u Angoulemu!).

Lijevi politički ustroj očito pogoduje sceni i podupire ju. Ima li sad kakvih promjena s dolaskom nove vlasti?
Zadnjih godina ljevica je bila na vlasti.Problem je što su rješavali globalna pitanja feminizma i brakova gay-skupina a izgubili su vezu sa dramom malog čovjeka.Pitanje »izbrisanih» nakon pada Jugoslavije nije riješeno a tiče se velikog broja ljudi koji su i dalje bez prava na zdravstvenu zaštitu, putovnicu, radnu dozvolu! Vlast je pokušala udovoljiti svima i, prateći Evropske trendove, pomiriti ljeve i desne frakcije.I tu je puklo.Sad su izgubili položaje, radikalno desni su na vlasti i više se ne može ništa.
Uvijek se znalo što je lijevo a što desno i tu nema kompromisa!

Centri moći i kapitala su perverzni i inertni.Gomilanje materije čini ljude nepokretnima i njeguje kmetski karakter.To nam je donjela civilizacija.Ljudi radije žive i rade za par koski i nečiju tuđu veliku stražnjicu nego da mučnu svojom glavom. Trebaju vođe, diktatore, sisteme.

Kako se vratiti sebi a da ne upadnemo u zamku zapadnog modela parazitizma na socijalnoj pomoći?
Životni stil pasivne i dekadentne pobune u večini ipak završava na šanku s cigarom u zubima, čime opet hrani sistem- država nabija najveće poreze na alkohol i cigarete- makar i pričao/la protiv sistema svojim kolegama u birtiji. Krug je zatvoren.

Gdje je tu direktna akcija?
Kad bi svaki čovjek napravio barem svoj fanzin, iskopiran na jeftinom papiru i umnožen u par komada, u kom bi napisao/nacrtao što stvarno misli i osjeća-sistemska konstrukcija laži i privida bila bi opasno ugrožena!
Radionice fanzina su super stvar jer kad kreneš sam crtat, pisat, stripovat- puno prije ćeš posegnut sam sljedeći put za nekim drugim fanzinom/stripom i tako raste alternativna distribucija neovisnih medija.Organskim putem stvoreni su uvjeti za neki drugi, kvalitetniji život.

Radikalna promjena na svim razinama

Piše: Lela Vujanić

Stvaranjem alternativne ekonomije, organizacije i distributivne mreže, *Operacija džabalesku* predstavlja *radikalan prekid* **s postojećom praksom - izlazak iz sfere novca, robe i potrošnje, izlazak iz bilo kakve kulture.**

Edicija se zove Porodična biblioteka, a izdavač je Anarhija/Blok 45 iz Beograda. U zadnje dvije godine štampano je sedam knjiga: Bob Black: "Proleteri svih zemalja...OPUSTITE SE! ; Pierre Clastres: Društvo protiv države/ Vlast u primitivnom društvu; Marshall Sahlins: Prvobitno društvo blagostanja ; Guy Debord : Društvo Spektakla; Fredy Perlman: "Reprodukcija svakodnevnog života"; Jacques Camatte: Protiv pripitomljavanja/ Lutanje Čovečanstva; Situacionistička internacionala: Beda studenstskog života. Svi ovi kritički tekstovi i antropološka istraživanja s različitih pozicija prizivaju ukinuće svijeta i odnosa shvaćenih kao roba te predstavljaju radikalnu kritiku sistema u kojem živimo, zahtijevajući oslobođenje.

Ove knjige ne spadaju u kulturu. Jer kultura je davno prostituirana. Operacija Džabalesku smjera da bude daleko više od kulturno-izdavačkog pothvata koji nudi novu pomodno-subverzivnu zvečku na tržištu robe. Ovi pamfleti/bilježnice funkcioniraju kao materijali za obuku; misli u vremenu i koraci u mentalnom prostoru koji svjedoče da čovjek još uvijek čuva sjećanja o slobodi. To su prethodnici koji su crtali karte na kojima gradimo našu psihotopografiju slobode.

Međutim, sama radikalnost sadržaja danas više nije u mogućnosti da sama po sebi izazove promjenu. Objavljeni tekstovi su manje ili više revolucionarni, manje ili više poznati, a izdavači ovakvog sadržaja već postoje i takmiče se s drugim izdavačima na tržištu kulturne robe. Ono što čini stvarnu razliku je da su sva izdanja za džabe. Cijeli projekat je dobio naziv "Operacija Džabalesku" jer su sve štampane knjige besplatne ili se mogu besplatno skinuti sa sajta anarhija-blok45.

Ova besplatnost, neuvjetovanost novcem znači mnogo više: ako je novac osnova i bit svega, ono što uvjetuje način na koji mislimo i osjećamo, način na koji ulazimo u svijet i gradimo naše odnose u njemu, onda izokretanjem uloge novca, tržišta i robe, nužno dolazi do izokretanja svih odnosa koji na njemu počivaju. Kapitalizam nas je uvjerio da je priča o ekonomskoj bazi stvar prošlosti, pa se čini da naša sloboda ovisi o tome koliko je tržište «slobodno». Ako ipak, još uvijek mislimo da je upravo porobljavanje koje počinje u ekonomskoj sferi, osnova svakog drugog porobljavanja onda je jasno da nema istinski subverzivne i alternativne djelatnosti koja ne promišlja i drugačiji koncept ekonomije. Ta drugačija, paralelna ekonomija istovremeno ne znači puku zamjenu uloga; to nije parazitiranje na sistemu pri čemu se financiranje odvija putem državnih institucija i razno raznih (korektnih i nešto manje korektnih) stranih fondacija. Drugačiji koncept ekonomije znači stvoriti ekonomiju koja raskida s svim ustanovama koje pokreće logika kapitala. U

anarhija/blok 45 nema nikakve veze ni sa jednom političkom ili nevladinom organizacijom, niti sa bilo kojom grupom koja se u Beogradu, Srbiji ili u ovom delu sveta predstavlja kao anarhistička (o levičarima, ma šta to značilo danas ili oduvek, da ne govorimo). Za anarhiju/blok 45 ideologija anarhizma je bez ikakvog značaja. Izvesna terminološka podudarnost je slučajna i za sada predstavlja izvor mnogih zabavnih, ali ponekad i vrlo zamornih nesporazuma.

"Nikakve ideologije nas neće spasiti. Moramo se spasiti sami. Idemo kroz mrak, improvizujemo. Svako ko traži izvesnost i garancije treba opaliti po njušci." — Sami u svetu, zajedno u šumi: Orijentacija u vremenu i prostoru, terenski priručnik, blok

OPERACIJA ЏABALESKU

t e r m i n i m a

operacije džabalesku ta se podzemna ekonomija koja hoće biti istinska alternativa vladajućoj robnoj ekonomiji naziva ekonomija poklona. To znači da su sve knjige distribuirane besplatno, one su poklon na koji možete odgovoriti kako želite - dajete ili ne dajete prilog, dajete nešto drugo, ne dajete apsolutno ništa. Nema nikakvog uvjetovanja. Ekonomija poklona priziva festivalske svečanosti, obilje i darivanje, prazničnu kulturu koja toliko malo drži do imanja, da dijeli i rasipa. Svoju podzemnost ona dokazuje time da ju država ne prepoznaje - nema monetarnog sistema, plaćanja i kusura, nema banke, poreza i knjigovodstvenog servisa. Jednostavno poklon. Koji država ne primjećuje i koji ne uspijeva staviti pod svoje regule.

Uporedo se događaju i promjene u organizaciji rada. Ovo nije prisilni, ropski rad već zaigrani rad na teoriji koju prevode oni koji ju najviše čitaju, kolaborativni rad na tekstu izmedju Kanade, Amsterdama, Beograda, Zagreba.... Agitacijska djelatnost koju provode ljudi okupljeni oko iste bazične vrijednosti-slobode. Ne porobljavanju, ne svijetu i čovjeku shvaćenim kao roba. Svojom formom i sadržajem operacija džabalesku odgovara suvremenim pokretima koji stvaraju mreže i tokove između različitih grupa i individua okupljenih oko istih bazičnih vrijednosti i time čine jednu globalnu revoluciju zaista mogućom.

Pojmovi poput zarađivanja, novca, tržišta, distribucije i organizacije rada su izvrnuti naopačke, stvarajući nove vrijednosti i vlastite odnose. Stvaranjem alternativne ekonomije, organizacije i distributivne mreže, operacija džabalesku predstavlja radikalan prekid s postojećom praksom-izlazak iz sfere novca, robe i potrošnje, izlazak iz bilo kakve kulture. Ona je gerilska akcija koja skvotira svoje autonomno područje i pokreće val otpora koji smjera da bude direktni udar na kapitalizam. Ova akcija se ne boji misliti prekid. Ono do čega je ovdje zaista stalo je ukinuće postojećeg sistema i pokušaj da se na ljudskim osnovama izgradi novi. Bez kompromisa. I bez straha.

blok45.dzabalesku.net ; anarhija-blok45.modukit.com

Izbor iz poruka i saopštenja anarhije/ blok 45 pohvatanih nasumice

Izbor iz poruka i saopštenja anarhije/ blok 45 pohvatanih nasumce

Kratkoročni cilj anarhije/ bok 45 je ukidanje kapitalističke civilizacije na svim niovima stvarnosti - od svakodnevnog do planetarnog - u svim njenim ideološkim i geografskim modalitetima. Dugoročnih ciljeva nemamo.

Afirmacija "kulture", ma kakve, kao nekog odvojenog sektora, uopšte me ne zanima. Reč "kultura" znači nešto tek sa sociološkog ili antropološkog stanovišta. Pod time se podrazumeva način i shvatanje života. Ono što mi pod time obično podrazumevamo je samo jedan od sektora robne proizvodnje. Najzad, nas zanima proterivanje kapitalizma iz našeg svakodnevnog života, a ne primarno izdavaštvo. Te knjige koje radimo nisu "izdavački poduhvati" već materijal za obuku. Za put bez povratka! To je nešto što treba da nam da krila, a ne da samo zadovolji nečiju intelektualnu, potrošačku radoznalost.
Potrosnja ideja je kao i svaka druga potrosnja, najobicnije krkanje. Treba se nadovezivati, ici dalje, posto nista od svega toga, ocigledno, nije zavrsilo sav posao umesto nas.

From: "anarhija blok 45" <blok45@net.yu>
operacija dzabalesku, sada

Da podsetim i da objasnim onima koji su se ukljucili tek kada je izasao Debor. Prve tri knjige su bile dzabe (februar 2002). Tada je bilo i otvoreno pitanje "ekonomije poklona" kao suprotnosti robnoj ekonomiji.
Neke osetljivije duse su to "poklon" shvatile vise u sentimentalnom ili kavaljerskom smislu, kao lep gest; ali, svi su bili odusevljeni, iako vise zbunjeni. Onda je, u maju ove godine, izasao Debor. To je kostalo.
Izgledalo je da nema druge. Knjiga se vec isplatila, usred jedne od najgorih knjizarskih sezona ikada. Ali, to je bio poraz. Zar da sve stane pre nego sto je i pocelo i to bas kod Debora? Sada opet idemo dzabe.

Sve dileme je resio brat Kiza, iz Bouldera, Kolorado. Budista, nije anarhista. "...tek sad vidim da je steta sto si odustao od svoje akcije 'za dz' posto je ona kao i ne-autorska prava, izazov potrosacima. i steta sto o tome nismo imali vremena da pricamo. mislim, u dharmi postoji citav jedan sistem treninga koji se finansijski bazira iskljucivo na prilozima i poklonima, i u kome nikada nicemu nije bila odredjena cena kostanja. I taj sistem funkcionise besprekorno, kao sto bi mogao da funkcionise i tvoj 'za dz' sistem. jebi ga, kako odjednom mozes da stavis cenu na svoju knjigu, na svoje vreme, na svoju ljubav prema toj i buducim knjigama, na svoj otpor prema nesreci. to je kao da kazes, pa znate, mora od necega da se zivi. a ne mora."

* * *

Naravno, u trzisnim uslovima nema prostora za razvijanje bilo kakvog alternativnog modela. Trziste je apsolutno, ono ne dopusta nista drugo. Prekidi i ispadi su moguci, ali uvek uz rizike (gubitke) na koje niko normalan ne pristaje. Bas te rizike treba preuzeti. To je samo protest, ali takvi protesti nam i trebaju. Oni nas navode da sagledamo sustinu takvih idiotizama kao sto su cena, trziste, vrednost, mera, rad. Da shvatimo do koje je mere sve to proizvoljno, neprirodno, iracionalno, pogubno.
Taj sistem ne moze biti reformisan ili urazumljen. *

Posto blokira sve druge pristupe i pravi veliku stetu, mora biti unisten.
Ovako ga sigurno necemo unistiti, ali cemo bar zaostriti to pitanje.

* * *

Potrebna je pomoc u dve stvari, s tim sto ce sledeca poruka pokriti drugi aspekt Operacije Dzabalesku i pruziti priliku da se taj mocni mehanizam istog casa pusti u pogon (uskoro):

1. Distribucija. To je najveci problem. Ali i najveci izazov. Postojeca mreza sluzi za distribuciju robe i niceg drugog. Znaci, treba praviti drugu. Kako? Evo predloga: Mreza Operacije Dzabalesku treba da se sastoji od mesta na kojima ce knjige moci da se slobodno preuzmu, uz ostavljanje priloga, neostavljanje priloga ili naknadno slanje priloga (ako ipak pozelite da se ukljucite).
Tu je bitno da nema nikakvog uslovljavanja. To je sustina "cene": ona Je uvek ucena, uslov da se nesto dobije. To ne dolazi u obzir. Nema nikakvog uslovljavanja.

Ali, koja su to mesta?
Znaci, frizeraji, bakalnice, seks-shopovi, video klubovi, kafici, bircuzi, butici, kancelarije, radionice, ateljei, galerije, profesorski kabineti, biblioteke, teretane, penzionerski klubovi, hipi komune, cak i knjizare. Tako su u prvom cugu one besplatne knjige bile izlozene u knjizari Beopolis, u Domu omladine.... (Gde to ima? Ko kaze da je trziste tu oduvek?).

Posto smo svakodnevno izlozeni svakakvim pritiscima, koji Nas strahovito iscrpljuju, nije nikakvo cudo sto "trzisni sistem" funkcionise tako dobro. Znaci, sve kapiram i to na sopstvenom primeru, ali ovo sranje nece nestati samo od sebe. Ono ne "opada" i ne krizira vec raste.
Zato je potrebna je ljudska intervencija. Kraj pasivnosti. U ovom slucaju, malo spremnosti za igru i smisla za zaverenicki shtimung.

Rizika nema, posebno ne zbog trzisne inspekcije. Knjige nemaju cenu, nisu roba. Ostavljaju se (eventualno) prilozi, tako da nema vracanja kusura.

Sve receno vazi i za sve druge gradove i mesta do kojih ova poruka dospe.

2. Oprema za distributivna mesta. Samo kutije, velicine kutije za cipele ili kako vam dune, sa prorezom gore i velikim zaokruzenim cirilicnim DZ. To neko treba da sklepa. Postoji i ideja da se za neko markantno ili drugo pogodno mesto u BG napravi jednako markanta kutija, takodje s prorezom gore, ali i sa merdevinama ili stepenicama, tako da mozete lepo da se popnete do gore i ubacite prilog. Kutija bi trebalo da bude vidljiva iz aviona i da ima svoje mesto na topografskoj karti grada.

* * *

Da li bi slican princip mogao da se primeni i u drugim slucajevima?
Stvar je u nacelu solidarnosti, u neuslovljanju, u rasejanosti prema dobitku i gubitku, u tome da se oslonimo jedni na druge umesto na one kojima se jebe za sve nas. Mozda ova iskustva imaju siri domet.

Jos jednom, ovo je samo protest, poruka - iako, realno, cinimo i korak vise: prelazimo na neke drugacije odnose. Sav vic je u tome. Za tako nesto nije potrebno da dodje do masovnog prosvetljenja ili do konacnog "sazrevanja objektivnih uslova". To je nesto sto mozemo da uradimo u svakom trenutku. Ne "ljudi" ili ne znam ko, vec mi. Ipak, za rasciscavanje prostora izmedju nas, za proterivanje svih tih posrednickih i prisilnih mehanizama i uljeza, bice nam potrebna neka jaca medicina.

* * *

P. S.
Ukoliko produkcija Operacije Dzabalesku ne bude mogla da se odrzi u Duhu poklona, nece biti nikakve produkcije. Nece biti knjiga i drugih stvari za koje verujemo da mogu da pomognu u odbacivanju ovih i prelasku na neke druge odnose. To je bar jasno. Zivot ce se nastaviti, a sa njim i Revolucija. Posto nezadovoljstvo i bunt stalno tinjaju, trgovaca i kupaca sigurno nece nedostajati.

* * *

Ako ste u mogucnosti ili u formi, organizujte prikupljanje priloga u svom okruzenju koristeci se svim sredstvima, ukljucujuci i najkvarnija.
Ne oslanjajte se samo na licne resurse. Pustite masti na volju. Vidite koga biste jos mogli da ojadite. I pazite da vas ne uhvate, ako se malo zanesete, to ne moram da vam pricam.

Sve moze da se postigne i sa tom sicom koja nam zvecka po dzepovima.
Sto je za jednog, po svim kriterijumima, sica, za Operaciju Dzabalesku je kuca.

Sve je otvoreno i za druge inicijative. Potrebno je da to DZ bude utisnuto na sto vise ideja, paklenih planova, stvari, opcija, gde god za to postoje uslovi ili ih sami stvorite. Ne "anarhija/ blok 45", odnosno "Porodicna biblioteka", jer je to samo jedan od tih paklenih planova vec samo to DZ. Takve inicijative su se vec pojavile, mnogo pre najave da se Operacija DZ nastavlja. Kada je rec o stampanim izdanjima, tu ima prostora za sve: od jednolista do knjiga i eseja u tetrapaku. I mi imamo u planu te krace stvari. Odatle znacaj posebne distributivne mreze.

From: "aleksa" <blok45@net.yu>
Operacija Dzabalesku: Poslednji poziv

Ovde nije rec samo o dzaba knjigama, niti samo o knjigama, iako to uopste ne bih potcenjivao. Prethodne dve poruke su bile posvecene upravo tome. To ce uskoro biti jasno, a ovde cu samo ponoviti najvaznije.

Operacija Dzabalesku je nas predlog za izlazak iz permanentne ekonomke krize na jedini racionalan i odgovoran nacin: putem ukidanja ekonomije i proterivanja robnih odnosa u sferu najizricitijih drustvenih tabua.

Nista ne sme da bude roba. Za zivot ne sme da bude potrebno nista sto je proizvod necijeg robovanja. Sastojak "najamni ljudski rad" je apsolutno neprihvatljiv. Ne samo "decji rad" ili "bedno placeni rad", do cega su nasi aktivisti najdalje dosli, vec svaki rad. Rad kao eufimizam za masovno organizovanu neslobodu;

Zato je Operacija Dzabalesku nase zbogom svemu tome, kritika tog sveta,ali i napad na taj svet, na svim nivoima stvarnosti. To je Sudnji danSveta-Robe.

Cesto govorimo o Robi. To je samo srce Zveri. Sama Zver je Moc. Roba jenjen vidljivi izaslanik, reklamni agent, pandur, gonic robova, narko-diler, implant, virus i dezurni hipnotizer. Vrlo okretna i zajebana stvar. Odatle svet-roba, pa tako i rat protiv sveta-robe.

* * * Poslednji poziv * * *

1. Komunikaciju na ovaj nacin nastavljamo samo sa onima koji su se javili ili koji se odazovu na ovaj poslednji poziv makar jednom recju ili nekako drugacije. Sitni cinizmi se ne racunaju. Drugih obaveza nema,niti ce ih biti. Samo poslednja provera, da vidimo koliko smo i s kim,na ovaj nacin, uspeli da se prepoznamo, makar iz daleka. Nema visevikanja sa krova, a i necemo da dosadjujemo, osim sto ce obavestenja oknjigama i dalje biti prosledjivana na sve strane.

Aleksa Golijanin

anarhija/ blok 45: blok45@net.yu

s a l j i s t o d a l j e

http://anarhija-blok45.modukit.com; http://www.dzabalesku.net;

Dosadašnja izdanja Porodične biblioteke

Ne možete da date toliko malo, koliko malo mi možemo da tražimo

Pišu: Aleksa Golijanin / Mario Marić

Kakvi su to signali, kakve knjige se provlaČe kroz Porodičnu biblioteku?!?

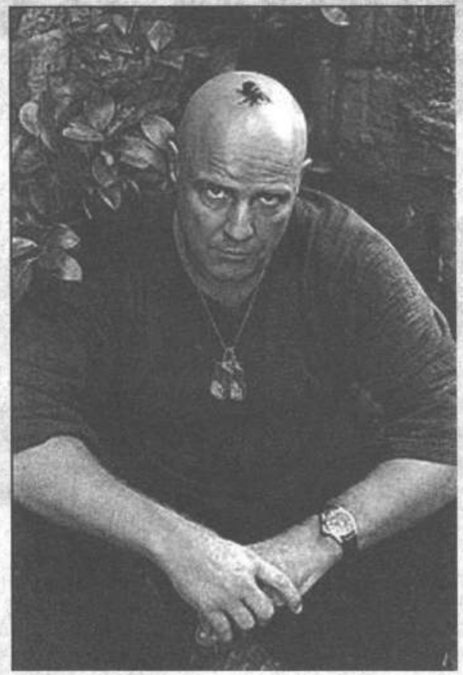
Sve je krenulo zimi 2002.-e godine, sa prvom serijom Porodične biblioteke koja je obuhvaćala tri knjige, sve mahom zbirke upečatljivih eseja. Akteri su bili dva radikalna antropologa, **Pierre Clastres** sa **"Društvom protiv džave"** i **"Vlasti u primitivnom društvu"** kao nosećim esejima iz političke antropologije te **Marshall Sahlins** sa svojim **"Prvobitnim društvom blagostanja"** gdje nadovezujući se na rad svojih prethodnika i suvremenika otkriva potpuno drugačiju sliku o životu primitivnog čovjeka. Sliku koja je sušta suprotnost onoj koja i dan danas vlada umovima većine obrazovanih ljudi, a koja prikazuje život tog čovjeka kao "ružan, surov i kratak".

>> "Mi smo jedini za koje važi fraza o 'mukotrpnom životu'. Oskudica je presuda koju nam izriče naša ekonomija. To je taj položaj obeležen stalnom strepnjom, ta 'prednost' iz koje gledamo na lovce. Ako moderni čovek, sa svom svojom tehnološkom superiornošću, ne uspeva da zadovolji svoje potrebe, kakve tek šanse ima taj goli divljak sa svojim smešnim lukom i strelom? Opremivši lovca buržoaskim impulsima i paleolitskim oruđima, mi unapred ocenjujemo njegov položaj kao potpuno beznadežan. " (Marshall Sahlins, Prvobitno društvo blagostanja, 1969.) <<

Treći čovjek je najkontroverzniji anarhist današnjice, **Bob Black** koji svoju "neslavnu reputaciju", kako to sa simpatijama kaže Jason McQuinn, duguje svom polemičkom i kritičnom instinktu. Black je predstavljen sa nizom lucidnih i zanimljivih eseja, ne nužno sveobuhvatnim, već otvorenim sa svih strana što se lagano može iskoristiti kao iskra, poticaj za samostalno istraživanje, aktivan odgovor! U najprovokativnijem eseju zbirke, "Ukidanje rada", na kraju dovikuje: **"Proleteri svih zemalja... OPUSTITE SE!"**

Ove knjige nisu ništa "lakše" od ostalih izdanja Porodične biblioteke, samo su naprosto drugačije. Ledolomci. One su s lakoćom prepišale sve klasne, ideološke, obrazovne, generacijske i druge vještačke razlike i odmah otvorile skoro sva najkritičnija pitanja.

Autor četvrtog izdanja, **"Društva spektakla"**, jest **Guy Debord**, vodeći duh Letrističke, a zatim i Situacionističke internacionale, najradikalnije revolucionarne grupe druge polovice dvadesetog stoljeća. Ta knjiga predstavlja prvi pokušaj sveobuhvatne kritike jednog potpuno komodificiranog svijeta. Naš jezik nam omogućava naglasiti to još više: kritiku jednog potpuno po-rob-ljenog svijeta, svijeta-robe.

Saopštenje sa terena br. 2003/1

Više mi je pun kurac onih koji se bore protiv kapitalizma tako što tragaju za nekom pravednijom, humanijom i ekološki korektnijom nagodbom sa kapitalom. To su radile i komunjare: oni su se možda borili protiv kapitalizma, ali ne i protiv kapitala, govorio je moj prijatelj i stari hipik, Žak Kamat. Nema od toga ništa. Tako samo pregovarate o propozicijama za njegovo dalje funkcionisanje, a sa ljudskog stanovišta, samo o drugačijim uslovima preživljavanja. Pravi život uvek ostaje negde drugde. To što su se neki navikli nije nikakav argument: ja nisam. Jebale vas veše plate, beneficije, bolji radni uslovi, nova radna mesta, redukcija zagađenja, veće učešće u upravljanju, samoupravljanje. Nama treba drugačiji život, a ne drugačiji način proizvodnje. Drugo, zar zaista mislite da će neko uzeti u razmatranje sve te vaše skromne predloge? Šta vam govori taj vaš realizam, da li su ta očekivanja zaista realna? Zašto oni koji bi prvi trebalo da vas podrže zevaju kada krenete da im pričate o većoj participaciji, ekonomskoj demokratiji, indeksiranom rastu nadnica? Da li ste se ikada upitali: ŠTA ĆE NAM SVE TO?
Ali, dosta sam govorio. Ne zanima me šta imate da kažete.
Svaka nagodba sa kapitalom je njegov trijumf. Pomaže samo potpuno iskorenjivanje.

Pukovnik Kurc

Izvori:
Misli pukovnika Kurca, Blok 45, 2003.
Fredi Perlman: *Reprodukcija svakodnevnog života i drugi eseji*, Uvod u Zver (1)
Žak Kamat: *Protiv* pripitomljavanja/ Lutanje čovečanstva, Uvod u Zver (2)

>> "Spektakl je stupanj na kojem roba uspeva da kolonizuje čitav društveni život. Komodifikacija nije samo vidljiva: mi više ne **vidimo ništa drugo. Svet koji vidimo je svet robe." (Guy Debord, Teza 42)** <<

Tako smo danas ponovno u situaciji da se na svakom koraku uvjerimo u sveprisutnost i potpuni trijumf svijeta-robe. Zar vidimo nešto drugo? Ako čak i vidimo, vjerujemo li zaista da je nešto drugo, bitno drugačije od postojećeg, moguće? Sve drugo je postalo više od neizrecivog: nepojmljivo.

To je SPEKTAKL: ono što nas poražava unaprijed, tako što nas ispunjava slikama svojih roba, uloga, fantazija i mogućnosti - ili naprosto umorom, svaki put kada pomislimo intervenirati, "odustati od puta kojim već idemo". Zato, u isto vrijeme, spektakl nam i može pričati o slobodi: ispražnjeni od svakog autentičnog sadržaja i težnje, možemo raditi što hoćemo. **U svijetu robe, svaki vid potrošnje i participacije je dopušten. Sve može; sve je** normalno; nema ničeg nenormalnog. Čak je i pobuna postala legitiman izbor, prizor koji vam stoji na raspolaganju, ukoliko vas svi ostali ne zadovoljavaju:

>> "Samozadovoljno pristajanje na status quo moze da koegzistira i sa čisto spektakularnim oblicima pobune: samo nezadovoljstvo postaje roba čim ekonomija obilja razvije kapacitete za preradu te naročite sirovine." (Guy Debord, teza 59) <<

U narednim djelima Porodične biblioteke (br. 5 i 6) saznajemo od **Fredy Perlmana** ("Reprodukcija svakodnevnog života i drugi eseji") **i Jacques Camatta** ("Protiv

pripitomljavanja/Lutanje čovečanstva") nešto više. Na primjer, da kapital nije došao iz svemira; da to nije nešto vječno, niti neupitno; saznajemo i da ta stvar zapravo nije neki entitet ili prirodna pojava već samo odnos između ljudi; ne između ne znam kojih "ljudi" vec između tebe i mene, da je to naš odnos; da smo mi jedini koji taj odnos neprestano reproduciramo svakom svojom gestom, svakim pokretom, izborom, načinom na koji provodimo dan i noć; da nisu "kapitalisti" ti koji nas izrabljuju već da izrabljujemo jedni druge zbog onoga što nam to izrabljivanje donosi (sve te bajne stvari koje preživljavanje čine podnošljivijim, zabavnijim, bezbjednijim). Kroz njihova djela podsjetit ćemo se i najvažnijeg: da smo svi nagurani u želudac te zvjeri, šta god svatko od nas pojedinačno mislio o sebi, svom položaju, drugima, postojanju ili nepostojanju Boga, granicama svemira, bilo čemu. Vidjet ćemo da taj uvid ima dalekosežne posljedice, koje se, uzgred budi rečeno, neće ni malo svidjeti preostalim klasnim fetišistima ("Svi mi smo robovi kapitala", kaže Camatt, gledajući malo dalje).
Zapravo, saznat ćemo mnogo toga - ili se možda samo podsjetiti - idući dalje od vidljivog, ka nevidljivom.

I tako dolazimo do zadnjeg izdanja anarhije/blok 45, također masla Situacionističke internacionale, "Bijede studentskog života".

>> "Spektakularno postvarenje modernog kapitalizma svakome dodeljuje posebnu ulogu u sistemu opšte pasivnosti. Student nije izuzetak od tog pravila. Njegova uloga je privremena: to je samo glavna proba za preuzimanje njegove krajnje uloge kao konzervativnog elementa u okviru robnog sistema." <<

"Davno", u jesen 1966.-e godine, na Strasbourgskom Sveučilištu Studentski odbor, koji je grupa studenata iz 'Društva ljubitelja anarhije' preuzela bez većih teškoća, kroz redovnu izbornu proceduru je spiskao cijeli fond Odbora za troškove štampanja i distribucije besplatnog pamfleta Bijeda studentskog života, čiji je autor bio situacionista Mustafa Kajati. Odjek je bio trenutan, ne samo u Strasbourgu i ne samo među studentskom omladinom. Reforma Univerziteta, bolji uslovi za stjecanje kvalifikacija za buduće služenje sistemu i druge teme zbog kojih su današnji studenti spremni buniti se i demostrirati (nedavni primjer studentskog "Ustanka!" održanog 15. prosinca na Trgu hrvatskih velikana u Zagrebu) nisu bili čak ni izgovor za ovo obraćanje. Bijeda svakodnevnog života, društvo u cjelini, svi njegovi branitelji i lažni neprijatelji, tu su po prvi put bili izolirani i analizirani tako da je svatko mogao da ih prepozna i osjeti u svom okruženju, na svojoj koži i odmah ispod nje, u ulozi koja mu je dodjeljena u 'organizaciji opće pasivnosti'. Bijeda studentskog života je najpopularniji i najprevođeniji situacionistički pamflet. Preveden je na više od 10 jezika, a njegov ukupni tiraž neki procjenjuju na skoro 500.000 primjeraka.

Pamflet Bijeda studentskog života je br. 7 Porodične biblioteke. To znači do do 17 još ima 10.

"**Kada se na dan**jem svetlu pojavi knjiga br. 17 Porodične biblioteke, s njom ce se završiti jedno kratko, ali mučno poglavlje naše vrste. Radni logor, zvani Civilizacija, biće uništen. Započeće nova era..." (Poruka od 04. oktobra, Operacija Džabalesku: Dan Prvi)

To je bilo 2003.-e godine. Sada smo već na početku 2005.-e. Od zadnjeg izdanja izašao je još jedan naslov, ali samo u elektronskoj formi. Riječ je o eseju **"Tuga divljeg ratnika" od Pierra Clastresa** koji bi trebao biti uvršten u drugo štampano izdanje njegovih eseja. On je, kao i sve knjige u cjelini, dostupan preko interneta i to na **blok45.dzabalesku.net** te **anarhija-blok45.modukit.com**
U planu su nove akcije, nova izdanja. Uskoro i o svemu tome, a za kraj jedna poruka:

Ljudi se neće riješiti bijede sve dok i posljednji trgovac ne bude obješen o crijeva posljednje mušterije. Sve mora biti džabe. Tek tada ćemo biti na svome.

Guy Debord
ulomak iz knjige :

Društvo spektakla

Centralni potres grupe LETRISTA, dogodio se na upadu na Uskršnju misu 9. aprila 1950, u crkvi Naše Gospe (Notr-Dam), u Parizu. Komandosi su bili Ser` Berna i Mišel Mur. Komandos Berna je bio autor teksta koji je pred oltarom izgovorio komandos u odori fratra, Mišel Mur. Pariz, izmučen ratom, posleratnim represalijama i opštom bedom, očekivao je Uskršnju poruku mira i novog početka. Dobio je nešto drugo. Ovaj tekst zaslužuje da bude naveden u celini:

J... DRŽAVU KOJA STAVLJA PDV NA KNJIGE

49. beogradski sajam knjiga

napisao: Goran Štimac

L/ 15 hrvatskih nakladnika je zauzelo najveći dio prostora 14. paviljona predviđenog za inozemne izlagače, čime su dokazali kako publicističku suradnju ne žele prepustiti samo željama i praznim pričama. Uloženi trud i zakupljeni prostor se isplatio: svi su izlagači izuzetno zadovoljni posječenošću, medijskom pokrivenošću i interesom za jačanjem suradnje.

700 izlagača Bg sajma održanog u 11.mjesecu pohodilo je oko 200 000 posjetilaca. Zemlja-gost bila je Francuska, a sajam je otvorio Alain Robbe-Grillet. Osim Francuske izlagalo je još 12 zemalja, te sve države bivše Jugoslavije koje su, izgleda, sve više zainteresirane za obnavljanje tržišnog jedinstva. Izuzetno razvijeno, te po niskim cijenama podivljalo izdavaštvo SiCG (prosječna cijena knjiga na sajmu je 20 – 30kn) tek se sada suočava s problemima poreza na knjige (još se lome koplja i potpisuju peticije!). Cijene i produkcija su velika prepreka prodoru ostalih publikacija na ovo zahvalno tržište. Hrvatski se izlagači međutim ne daju zastrašiti te, jednoglasno, ističu kako njihova (čak i s popustom!) mnogo skuplja izdanja konkuriraju domaćima svojom kvalitetom koja je svima poznata.Ovo se naročito odnosi na stručne knjige, rječnike, leksikone i školske udžbenike. Dokaz toga su već ostvarene distro-mreže «Nove Školske knjige», «Naprijed» (zastupnik iz Šabca naklade Naprijed i Ljevak) te «Prosveta interpress» (zastupnik Golden Marketinga, Profila i Prosvjete) koji svoje poslovanje uglavnom zasnivaju na suradnji s knjižnicama diljem Srbije. Iako nema organizirane suradnje, odabrani hrvatski autori su zastupljeni i veoma popularni u SiCG na temelju internih dogovora s lokalnim izdavačkim kućama. Tako je «Rende» objavio roman «Klonirana» J. Čarije koji postaje sve popularniji, zatim «Jako» B. Radakovića, dva romana V. Rudan od kojih je «Uho, grlo, nož» apsolutni hit, te se rasprodaje njegovo 7. izdanje po tisuću primjeraka. Vladimir Arsenijević, glavni urednik naklade «Rende» na promociji svog novog romana «Išmail» (zanimljive kombinacije proze i

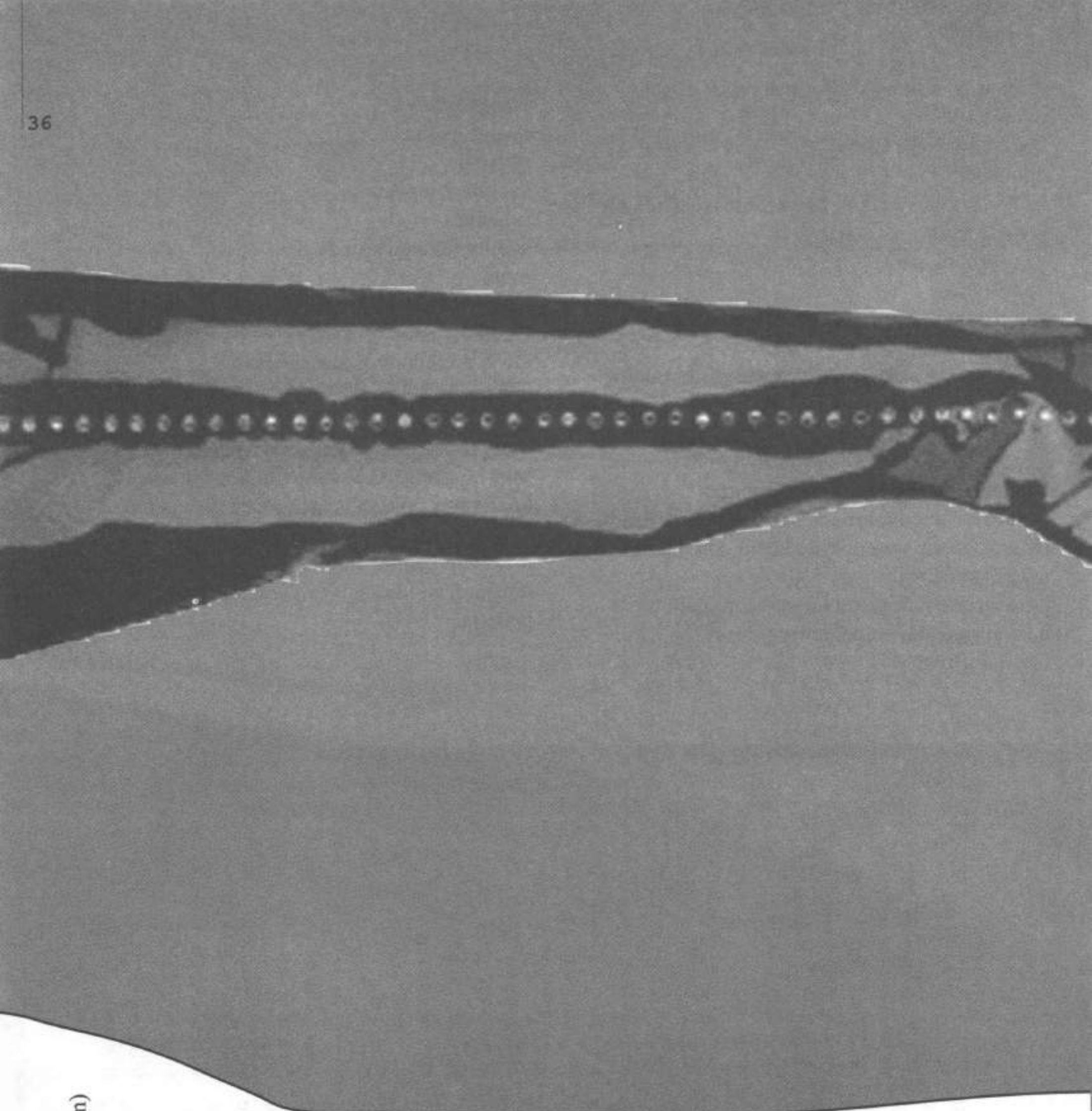
"Danas na Uskrs ove Svete godine
ovde
pod likom Naše Gospe
optužujem
čitavu katoličku crkvu za smrtonosno skretanje naše
životne snage
ka praznom nebu
optužujem
katoličku crkvu za prevaru
optužujem
katoličku crkvu što truje svet svojim turobnim
moralom
i što predstavlja živu ranu na raspadnutom telu
Zapada
Uistinu, ja vam kažem: Bog je mrtav
Mi povraćamo od grozne bljutavosti vaših molitvi
jer vaše molitve su postale kućni dim nad ratištem
naše Evrope
Zato izađite u tragičnu i oplemenjujuću
pustinju sveta u kojem je Bog mrtav
i izriljajte ovu
zemlju iznova
svojim golim
rukama
svojim ponosnim
rukama
svojim rukama koje se ne
mole
Danas na Uskurs ove Svete
Godine
Ovde pod likom francuske Naše
Gospe
mi proglašavamo smrt Hrista-boga
da bi čovek mogao konačno da živi." *

Mur je zatim sišao sa govornice i krenuo kroz masu vernika, veselo ih blagosiljajući. Usledio je napad švajcarskih Gardista i razjarene gomile, kojima su nekako uspeli da umaknu, ali ubrzo ih je uhvatila, tačnije, spasila policija.

/ preuzeto iz edicije Porodična biblioteka, Anarhija/Blok45

stripa- ilustrirao: Aleksandar Zograf), prokomentirao je razvoj suradnje hrvatskog i SiCG-izdavaštva rekavši da se radi uglavnom o privatnim dogovorima temeljenim na bliskim idejama i zajedničkim financijskim interesima. Produkt takvih ambicija je i «Leksikon YU mitologije» nastao u suradnji kuća «Rende» (BGD) i «Postcripum» (ZG). Razvoj suradnje koči nedostatak organizirane distribucije. Ovi jezici nisu identični ali su međusobno razumljivi, što treba iskoristiti zbog kulturne suradnje i, naravno, povećanja tržišta. Isti stav dijele i u «Samizdatu» (izdavačkoj kući radija i televizije B92) koji u većini svojih izdanja obrađuju problem raspada Jugoslavije. Cijela edicija djela D. Ugrešić, te posljednja knjiga druge Slavenove vještice, S. Drakulić «Oni ne bi ni mrava zgazili « gotovo su rasprodane, a «Oluja nad hrvatskom» B. Rašete također se dobro prodaje. Iako se ne bavi spomenutom tematikom, treba izdvojiti najnoviji hit ove izdavačke kuće, mladog Srpskog pisca Marka Vidojkovića, čiji roman «Kanđa» tematizira život u vrijeme Beogradskih demonstracija 1997, a rasprodan je u nekoliko dana. Od ostalih hrvatskih pisaca na sajmu su bile prisutne knjige A.Tomića, A. Čuline i A. Vujice.

50 000 naslova na sajmu prekrilo je lepezu interesa od Cecinih biografija do nove knjige Umberta Ecca «Istorija lepote». Da sajam ne bi prošao bez skandala potrudile su se dvije izdavačke kuće (koje iz principa neću spominjati) izdavši knjigu M. Marković koju zakonodavstvo Srbije tereti za zlouporabu položaja i povezuje s ubojstvom Ivana Stambolića, te novi roman osumljičenika za najgore ratne zločine Radovana Karađića- doslovce razgrabljen (ista je kuća izdala i Karađičevu knjigu za djecu «Ima čuda, nema čuda», koju se potrudio ilustrirati Momo Kapor). Za razliku od svojih uradaka, ovaj dinamičan dvojac nije uspio naći put do sajma da obrazlože svoja djela. Odmah su protestirali Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Centar za modernu politiku, Beogradski krug, Komitet pravnika za ljudska prava, B92 i Centar za kulturnu dekontaminaciju zajedničkim člankom u «Danasu» pod nazivom «NE kohabitaciji sa zločinom».Da ne sudimo prebrzo o Srpskoj kulturi ili izdavaštvu, sjetimo se da se i u Hrvatskoj rado objavljuju sporne biografije za –Gotovinu. Bg sajam knjiga je najveća takva manifestacija u ovom dijelu Europe, koja je uoči svog jubileja pokazala organiziranost i vjeru u globalni kulturni suživot.

u knjižarsko-distribucijskoj mreži, a tu je i pitanje knjižara, koje bi trebale biti najvažnja karika u distribuciji knjige, međutim, tek u njihovom slučaju na vidjelo izlazi "nelojalnost".

Nakladništvo već odavno poznaje sve probleme koje danas pripisuju novim akterima u cijeloj priči, međutim, sad je riječ o tome da malo tko od već postojećih nakladničkih kuća može od toga profitirati. Biti će zanimljivo pratiti razvoj situacije kad se korporacijsko bavljenje knjigama dodatno razvije - hoće li biti pobune nakladnika kada lanci supermarketa za knjige postanu uobičajena pojava, zastupljenost knjiga u istima privilegija velikih nakladnika, a cijeli taj fenomen kraj za male knjižare?

Uglavnom, kao i mnogim drugim stvarima, sada je na redu traženje načina kako "pokrpati" i na brzinu "sanirati" situaciju. Dugoročnog razmišljanja nema, jer da ga je bilo, situacija oko knjige, distribucije i svega ostalog nikada ne bi došla do ovoga gdje je sad. **No, kada bismo išli do toga da u potpunosti istražimo uzrok problema, dolazimo do samog ekonomskog sustava, načina na koji je postavljen i kamo ide. To nitko ili malo tko dovodi u pitanje.** Dakle, nisu nakladnici protiv "slobodnog tržišta" (koje sada osjećaju na svojoj koži), već su za dio "kolača" u njemu... Onda im ostaje jedino to da se izbore za svoj dio i time druge pregaze ili prežive - uostalom, to je bit slobodnog tržišta, nema lojalne konkurencije i zaštite "velike mame" (države). Govorili mi, ne govorili, džabe nam je, ali kapitalizam je malo kome donio nešto dobro... No, ne zna naš čovjek dok ne proba...

O Interliberu, malim i velikim nakladnicima, kioscima i knjižarama, slobodnom tržištu i nelojalnoj konkurenciji

pregazi ili preživi

Piše: Marko Strpić

Interliber je uglavnom okarakteriziran kao najvažniji kulturni događaj godine, barem što se tiče knjige i nakladništva, a ono što je svakako obilježilo ovogodišnji sajam knjiga je sudjelovanje dnevnih novina sa svojim izdanjima na sajmu. To je uznemirilo nakladnike stoga evo nekoliko riječi o cijeloj stvari...

Naravno, riječ je o raspravi koja među nakladnicima traje već od samog početka marketinške utrke bazirane na jeftinim knjigama koje možete kupiti uz novine i toga na koji način to utječe na gomilu malih nakladnika. Problem je nastao kada se pojavio netko dovoljno velik da količinom knjiga može srušiti cijenu pojedine knjige, ali i time da već ima organiziranu distribuciju po vrlo netipičnom mjestu za prodaju knjiga - po kioscima.

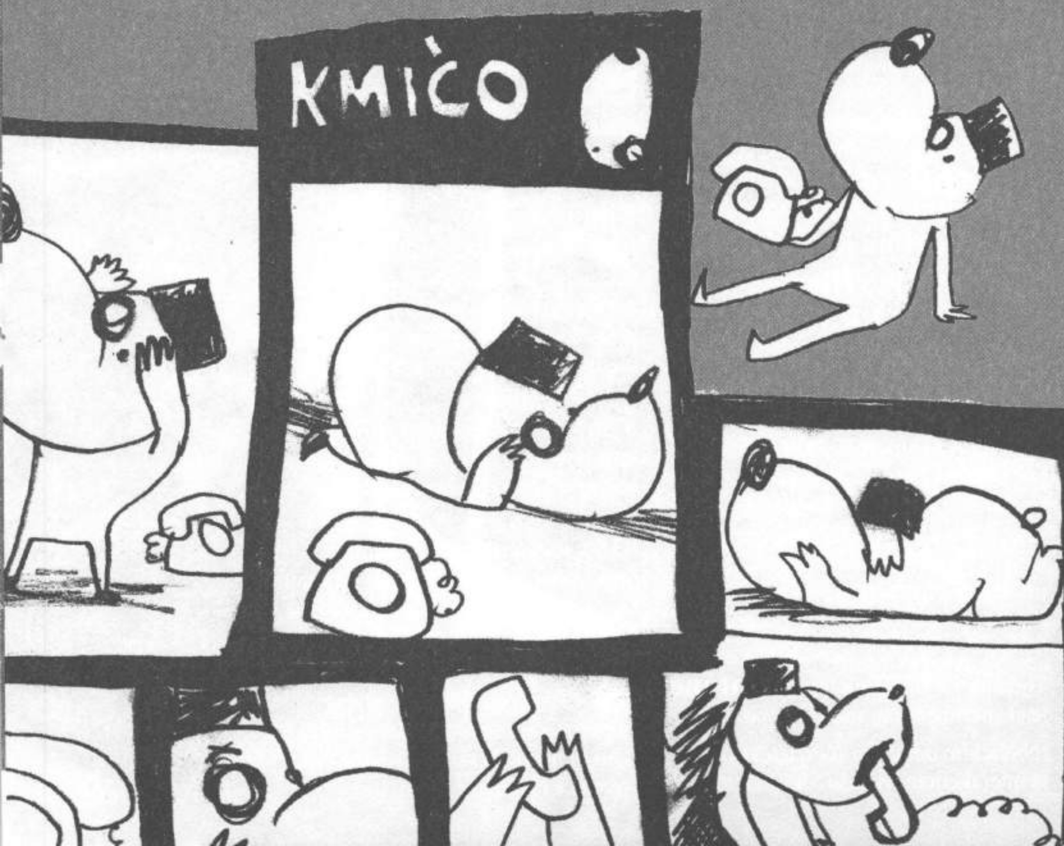
Kompanije (korporacije) koje objavljuju novine ušle su u dio proizvodnje i tržišta koji do tada nisu pokrivale, a nakladnici su po prvi put osjetili što to znači raditi unutar kapitalizma, na tipičan zapadni način. Do tada se samo pričalo o "supermarketima" za knjige, velikim izdavačima (koji objavljuju knjige u nakladama od nekoliko desetaka tisuća) koji uništavaju male izdavače i svim ostalim "blagodatima" slobodnog tržišta i kapitalizma uopće. Naravno, dok naše guzice nisu bile direktno ugrožene, problema nije bilo.

Tako je na ovogodišnjem Interliberu pokrenuta rasprava upravo na temu knjige i novine, tijekom koje su izgovoreni razni pozivi za "regulacijom tržišta", "na kioske svi ili nitko" i slično, čime su sudionici valjda pokušali popraviti svoj položaj. Takav pristup je, blago rečeno, smiješan, jer zapravo puno govori o stvarnoj situaciji u nakladništvu - umjesto da se bavi stvarnim problemom, pokušava se pronaći model koji bi pojedinim nakladnicima donio mogućnost jednako široke distribucije (kao i novinama) i ne dovodi u pitanje tzv. "slobodno tržište" koje je iznenadilo mnoge, unatoč sasvim jasnom procesu koji je morao dovesti do toga. Uostalom, nije knjiga bila prva na udaru, no kako to obično biva, "dok meni ne dođe do grla, nije tako strašno".

Tržište u kojem ne postoji "lojalna konkurencija" je svojstveno neoliberalnom kapitalizmu koji većina smatra poželjnim i prema kojem se društvo kreće uz svoj pristanak, aktivan ili prešutan. Uostalom, novonastala situacija pojavom novih velikih nakladnika (u ovom slučaju dnevnih novina), koji baš i ne mare za svoju konkurenciju, nije stvarna novost u nakladništvu. Tijekom prošlih par godina se moglo slušati/čitati o neetičkom odnosu među nakladnicima, licitiranju za prava, "otimanju" prava na objavljivanje knjiga, neravnopravnoj zastupljenosti

◄◄◄

KMIČO

Marcel.lí Antúnez Roca (Španjolska)

TRANSPERMIJA: PROSTOR U

organizatori: KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse, Zagreb i Drugo More, Rijeka
piše: vesna Janković

Međunarodno poznat španjolski umjetnik Marcel.lí Antúnez Roca slavan je po svojim mehanotroničnim performansima i robotičnim instalacijama, te kao jedan od osnivača grupe *La Fura dels Baus*. Na zagrebačkoj Akademiji dramskih umjetnosti, po uzoru na međunarodnu svemirsku stanicu (International Space Station), metaforično je predstavio svoj rad u nekoliko različitih modula. Govorio je o svojim umjetničkim radovima poput 'fleshbota', 'dreskeletona', 'vudubota', biometriji, 'soundbota' i sistematurgiji. Potom se usredotočio **na projekt na kojem radi u posljednje vrijeme - "TRANSPERMIJA - Projekt Dedal".**

Teorija *Transpermije* predlaže prototipove vanzemaljskog života, to jest pomicanja granica biosfere, a time i poboljšanja svijeta u kojemu živimo. *Transpermija* je rezultat eksperimenta *Dedal*, niza mikroperformansa izvedenih pri nultoj gravitaciji u proljeće 2003. u *Zvjezdanom Gradu* Ruske Federacije.

Tijekom paraboličnih letova **Antúnez** je eksperimentirao sa svojim poznatim robotičkim odijelom *Requiemom*, te interakcijom između 'dreskeletona', 'softbota' i interaktivnih filmova. Antúnez govori kako je iskustvo **simulacije bestežinskog stanja promijenilo njegov pogled na umjetnost. On predlaže novo mjesto utopije koje naziva *Transpermija*, te predstavlja neke njegove prototipove.** Prototipovi poput robota, tjelesnih sučelja i sistemskog softvera, pronašli su u *Transpermiji* nov okvir vlastitog određenja. Konkretna očitovanja *Transpermije* organizirana su oko četiri osnovne teme: sučelja, roboti, kratkotrajni identiteti i novi životni oblici. *Transpermija* je hibrid, spoj prirodnog i umjetnog, nagona i razuma.

Primjeri:
#29 – Cvjetni seks: vrt užitaka, seksualno ponašanje nadahnuto seksualnim obredima cvijeća; postseksualnost zasnovana na hibridnim identitetima koji omogućuju orgije.

36 – Priključna drama: sučelje koje povezuje kompjuterske kazališne scenarije s mozgovima glumaca.

#38 – Kaironetik: nasumični proizvođač sjemena iz kojeg izrastaju starci, mahune, leptiri ili biljke mesožderke.

#39 – Transpermija: proizvođač bakterija koje se odašilju u svemir kako bi napučile nove svjetove; nova organska evolucija.

TOPIJE

Marcel.lí Antúnez Roca (Moià, 1959.) u međunarodnim je umjetničkim krugovima dobro poznat po svojim mehanotroničnim performansima i robotičnim instalacijama. Kao jedan od osnivača *La Fura dels Baus*, u toj je grupi između 1979. i 1989. djelovao kao umjetnički koordinator, glazbenik i performer. Tijekom 1990-ih stvara avangardne mehanotronične performanse koji uključuju i elemente poput *bodybota* (roboti koji upravljaju tijelom), sistematurgije (interaktivne pripovjedne tehnike koje se izvode pomoću kompjutera) te *dresskeletona* (egzoskeletonskog tjelesnog sučelja). U svojim radovima istražuje teme upotrebe bioloških materijala u robotici (primjerice u *JoAn l'home de carn*, 1992.), telematičnog upravljanja (u performansu *Epizoo*, 1994. gledatelji su mogli upravljati stranim tijelom), proširivanja tjelesnih pokreta *dresskeletonima* (egzoskeletonskim sučeljima) korištenim u performansima *Afasia* (1998.) i *Pol* (2002.), nesvjesne koreografije izvođene pomoću *bodybota* (*Réquiem*, 1999.), te mikrobioloških transformacija u instalacijama (*Rinodigestió*, 1987. i *Agar*, 1999). Trenutačno radi na svemirskom umjetničkom djelu *Dedal*.

Njegov performans *Epizoo* uznemirio je međunarodnu umjetničku scenu ranih 1990-ih. Prvi put u povijesti publika je mogla kontrolirati pokrete izvođačeva tijela: pomoću neke vrste videoigre gledatelj je mogao djelovati na *bodybota* kojeg je Antúnez navukao i tako micati umjetnikovu stražnjicu, prsne mišiće, usta, nos i uši. Performans naglašava ironičan i pomalo okrutan paradoks supostojanja virtualne digitalne nadmoćnosti i umjetnikove fizičke ranjivosti.

Od 1980-ih Antúnez svoj rad zasniva na neprekidnom proučavanju ljudskih želja, načina na koje ih izražavamo i situacija u kojima se rađaju. Taj je interes u početku izražavao kroz 'plemenske' performanse grupe *La Fura del Baus*, a kasnije i samostalno, stvarajući složene i često hibridne sustave koji se opiru svakoj klasifikaciji. Antúnezovi radovi mogu se smatrati kako likovnom, tako i scenskom umjetnošću.

Od početka 1990-ih u svoj rad počinje uklapati znanstvene i tehnološke elemente čiju interpretaciju istodobno nadilazi koristeći jedinstvene i vrlo neobične naprave. Tako počinje stvarati posve novu, toplu, sirovu i ironičnu kozmogoniju tradicionalnih tema poput osjećaja, identiteta ili smrti. Njegov rad te elemente predstavlja u izrazito ljudskoj dimenziji, što izaziva spontanu reakciju publike.

O KONTEJNER U

"Mislim da suvremena umjetnost ne traži ništa drugo do ovo: predložiti hipoteze formi koje joj omogućuju stjecanje novih iskustava, da bi se preživjelo, da bi se bilo u realnosti, sa svim teškoćama kojima se takvo postojanje nesumnjivo izlaže.", ustvrdio je **Giulio Carlo Argan**. Biti i kritičko-istraživački djelovati u stvarnosti kroz umjetnost područje je interesa udruge KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse. Istraživačke umjetničke prakse obuhvaćaju umjetnost graničnog područja u odnosu na medij i sadržaj. To uključuje intermedijalne i interdisciplinarne projekte na sjecištu znanosti, tehnologije i umjetnosti, hibridne i formalno inovativne upotrebe medija. Sadržajno su to projekti koji se referiraju na relevantne fenomene suvremenog društva i kulture, baveći se civilizacijskim tabuima i etičkim sustavima koji ih legitimiziraju, s posebnim naglaskom na polje traume koju proizvode kršenja i povrjeđivanja normi. Također, to je umjetnost koja tematizira društvo budućnosti, postčovjeka i njegovo obsolentno tijelo u koje interveniraju kibernetika, nanotehnologija, biotehnologija... KONTEJNER, koji je formalno osnovan 2002. godine, ostvaruje svoje ciljeve kroz dva temeljna međunarodna projekta: ***Projekt Bolnica*** **i** ***Projekt Touch Me.***

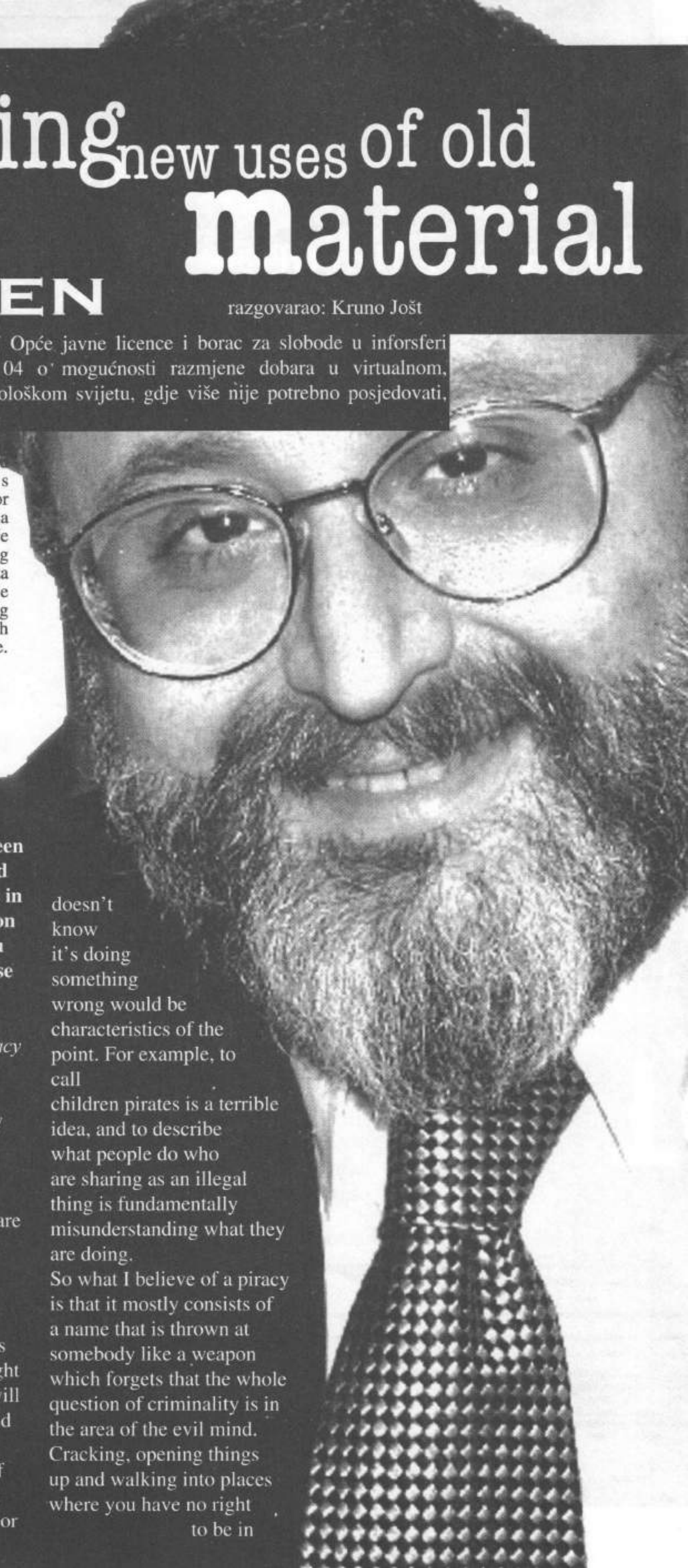
piše: vesna janković

▶▶ grafika Ruta

Utjecaj suvremene umjetnosti na hrvatski narod

Ta, suvremena, umjetnost zanimljiva je prosječnom građaninu RH kao npr. neka podzemna rječica, odnosno nevidljiva pojava gušćeg zraka – u zraku! Naravno, sad bi trebalo istovarivati drvlje i kamenje na račun nekulture žitelja našeg podneblja, ali da, trebalo bi to isto i na one obrazovanije kao i na one zakinute tim sve rjeđim fenomenom. Ok, 90-ih «nam» je trebalo topovsko meso, ali i masa poslušnih, pa je nenaobrazba bila dobrodošla kao što ni sad nije nepoželjna. Dakle, što se to događa u našim glavama i gdje je isparila duhovnost i vitalnost interesa za fenomen kulture i umjetnosti kao refleksije i aktivnog sudionika naših bla-bla... ? Doevoluirali smo do nagona za lovom (mislim na novac). No, dobro, dobro, i? Ma, ništa, ma evo; s jedne strane je većinska ekipa koja ganja čistu egzistenciju i prenervozna je za fokusiranje koncentracije na suvremeni 'art', a s druge su strane uvrijeđeni 'art & culture' šljakeri koji se reaktivno fortificiraju mističnošću mozgolomnog teoretiziranja o umjetnosti i njenim implikacijama, eksplikacijama, kontekstom, «drugim», onakvim, ovakvim i sl., što više sve teže kuže i umjetnici, a kamoli publika. Čak i producentima kompliciranih tekstova i ideja sve je nejasnija njihova misija. Znači, sve se vrti oko neistražene zone komunikacije među različitim društvenim svjetovima. Pa, 'fuck it', jasnije nam je što su Maje ili Aboridžini imali u glavi od onog što kuha mozak jednog Hirsta ili npr. Stilinovića. A sve je tu! Dovoljno je da se probudiš svjestan svoje svijesti i sa znanjem dovoljnim da se pozdraviš s nekim i popričaš o nekakvoj aktualnosti i sl. Hoću reći, kao takvom sve ti može biti vidljivo. Sav rekvizitorij i motivacija za stvaranje suvremene umjetnosti je oko tebe. Izlozi, auti, struja, novine, mediji, živa i neživa tijela u prostoru grada i njegovim strukturama su tu, a ti to samo trebaš znati u glavi malo presložiti ili zamisliti da su ti senzori obogaćeni rendgenskim, laserskim, toplinskim, skenerskim i sličnim ZF mogućnostima zapažanja prosječnog superjunaka. I tad će ti sve postati zanimljivo, a i shvatit ćeš da bol gledanja tužnih socijalnih prizora možeš dekodirati u estetiku, a ovu prekodirati u art-aktivizam te tako barem malo pomoći, umjesto da se zgražaš i iščuđavaš kako je sve u krasnom k. Kirurg u razvaljenom tijelu vidi izazov za izgradnju novog. I to je to. Kako sad to približiti ljudima? Kako doći do većeg medijskog prostora? Kako to merkantilizirati i pretvoriti u izvozni proizvod? Kako dovesti ljude u galerije i pretvoriti ih suvremenom umjetnošću u suvremeno društvo u nekakvoj pozitivnijoj varijanti značenja i efekta tog pojma? Kako? Pro ili kontra toga? Integrirajući se u alternativne svjetonazorske kaste i time pokazati kako smo senzibilizirani za osjećaj tupe uniformnosti koju nam nameće globalizacijski 'big brother', a u arheologiji podsvjesnih slojeva uzgajati 'artefaktore' mržnje spram «tih snobova, tih drkoša i ljigavaca i... ma ubit ću nekoga!» Postavljati ideološko intelektualne zidove i razgraničenja između «njih» i «nas»? Kumulirati hejt (engl. hate)? Parlais vous? Do you speak? Govorite li? Sorry, ko vas jebe! Evo, da ne kompliciram dalje, ja samo želim reći da je znanost i kultura jednog društva odraz njegovog razvoja i obrnuto. I da, želim reći da bi to možda trebalo biti bitno kao i da bi to možda trebalo jasnije predstaviti i oživjeti. Možda bi nam onda bilo ljepše i u svijetu bi opet carevalo drugarstvo! No, vidjet ćemo!

Marijan Crtalić

Making new uses of old material

INTERVJU: EBEN MOGLEN

razgovarao: Kruno Jošt

Eben Moglen, tvorac GNU Opće javne licence i borac za slobode u inforsferi razgovara sa dopisnikom 04 o' mogućnosti razmjene dobara u virtualnom, umjetničkom i novo - tehnološkom svijetu, gdje više nije potrebno posjedovati, nego razmjenjivati.

Eben Moglen je profes prava i povijesti na sveučilišt Columbia, New York. Zajedno s Richardom Stallmanom kreator je moćnog pravnog oružja slobodnog softvera - GNU Opće javne licence. U svojstvu stalnog pravnog savjetnika Fondacije za slobodni softver nadležan je za pravnu zaštitu slobodnog softvera i provedbu pravnih uvjeta GNU Opće javne licence.

Differences between hacking, piracy and cracking are primers in testing one's reception on laws of sharing. Can you explain shortly what those are?

Ok, let's take the word *piracy* and move it away. Pirates are people who steal things using violence. Traditionally it means stealing ships and goods on them. Supporting that would mean supporting criminal activity, which we are not interested in.

We believe that the human race has rights to access knowledge and information and we know that sometimes people in exercising their right and accessing information will commit offenses that they did not intend. Like in all other crimes intent is important. If someone doesn't think thaat it's doing something wrong or doesn't know it's doing something wrong would be characteristics of the point. For example, to call children pirates is a terrible idea, and to describe what people do who are sharing as an illegal thing is fundamentally misunderstanding what they are doing.

So what I believe of a piracy is that it mostly consists of a name that is thrown at somebody like a weapon which forgets that the whole question of criminality is in the area of the evil mind. Cracking, opening things up and walking into places where you have no right to be in

Povodom posjete E. Moglena u Zagrebu 14. prosinca 2004. godine, u programu suradnje kluba Mama i CARNeta, u programu "Društvo znanja i slobodna razmjena informacija".
Za više informacija: Tomislav Medak, to-me@mi2.hr

is like invading people's houses. Generally speaking, although it can be done in good purpose (to save someone form the fire, etc) cracking is antisocial activity.

Hacking is experimentation. Hacking is a process of taking things and making them behave in possible but unexpected ways. Hacking is creative activity, making new uses of old material. Hacking is pouring new wine in old bottles. With hacking one discovers new possibilities in the world by manipulation of existing things. In general we regard hacking as the creativity of the technologically inclined.

If there were fewer boats to steel from, or less doors to crack, would there be less crackers and pirates and more hackers?

Maybe, you cannot be sure, because the nature of people's determination to do wrong arises in social conditions that are not defined by that one way or the other. We believe in openness but we do not believe in openness in order to prevent cracking or piracy. We believe in openness because we believe in democracy and freedom, and we exercise it for its own value.

There is a chance to be too instrumental in view about freedom: in my country people say, as they were just discovering it: "The free speech can cause harm!". We say: "YEAH, it can cause harm, we don't advocate free speech because it's good, we advocate free speech because it's FREE!"

So we support freedom not because it prevents piracy, we support freedom because freedom is good.

Concerning the question of having more hacking: one thing is for sure - if you punish people for unintentionally breaking the rules while creating, you will have less creation. So, the real question is: does more freedom leads to more hacking? And the real answer is: more repression leads to less hacking, and less hacking means less creativity, less art, less invention, less of the new.

The hacker is the technological society equivalent of pioneer. The hacker goes into a country nobody even knew they existed. In order to let that happen you have to let people wander around. If you control technological society tightly you'll have less hacking, and because you have less hacking you have less learning, less wealth, less of the new and less of the creative.

Razlika između piratstva, crackiranja i hackiranja su osnove kojima se predočava društvo razmjene, a novostvorena licenca Creative Commonsa, grupe istraživača sa Standford Law School, je alatka kojom će, kaže Eben, razmjena postati svakidašnjica.

How would the Creative Commons license help in process of learning and creativity?

The Creative Commons are from my point of view two different things:

1. An idea traveling through the world that the self management and self organization of content is possible.

2. A specific set of legal arrangements for making licensing and making it easy for people to share. Both are very important projects. The first project: creating the idea of self-organization, self-management content is the idea whose time has come all over the world simultaneously, goes high enough that lifts up people high enough where they need to go, and than that part falls off the rocket and the trip continues on its own

Some people are very sceptic about sharing, and see it just a way of ideology in a super good Christian SF society.

Here I would say that importance of Commons is to cause people to think in terms of ecology. Sharing is one aspect of the ecology, cooperating is maybe another way of thinking about it. In ecological situation not every organism is a wolf, not everybody is a predator that must eat at the expense of somebody else's life. Ecology is **a** system in balance, where competition and cooperation are both occurring but in different ways.

So, the world where we are going the competition used to exist. OpenOffice competes with Word which competes with Nisus Writer, they all compete. In the world of free empty

the sea, we fertilize the ground, we grow cotton in Uzbekistan, we wake up one day and we realize we put so much poison in the lake Aral that it is not lake any more. That is not good. Creative Commons is making creativity which is renewable, which is sustainable, which is in ecological balance. That is not a Christian idea, its natural idea; it's the way the world actually works. If it wouldn't be that way the wolves would eat all the sheep until there are no more sheep and than the world would die and that's not sustainable ecology. Nature learns to find balance, so do the creative human beings.

How would Creative Commons work in science industry?

I believe very strongly that the 21st century biological science, like the 19th century mathematics and physics can only work if information is open and if it is shared. Otherwise you'll get, what the theorists are calling, the "anticommons"

Budući da je informacija neiscrpno dobro, gdje moje korištenje informacije ne umanjuje mogućnost drugoga da se koristi istom tom informacijom, nedopustivo je druge isključivati od pristupa informacijskom dobru. Tim je načelom vođena i zajednica stvaratelja slobodnog softvera koja koristi svoje autorsko pravo da bi kod koji stvara zajedničkim naporom održala otvorenim i slobodnim za druge stvaratelje i korisnike.

and my dear friend and college professor Lessig and his colleagues in the world are simultaneously releasing the idea in dozens of societies at once.

The second and mechanical process of making licenses and helping people to share is required stage in process. It helps people walk before they can run. It shows them a way to begin, but it's just a beginning. Soon people won't need that structure so much any more, because it's build into their minds (the conception of sharing). Than all lawyers are becoming people who help people to share instead to own.

So I see Creative Commons as both a master idea and a two stage rocket which

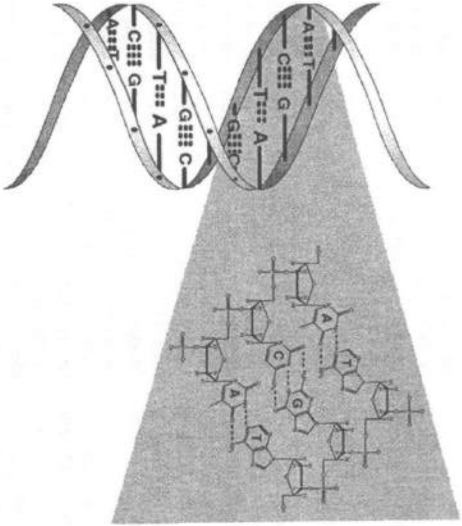
software thay can all borrow what they need to compete back. So competition is inhered cooperative process. The same is true with creation. G. S. Eliot, who is pretty good poet in English language, used to say: "Bad poets borrow, great poets steal." and what he means is: in order to be a great poet you have to be populating the whole of language, you have to be bringing with you the whole culture so that in-between making one's own and taking something that belongs to someone else is a process with no end, it goes to every direction.

I made a little thing called dotCommunist manifesto. I've steal it from Karl Marx. He doesn't mind. Somebody will steal from me. I don't mind that either. In order to mind the stealing you have to have particularly unbalanced feeling about the ecology.

I think the most of the forms of cultural creation in the 20th century, like the most of the agricultural production were unsustainable. We

problem in which no work can be done, because so many people OWN that you have to negotiate with all of them in order to do a one days work. This already is becoming the truth in some aspects of bio-technology where the rights are being so chopped up that we use term "Balkanization" for it. I have began working with some biological scientist and entrepreneurs who are interested in new forms of synthetic biology, making new genetic machinery, and we are working to make that area of biology as free as free software using differently rules to achieve many of the same results. We expect that this would became one of the attracting parts of that new biology, that, unlike the seed companies or genetically engineered food industry, it would actually be possible to make progress because people are sharing from the beginning.

Cjelokupno promišljanje Ebena Moglena prožeto je uvidom da nam je razvoj digitalnih tehnologija otvorio mogućnost povijesno nezapamćenog napretka u društvenom bogatstvu i socijalnoj jednakosti, te da je stoga u suvremenom društvu znanja politički i moralni imperativ osigurati slobodan i jednak pristup informacijama i sredstvima informacijske proizvodnje.

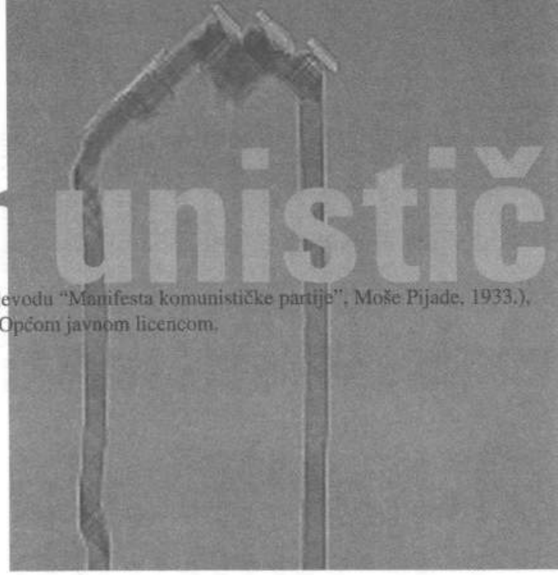

Linkovi:
http://emoglen.law.columbia.edu/
http://www.gnupauk.org/DotKomunistickiManifest/

Napisao: Eben Moglen

dotKomunistič

Preveo: Tomislav Medak (prema prijevodu "Manifesta komunističke partije", Moše Pijade, 1933.), ovaj prijevod je objavljen pod GNU Općom javnom licencom.

Bauk kruži multnacionalnim kapitalizmom - bauk slobodne informacije. Sve sile "globalizma" stupile su u nesveti savez ne bi li istjerali taj bauk: Microsoft i Disney, Svjetska trgovinska organizacija, Kongres Sjedinjenih Američkih Država i Evropska komisija.

Gdje su zagovornici slobode u novom digitalnom društvu koje nisu izvikali kao pirate, anarhiste, komuniste? Nismo li vidjeli da su mnogi od tih koji zasipaju tim epitetima bili puki lopovi na vlasti, čiji govor o "intelektualnom vlasništvu" nije bio ništa drugo do pokušaj da se zadrže neopravdive povlastice u društvu koje se nepovratno mijenja? Ali sve Sile Globalizma priznaju pokret za slobodu također kao Silu, i krajnje je vrijeme da pred cijelim svijetom obznanimo naša stajali[ta pred cijelim svijetom, da priči za malu djecu o bauku slobodne informacije suprotstavimo naš Manifest.

I. Vlasnici i stvaratelji

Diljem svijeta pokret za slobodnu informaciju najavljuje dolazak nove društvene strukture, rođene iz transformacije buržoaskog industrijskog društva digitalnom tehnologijom koja je njen pronalazak.

Povijest svakog dosadašnjeg društva jest povijest klasnih borbi.

Slobodan čovjek i rob, patricij i plebejac, feudalac i kmet, cehovski majstor i šegrt, buržuj i proleter, imperijalist i kolonijalni podređeni, ukratko - ugnjetač i ugnjeteni stajali su jedan prema drugome u stalnoj suprotnosti, vodili neprekidnu, čas skrivenu čas otvorenu borbu koja je često završavala revolucionarnim preuređenjem cijelog društva ili zajedničkom propašću sukobljenih klasa.

Industrijsko društvo koje je izdanak globalne ekspanzije evropske moći koja je bila uvod u modernost nije dokinulo klasne antagonizme. Ono je samo uspostavilo nove klase, nove uvjete ugnjetavanja, nove oblike borbe namjesto starih. Ali epoha buržoazije pojednostavljivala je klasne antagonizme. Cijelo društvo činilo se podijeljeno u dva velika neprijateljska tabora, u dvije velike klase, koje su se izravno sučeljavale: buržoaziju i proletarijat.

No, revolucija je manje više izostala, a "diktatura proletarijata", gdje god da se pojavila ili tvrdila da se pojavila, pokazala se nesposobnom da uspostavi slobodu. Namjesto toga tehnologija je omogućila kapitalizmu da za sebe osigura određenu mjeru pristanka. Moderni trudbenik u naprednim društvima napredovao je s napretkom industrije, a ne tonuo dublje i dublje ispod egzistencijalnih uvjeta svoje klase. Pauperizam se nije razvijao brže od populacije i bogatstva. Racionalizirana industrija fordističkog stila nije industrijske radnike pretvorila u pauperizirani proletarijat, nego u masovne potrošače masovne proizvodnje. Civiliziranje proletarijata postalo je dijelom samozaštitnog programa buržoazije.

Time je opće pravo na obrazovanje i kraj industrijskog izrabljivanja djece postao ne više omraženim programom proletera revolucionara nego standardom buržoaske društvene moralnosti. ***S općim pravom na obrazovanje radnici su opismenjeni u medijima koji su ih mogli stimulirati na dodatnu potrošnju.*** Razvoj zvučnog zapisa, telefonije, pokretnih slika te radijske i televizijske difuzije promijenio je odnos radnika prema buržoaskoj kulturi mijenjajući pritom stubokom i kulturu samu.

Primjerice, glazba je tijekom prethodne ljudske povijesti bila akutno kratkotrajna ne-roba, društveni proces koji se javlja u nekom mjestu i prostoru, trošena ondje gdje je i stvarana, od ljudi koji su bezrazlično bili diferencirani kao potrošači i stvaraoci. Nakon dolaska zvučnog zapisa, glazba je bila trajna roba koju se moglo transportirati preko velikih razdaljina i koja je nužno bila otuđena od onoga tko ju je stvorio. Glazba je postala, kao potrošni proizvod, prilika za njene nove "vlasnike"

ki manifest

da usmjeravaju dodatnu potrošnju, da stvaraju potrebe kod nove masovne potrošačke klase, i da potražnju za njom vode u smjerovima koji su bili profitabilni po vlasništvo. Isto se dogodilo i s potpuno novim medijem pokretne slike, koji je u nekoliko desetljeća preustrojio prirodu ljudskih umskih sposobnosti, prisvajajući značajan dio dana svake radnice za recipiranje poruka koje su zapovijedale na dodatnu potrošnju. Deseci tisuća takovih reklama prolazili su svake godine pred očima svakog djeteta, svodeći djecu oslobođenu od opsluživanja proizvodnog stroja na novi oblik kmetstva: oni su obavezno novačeni za opsluživanje mašinerije potrošnje.

Tako su uvjeti buržoaskog društva postali manje skučeni, sposobniji da obuhvate bogatstvo koje su stvarali. Time je izliječena apsurdna epidemija hiperprodukcije koja se uvijek iznova ponavljala. Više nije bilo previše civilizacije, previše sredstava za život, previše industrije, previše trgovine.

No, buržoazija ne može postojati a da neprekidno ne revolucionira oruđa za prozivodnju proizvodnje, dakle odnose proizvodnje, pa dakle i sveukupne društvene odnose. Stalno revolucioniranje proizvodnje, neprekidno potresanje svih društvenih odnosa, trajna neizvjesnost i previranja odlikuj buržoasku epohu od svih ranijih. Svi čvrsti, zahrđali odnosi sa svim starinskim i štovanim predstavama i shvaćanjima koji ih prate bivaju pometeni, svi novi odnosi postaju zastarjevaju prije no što mogu očvrsnuti. Sve što je čvrsto pretvara se u dim.

S dolaskom digitalnih tehnologija sistem proizvodnje za masovnu potrošnju podržavan kulturom masovne potrošnje rađa nove društvene uvjete iz kojih probija nova struktura klasnih antagonizama.

Brzim poboljšanjem svih sredstava za proizvodnju, neizmjerno dostupnijim sredstvima komunikacija, buržoazija uvlači u civilizaciju sve, pa i najbarbarskije, nacije. Jeftine cijene njenih roba jesu teška artiljerija kojom ona ruši sve Kineske zidove, kojom ona i najupronniju mržnju barbara protiv stranca na kapitulaciju. Ona prisiljava sve nacije da prihva njenu kulturu i principe intelektualnog vlasništva, ako ne žele propasti; ona ih prisiljava da same kod sebe uvedu takozvanu civilizaciju, t.j. da postanu buržuji. Jednom riječju ona stvara svijet po vlastitom liku. Ali sama sredstva njene komunikacije i akulturacije uspostavljaju čvorove otpora koji su usmjereni protiv nje.

Digitalna tehnologija transformira buržoasku ekonomiju. Dominantne robe u sistemu proizvodnje - proizvodi kulturne potrošnje koji su istodobno robe koje se prodaju i upute radnicima što i kako da kupuju - zajedno sa svim drugim oblicima kulture i znanja sada imaju marginalni trošak jednak nuli. Bilo tko i svatko može imati koristi od svih djela kulture: glazbe, umjetnosti, književnosti, tehničke informacije, znanosti i svakog drugog oblika znanja. Barijere socijalne nejednakosti i geografske izolacije nestaju. Namjesto starih lokalnih i nacionalnih zatvaranja i autarkije imamo općenje u svim smjerovima, sveopću međuovisnost ljudi. Kako u materijalnoj tako i u intelektualnoj proizvodnji. Intelektualna stvaralačka djela pojedinog naroda postaju zajedničkim vlasništvom. Moderno buržoasko društvo sa svojim proizvodnim, razmjenskim i vlasničkim odnosima, društvo koje je mobiliziralo toliko neizmjerna

sredstva proizvodnje, nalik je čarobnjakovom učeniku koji više nije sposoban kontrolirati sile podzemlja koje je probudio svojim činima.
S tom promjenom čovjek je konačno prinuđen trezveno se suočiti sa stvarnim uvjetima svoga življenja i svojim odnosom prema svojoj vrsti. Društvo se sučeljava s jednostavnom činjenicom da kada svatko može posjedovati korisno i lijepo intelektualno djelo - ubirući svu ljudsku vrijednost svakog širenja znanja - po istoj cijeni po kojoj ih bilo koja osoba pojedinačno može posjedovati više nije moralno isključivati. Da je Rim posjedovao moć da svakoga izdašno nahrani uz cijenu koja ne bi bila veća od cijene samo Cezarove trpeze, narod bi nasilno svrgao Cezara da je itko bio prepušten skapavanju. Ali buržoaski sistem vlasništva iziskuje da znanje i kultura budu racionirani prema platežnoj sposobnosti. Alternativni tradicionalni oblici, koji su tehnologijama međupovezivanja ponovno postali upotrebljivima, okupljanja u dobrovoljna udruživanja onih koji stvaraju i onih koji podupiru moraju biti gurnuti u neravnopravnu konkurenciju sa zastrašujuće moćnim vlasničkim sistemima.

Mi, stvaratelji slobodnog informacijskog društva, namjeravamo postupno oduzeti buržoaziji zajednicčku baštinu ljudskog roda. Mi namjeravamo nastaviti kulturno nasljeđe koje nam je ukradeno pod izlikom "intelektualnog vlasništva" kao i medij elektromagnetskog prijenosa. Mi se obavezujemo na borbu za slobodu govora, slobodu znanja i slobodu tehnologije.

Mi biramo. Ili danas u ekonomski globaliziranom svijetu bolje rečeno: imamo privilegiju izbora. Pa biramo: bicikl s debelim lancem umjesto automobila s alarmom, skupu zdravu organski uzgojenu hranu umjesto jeftinih masnih McDonalds hamburgera, cijeđenu naranču umjesto Coca Cole, odjeću s buvljaka umjesto odjeće s *fancy* markicama koje šivaju djeca u *sweatshopovima* Trećeg svijeta, putovanja vlakom umjesto ekološki neprihvatljivim avionom, biramo angažiranu umjetnost umjesto industrijske konfekcije, citiramo "Trainspotting" i "Klub boraca", jer u Čarlijevim anđelima nema ničega....

Iako i sam na rubu da sve prethodno napisano u prvom zaniječem predajući se zavodljivom cinizmu, te očekujući vaše razotkrivanje moje sugestivne manipulacije pisane u prvom licu množine, teško da ću naći ikoga tko bi stvarno ignorirao i odbacio navedene izbore kao *hype* bez pokrića.

Navedenom nizu izbora, za potrebe *suspensa* u poseban pasus, pridodati ću još jedan. Za razliku od već spomenutih ovaj izbor ne podrazumijeva aktivizam kroz odricanje, već iziskuje nešto novog učenja i razvoja. No, valjda zbog navika i straha, taj se izbor većini ljudi čini bitno težim od učenja novog jezika, odluke o dizanju svako jutro u određeno vrijeme, odlaska na yogu ili prelaska na makrobiotiku. To i ne bi bio problem da se izbor o kojem govorim ne tiče okružja u kojem većina ljudi koje znam provodi većinu svog vremena. Radi se o izboru operativnog sustava, našeg sučelja prema informacijskom okružju. *(Zadnji suspens*: Znači, ne izbora gedora, kaladonta ili digitrona). Da, postoje još neki drugi mogući Vindovsi.

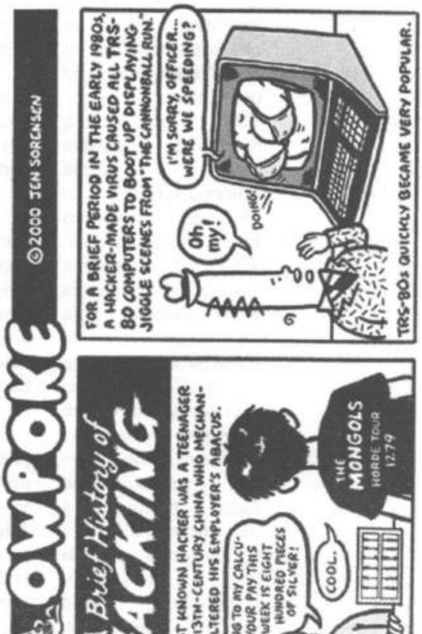
!!!
Dominantna kultura korištenja Vindovsa nam govori da je loše propitivati sučelje (i okružje) u kojem radimo, jer tako gubimo dragocjeno vrijeme, a vrijeme trebamo trošiti isključivo na efikasno obavljanje posla. *Naš posao je naš prioritet.* No, ako nam cilj ne opravdava sredsvo, pa nam nije samo važno najbrže se prebaciti s mjesta **A** na mjesto **B**, ako nam nije prioritet što brže zadovoljiti potrebu za hranom i pićem, ako ne želimo podržavati eksploataciju djece i radnika, ako se ne damo zaglupljivati jeftinim medijskim manipilacijama, kako to da se ništa od te logike nikada ne dotakne Vindovsa???

while ???: goto

!!!

Navedeni

problem,kao posljedicu naših navika, lijenosti i kulture korištenja korisničkog sučelja ne bi bilo potrebno izdvajati iz niza drugih lijenosti, loših navika i konzumerizma da ne nosi i neke vrlo važne specifičnosti. Gotovo svi današnji komunikacijski kanali su digitalizirani što znači da su za njihovo funkcioniranje potrebni vrlo precizni

Kaladont, gedore, digitron i Vindovsi

2004 copyleft by Marcell Mars

standardi. Svi uređaji koje koristimo u digitalnoj komunikaciji pogonjeni su nekim operativnim sustavom. Operativni sustavi primjenjuju (implementiraju) komunikacijske standarde koji oblikuju i propisuju izmjenu podataka između računala, mobitela, satelitske navigacije i slično. (Baš kao što gramatika i pravopis oblikuju i propisuju način na koji komuniciramo.)

Zajednički cilj softverske industrije, akademskih zajednica i najšireg spektra korisnika je da standardi budu opće prihvaćeni, transparentni, fleksibilni, da otvaraju mogućnosti kreativnih primjena, a da time ne ugroze interoperabilnost standarda. Specifični cilj svakog tržišnog aktera softverske industrije je pobijediti konkurenciju. Slobodno tržište tu poziciju osigurava onima s najboljim rezultatom u matrici efikasnih implementacija standarda, korisnih inovacija, primjerenih marketinških strategija i uspješnih poslovnih odluka (uz poštivanje zakonskih regulativa). Inovacije, te ulaganje u istraživanje i razvoj trebali bi biti zaštićeni regulacijom intelektualnog vlasništva i autorskih prava. Treba li...

Zakonska regulacija inlektualnog vlasništva i autorskih prava kao i u mnogim drugim područjima transformirala se u isključivu zaštitu korporativnih interesa, te je tako postala samo jedno od oruđa kojim jako bogati pobijeđuju svoju siromašniju konkurenciju. Mogućnost patentiranja najočitijih ideja i praksi u softveru premrežila je cijeli kreativni izražajni prostor softverske produkcije nepremostivim ograničenjima. Ako imate dovoljno novca danas možete bilo koga izbaciti iz tržišne utrke pokretanjem nebuloznih sudskih procea pozivajući se na vlasništvo nad idejama poput dvostrukog klikanja (Microsoft), stiskanja TAB tipke pri korištenju formulara (Microsoft) ili jednostrukog klika do kupovine (Amazon). A ako s vremenom zauzmete dovoljan udio na tržištu, ni standardi više nisu nešto što bi se trebalo poštovati. Time ste u prilici monopolizirati razvoj, a imati monopol nad razvojem najbolja je pozicija na globalnom tržištu.

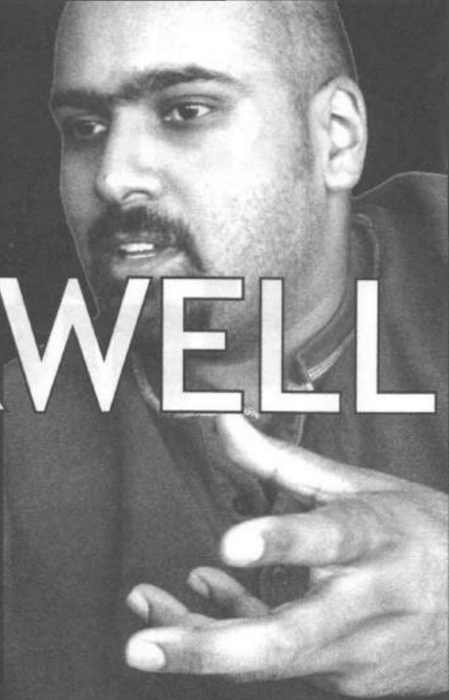
Prije 20 godina Richard Stallman je predvidio što će se desiti u području komodifikacije kreativnih ideja u području softvera i pokrenuo je pokret slobodnog softvera (http://www.gnu.org). Pokret slobodnog softvera ne skriva informacije (programski kod je otvoren), svatko je dobrodošao i slobodan uključiti se u suradnju, doprinijeti razvoju i razmjenjivati znanja i vještine u kojem se standardi poštuju, jer je to dobro "svima, a ne samo njima". Pokretu su se pridružili programeri iz čitavog svijeta i stvorili jedan od najimpresivnijih modela suradnje u povijesti.

Najveći dokaz uspješnosti suradničkog modela produkcije možemo naći u njegovoj ulozi u izgradnji infrastrukture globalne Mreže, za čiji su razvoj, pouzdanost i funkcioniranje ključne aplikacije poput Apache web servera, sendmail, OpenSSH, MySQL, php i drugi. Zadnji dosezi suradničkog modela omogućavaju nam i obavljanje svih uredskih, mrežnih i multimedijalnih zadataka (GNU/Linux, OpenOffice.org, KDE, Gnome, Mozilla...), no možda najvažniji doprinos suradničkih modela je dokaz da prostor slobode i suradnje osigurava razvoj i inovativnost bez potrebe za eksploatacijom.

(Za kraj bez suspensa.) Još jedan mogući izbor je Linux umjesto Windowsa. O tehničkim usporedbama dvaju sustava nije potrebno govoriti, jer ako ne možete pratiti stručne rasprave ostaje vam mogućnost samo birati stranu kojoj ćete vjerovati, a danas nijedna strana u raspravama ne donosi očitu prevagu u borbi za tron tehničke izvrsnosti. *Osim što je Linux slobodan, besplatan, sigurniji, zanimljiviji, meni draži i nema opasnosti od virusa.*

RAZGOVOR ... **IAN GUS HOSEIN**,
PRIVACY INTERNATIONAL...
>> o mitovima nacionalne sigurnosti, antiterorističkim zakonima i pravu na privatnost dva dva desetljeća nakon «1984.»

piše KAROLINA PAVIĆ
fotografije KRUNO JOŠT

Ovo ni ORWELL

Bili toga svjesni ili ne, usred smo procesa sadržajnoga redefiniranja otvorenoga društva. U cijelome se svijetu upravo «pregovara» o uspostavljanju novih odnosa između pojedinca i države – veli **dr. Ian Gus Hosein**, koji je kao predstavnik glasovite Privacy International organizacije sudjelovao na ovogodišnjoj hvarskoj Student Voice konferenciji. Njegovo se predavanje bavilo neutemeljenošću politike koja, pod krinkom antiterorističke legislative, potrebe sigurnosti rješava invazijama na privatnost, a iznesene teze, u nekim slučajevima čak i poprilično kontroverzne, referirale su se ne samo na iscrpan istraživački rad, već i na osobna iskustva; uza to što je senior fellow Privacy Internationala, dr. Hosein ima i funkciju visiting fellowa na Odsjeku za informacijske sustave londonske School of Economic and Political Science, ali se nakon 11. rujna 2001. svejedno morao ošišati kako bi bez dodatnih problema i zabrinutih pogleda suputnika letio do Kanade, gdje je rođen, ili Sjedinjenih Američkih Država, u kojima mu je jadna od stalnih adresa.

Ima li u nekoj od tih zemalja ravnoteže između poštivanja ljudskih prava i potreba nacionalne sigurnosti?

Nema takve ravnoteže, nikada nije ni postojala. Bila je to loša ideja u 17. stoljeću, a loša je i danas. Mit je da se ljudske slobode i nacionalna sigurnost mogu uravnotežiti, osim možda u političkim govorima i sigurno samo zato da bi se vlastima pružila mogućnost da povećaju svoje «kolekcije» podataka o građanima. Vlastima su priče o ravnoteži između prava pojedinca i potreba zajednice klasičan argument kojim opravdavaju svoje antiterorističke zakone i činjenicu da smo nakon 11. rujna zapravo svi neopravdano postali sumnjivci. U demokratskome društvu pravo na privatnost dio je sustava, dio legislative, i ništa tu ne treba uravnoteživati.

No, u svome si predavanju također konstatirao kako u tom istom demokratskom društvu ne bismo trebali toliko brinuti o diskriminaciji. Nije li to kontradiktorno?

Prvo, danas se ne diskriminira onoliko koliko se to činilo u prošlosti. U razdoblju II. svjetskog rata, primjerice, Amerikanci su «zgurali» sve Japance na zapadnu obalu SAD-a, što se sada ne događa, iako i dalje postoje različiti oblici diskriminacije, kao što postoje i svugdje u svijetu. Drugo, moja je konstatacija usmjerena k tome da se ne smijemo fokusirati samo na činjenicu da nam je politika diskriminirajuća, već na činjenicu da nam je politika loša. U početku su se, da pojasnim na primjeru, na aerodromima nadzirali Amerikanci arapskoga podrijetla i stvarale su se njihove baze podataka. No, kada su se ljudi pobunili da je to diskriminacija, vlasti su jednostavno odgovorile: O.K., onda ćemo nadzirati sve i sastavljat ćemo baze podataka svih putnika. Zato mislim da ne trebamo reći kako je to pogrešna politika prema Amerikancima arapskoga podrijetla, već da je to općenito pogrešna politika. Kada kažemo da su diskriminirajući, dajemo vlastima prostor da loše zakone primjene na sve. Trebamo zapravo samo reći da su zakoni jednostavno loši. I trebamo, konačno, prestati brinuti isključivo o diskriminaciji te se fokusirati na nužnost dostojanstvenoga tretiranja čovjeka.

Govoriš li samo o SAD-u ili je situacija slična i u Europi?

U Europi je još gore. Da budem iskren, Europa je po tome pitanju apsolutno razočarenje. Amerikanci barem znaju nazive zakona koji su doneseni nakon 11. rujna, ali garantiram da nijedan Europljanin ne može imenovati zakon koji je u njegovoj zemlji implementiran kao posljedica 11. rujna. Mislim da u Europi nitko nije svjestan koliko će nove legislative, primjerice one o fingerprintingu, izmijeniti naše društvo. Nitko ne zamjećuje uvođenje **novih putovnica s otiscima prstiju** koji će biti pohranjeni u velikoj bazi podataka, tako da će vas

nije mogao zamisliti

Nitko ne zamjećuje uvođenje novih putovnica s otiscima prstiju koji će biti pohranjeni u velikoj bazi podataka, tako da će vas moći identificirati svaki put kada izlazite iz Europske unije ili ulazite u nju. U Americi se barem pretvaraju da je fingerprinting zbog terorizma, a u Europi kažu kako to trebaju zbog provođenja zakona ili imigracijske kontrole. Strašno

moći identificirati svaki put kada izlazite iz Europske unije ili ulazite u nju. U Americi se barem pretvaraju da je fingerprinting zbog terorizma, a u Europi vele kako to trebaju zbog provođenja zakona ili imigracijske kontrole. Strašno.

A što je sa zemljama trećega svijeta?

Suočavaju se pritiscima SAD-a i EU koji ih tjeraju da promijene zakone, da se «prilagode» globalnome ratu protiv terorizma, zbog čega se u zemljama trećega svijeta također sve više primjenjuje politika ugrožavanja prava na privatnost zbog nacionalne sigurnosti. Bit će i ondje *finger-printinga*, u mnogim je zemljama već uveden i *facescanning*, u Tajlandu se čak priča o prikupljanju DNA. Najveća je nesreća i ondje upravo u tome što ljudi nisu svjesni kakve će to posljedice imati.

Znači li to da je Orwell zapravo samo «uranio» koje desetljeće?

Mnogo onoga o čemu je pisao u «1984.» odavno imamo. Kada u «1984.» gledaš televiziju, ona zapravo gleda tebe. Pa, to definitivno imamo. U istočnom su Londonu milijuni kamera koje stalno «promatraju». Kad su ljudi na Internetu ili kada gledaju TV, vlada vrlo lako može doznati što rade. No, je li baš kao u «1984.»? Pa, barem nemamo totalitarnu državu. Još (smijeh, nap. a.). No, mislim da George Orwell nije mogao ni zamisliti tehnologiju kojom mi danas raspolažemo ili načine na koje se ona može iskoristiti za kontroliranje svih segmenata nečijega života. To je *scary*. Kapaciteti takvoga nadzora doista su zastrašujući. Mislim da će u SAD-u situacija biti bolja nego što je sad, ali za Europsku uniju nisam siguran, iako se u nekim zemljama, poput Njemačke, čini mnogo na području zaštite privatnosti i ljudskih sloboda.

Mogu li u tim pitanjima mnogo učiniti i mediji?

Apsolutno, uloga je medija ogromna. Osobno se oslanjam na medije u svemu što radim i računam na to da će mediji «pokriti» ono što radim. Da mediji ne potiču ta pitanja, ona bi nestala, ne bismo uopće zamijetili kakve se promjene zbivaju u svijetu. Na području EU, međutim, mediji se trenutačno baš i ne ponašaju kao watchdog nad kršenjima prava na privatnost, ali kada se probude, imat će i te kakav utjecaj na europski sustav.

Američka carina zaplijenila je paletu Striburgerovih stripova namijenjenih Top Shelf trgovini stripova.

Citing that material contained therein constituted "clearly piratical copies" of registered and recorded copyrights, a shipment of comics bound for Top Shelf has been seized by US Customs in Charleston, SC. The books in question are copies of the **Stripburger** anthology containing the stories "Richie Bush" by Peter Kuper, and "Moj Stub" ("My Pole") by Bojan Redzic. Top Shelf has asked the Comic Book Legal Defense Fund to look in to the matter, and as a result, the CBLDF has retained counsel to challenge the seizures.

According to the CBLDF: "Richie Bush," appearing in Stripburger (Vol. 12) #37, is a four-page parody of Richie Rich that also satirizes the Bush Administration by superimposing the personalities of the President's cabinet on the characters from the comic. "My Pole," appearing in Stripburger (Vol.3) # 4-5, which was published in 1994, is an eight-page ecology parable in Serbian that makes visual homage to Snoopy, Charlie Brown, and Woodstock in three panels. Customs seized five copies of the issue with the Peanuts reference and fourteen copies of the issue containing "Richie Bush." The stories were both published in the middle of their respective issues and no graphics from either story appeared on the covers.

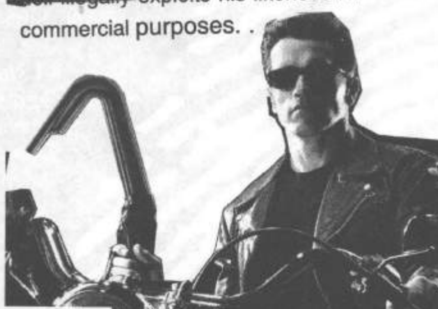
http://newsarama.com/forums/showthread.php?s=&threadid=22835

Arnold S. tuži trgovinu igračaka koja je napravila lutku po uzoru na njegov lik

Dan Glaister in Los Angeles
Wednesday May 19, 2004
The Guardian

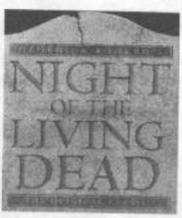
To some it is a doll toting an assault weapon and sporting a teeth-baring grin. A bit of fun to lighten up dark times, a jest protected by the US constitution's guarantee of free speech, all for $19.95.
To one of the most recognisable figures in showbiz and politics, it is an assault on his dignity and reputation and, more to the point, a blatant attempt to make millions of dollars exploiting his likeness.
Now the dispute between a doll manufacturer and lawyers representing California's governor, Arnold Schwarzenegger, has turned serious, with both sides trading insults.
In America, "bobblehead" plastic dolls - caricature figures a few inches high, with an oversize head which bobbles on a spring - are commonplace. But earlier this month lawyers for Mr Schwarzenegger's film production company filed a lawsuit against Ohio Discount Merchandise Inc claiming that its doll illegally exploits his likeness for commercial purposes. .

http://film.guardian.co.uk/news/story/0,12589,1220076,00.html

undeadart.org & Creative Commons wants your dead works

FreeCulture.org's http://undeadart.org

"Ever wanted to bring something back from the dead? Well, you still can't revive old Fido, but you can bring dead art back to life! Most art doesn't make it into the history books – in fact, it's often seen by only a handful of people before it vanishes into dusty oblivion.But now, thanks to a growing movement to use Creative Commons licensing and the public domain to keep art available and reusable, it's possible to breathe new life into art that would otherwise be forgotten.

"Based around George A. Romero's 1968 "Night of the Living Dead" who never put a copyright notice on the movie so it's been available in the public domain ever since. Get a copy of Archive.org or from the torrents they've provided then be creative.

SLOBODA STVARALAŠTVU!

12.-15. siječnja 2005., Zagreb

Sviranjem, plesanjem, fotokopiranjem, tiskanjem na situ, peglanjem, prženjem, gledanjem, čitanjem i djeljenjem, u mami, močvari i tiskari "Borba" slavi se sloboda stvaranja i dijeljenja. Bez RIAA-e, MPAA-e, ZAMP-a, HUZIP-a i Mettalice.

IZLOŽBA o javnim dobrima i dobrima u javnom pristupu (12.-15. siječnja, svakodnevno 15.30-22.00h, tiskara "Borba", Preradovićev trg)
Otvaranje 12. siječnja u 19.00h

12. siječnja

live actovi:
20.00 - 20.45 zvučni performans D.P. Pajo + I.M. Klif
20.45 - 21.30 p.sounds - XXX (body.technology.desire.porno) - inicirao Darko Fritz, remiksira I.M. Klif

projekcija:
21.30 - 23.00 "OUTFOXED: Rupert Murdoch's War on Journalism", (USA 2004.,75'), rež. Robert Greenwald

13. siječnja

live act:
20.30 - 21.15 "Method of Dehumanization" by Labosh

projekcija/live act:
21.30 - 23.30 "Krstarica Potemkin" (USSR, 1925), rež. Sergej Eisenstein uz zvučnu podlogu Dada Jihada

14. siječnja

projekcija
16.30 - 18.00 "Noć živih mrtvaca" (USA, 90') rež. George Romero

predavanje:
19:00 Lawrence Lessig: "Slobodna kultura"

20:15 - 20.45 službeno puštanje u rad hrvatske lokalizacije Creative Commons licenci

20:45 - 21.00 "Meršpajz" and "Prigruf", video radovi Ane Hušman

20.45 - 21.45 audio performans Jeanne Fremaux

15. siječnja

projekcija:
16.30 - 18.00 "Parabrod Bill, Ml." (SAD 1928., 71') rež. Charles Reisner, glumi Buster Keaton

live actovi:
20.30 - 21.00 "Pinhead OST" - Aesqe
21.15 - 21.45 Qwerty

PREDAVANJA:

14. siječnja,
12.00 Lawrence Lessig: "Arhitektura kiberprostora 2005." - predstavljanje hrvatskog izdanja knjige "Kôd i drugi zakoni kiberprostora"

tiskara "Borba", 19.00 Lawrence Lessig: "Slobodna kultura"

15. siječnja, [mama], 19.00 Giles Moss/David Berry: "Libre Society"

PREDSTAVLJANJA

13.-15. siječnja, [mama], 14.00 - 16.00 EGOBOO.bits info point

13. siječnja, [mama] 18.00 - 19.00 EdOo - predstavljanje EGOBOO.bits edukacijskog programa - Marcell Mars i Tomislav Domes

19.00 - 20.00 "04 - fanzin za hakiranje stvarnosti"

15. siječnja, [mama], 18.00-19.00 David Berry/Marcus McCallion - predstavljanje rada "Loca Records"

17. siječnja, [mama] 19.00 predstavljanje medijsko-teorijskih izdanja kuda.org

KONCERTI:

Močvara/Jedinstvo

Live Actovi - dva floora - Loca Records (UK) + EGOBOO.bits (HR)

14. siječnja

22.00 - 23.30 Labosh
23.15 - 00.15 Qwerty
23.35 - 00.35 No Name No Fame
00.20 - 01.20 Dishtone
00.40 - 01.40 Ghetto Booties
01.25 - 02.25 Plazmatick
01.45 - 02.45 Mindtaker
02.30 - 03.30 Jumbo

15. siječnja

22.00 - 23.25 Keko
23.15 - 00.15 Hiram Abiff
23.30 - 00.40 zvukbroda
00.20 - 01.20 Meme (UK)
00.45 - 01.55 Blashko
01.25 - 02.25 Aesqe
02.00 - 03.00 Rezk
02.30 - 03.30 Sergej

creativecommons.org, gutenberg.org, wikipedia.org, archive.org, gnu.org, openphoto.org, ibiblio.org, ocw.mit.edu, mutopiaproject.org, centerpd.org

RAF
REVIJA AMATERSKOG FILMA

Natječaj za bit na RAF-u 2005. godine

Ukoliko se odazovete na ovaj natječaj i prijavite dovoljnih **jedan** film iz 2004./2005. godine, a isti **nije duži od 20 minuta** i napravljen je sa što manje para, mnoštvo sretne omladine, veseljaka i metroseksualaca pogledat će ga u jednoj od **pet** službenih večeri na gotovo polujubilarnoj, četvrtoj **REVIJI AMATERSKOG FILMA - RAF!** od **20. do 26. 3. 2005.**

Ukoliko je više autor(ic)a udružilo snage, shvatit ćemo da baš morate poslati i dva filma, i to da na markici iz pošte ne piše datum kasniji od **15. 1. 2005**. To vrijedi za sve! (Update: U vrijeme nastajanja ovoga broja 04 šuškalo se da će rok biti produljen do 1. 2. 2005.)

Molit ćemo vas lijepo da ne šaljete niti jedan derivat CD-a jer mi ne znamo što bismo s tim.. I preskaču.

Neka to bude neki pristojni format kao što je **MiniDV** (najbolje), Beta ili, ako baš morate, VHS ili DVD.

Filmove ne vraćamo, osim ako nam to ne naznačite i platite pivu.

Adresa jest bila i ostat će:
POSTPESIMISTI
c/o REVIJA AMATERSKOG FILMA
POSTE RESTANTE
10000 ZAGREB
HRVATSKA

Tu imate prijavnicu **www.revijaamaterskogfilma.hr,** na e-mail pitate pitanja **raf@revijaamaterskogfilma.hr**, na telefon zovete, a u Ministarstvu korupcije uplaćujete prijave...

Ekipa iz Zagreba svoje filmove može ostaviti u književnom klubu Booksa (Martićeva 14d), našim dragim partnerima.

osobni urlici

ulica je utočište

piše: Borg

Ulica je utočište za ljude koji nemaju sigurnost doma. Ulica ima svoja pravila, a pravila su okrutna. Ulica dijeli svijet na mi i oni. Oni žive po zakonu, imaju čistu odjeću, životi su im savršeni, mi njih mrzimo, oni mrze nas. Mi smo odbačeni od društva, zato za nas zakoni ne vrijede, mi imamo svoja pravila i svoje zakone i zato nemamo savjest kad su njihovi zakoni u pitanju. Na ulici nema ljubavi, nema osjećaja, nema samilosti, nema prijateljstava, nema povjerenja – ulica prima svakog tko prihvaća ulična pravila i uličnu spiku, to je dio kojem pripadaš i koji ti daje sigurnost – ali zauzvrat od tebe **traži da ga poštuješ i da mu stvarno pripadaš – kao sekti**. Zauzvrat, moraš odjebat' normalan svijet.

Pravila su:
Družiš se s nekim ako od njega imaš koristi; ugled je od najveće koristi.
Da bi te ulica prihvatila, moraš to nekako dokazati.
Na ulici svatko zna sve o onom drugom, nema tajni.
Ako imaš žensku, ne smiješ zanemariti ekipu, ako to ipak učiniš, onda si šupak.

Sve što imaš dijeliš s ekipom, pare, stan, robu, sve.
Smiješ pit' koliko želiš, drogirat' se do mile volje, što si luđi, to si bolji, jer se ima što prepričavat'.

Priča je sve. Tko je kada koga, što, zašto, s kim. Što je priča nevjerojatnija, to bolje. Svi lažu, izmišljaju, seru, izvode jedni pred drugima, svi poznaju puno ljudi, uvijek su u nekom poslu, ne stignu, posao ovaj, posao onaj, a sve to samo da sakriju da nemaju ništa i da ne rade ništa, jer da rade ne bi bili na ulici.

Ulica nije dom, to je zamjena za dom, surogat, kopija koja glumi dom. Nitko tamo ne želi ostati, svi žele imati ono što i normalni ljudi imaju, samo što misle da to nije za njih, da je ovako bolje, da imaju SLOBODU.

Ulica ti ne dopušta da imaš nešto svoje, sve je zajedničko, sve se dijeli, ako svi o nečemu misle tako i ti moraš razmišljati. **Ne možeš imati sustav vrijednosti van onog koji postoji na ulici.** Ako nešto želiš ili nešto znaš, moraš se toga odreći jer – to je glupo i bezveze. Svijet je nepošten, jebi ga, ne može se.

Ulica ne cijeni one koji se trude oko nečega, cijeni samo krađu i prevaru; uvalit' se nekome tko je bogat, ima stan i pare, pa ne moraš ništa raditi – to je najviše što možeš postići po mjerilima ulice – jer, što ćeš više? Živjeti kao parazit na račun tuđeg rada i truda je pravi san svakog uličara; to se cijeni.

Što ti je ženska zgodnija, to si veća faca. Naravno da te za nju boli kurac, jer prava faca se ne zaljubljuje, osim ako ona nije i bogata i lijepa i da joj je stari neka faca a da se ona po cijele dane šeta pred ekipom. Pravoj faci nije stalo ni do koga, već samo do sebe. **Pravi faca jebe tako da se žensku ništa ne pita, jer se podrazumijeva da je on najbolji.** Ženi se nemaš što ispričavat', čak i kad ti je stvarno žao.
Prava žena će te odvući od droge i kriminala.
Ekipa uvijek sere po onom tko se odvojio od njih, kao da to što se odvojio znači da je ženska bolja od ekipe, a to ne može biti.
Odjebat' ekipu je izdaja.

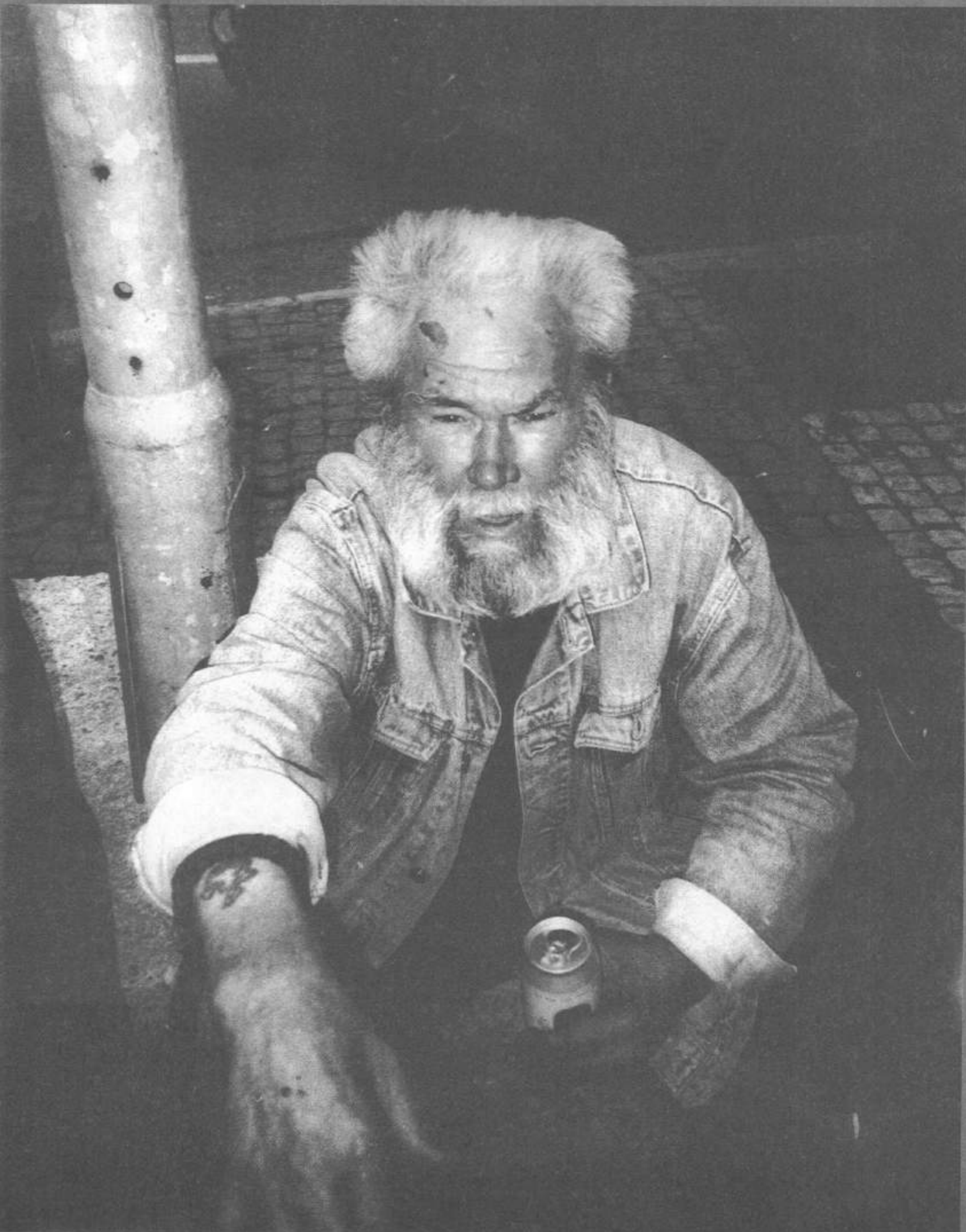
Ulica ti je sve. Ali podrazumijeva se da je to hrpa ljudi koji s tobom nemaju veze, koji ti ne žele ništa dobro i koje boli kurac za tebe? Kako napustiti ulicu, ako cijeli život tako živiš i ne znaš drugačije? Ulica je fizički **prostor, ali ulica je i tvoja glava**: to znači da živiš tako da pred drugima lažeš i izmišljaš i u biti samo sereš o tome kako ti je svaki trenutak u životu ispunjen zato jer – nemaš gdje živjeti i nemaš što raditi, a da se dobro osjećaš, pa misliš da će te ovo ispuniti jer je to neka priča. Priča koja skriva ljude koji su odustali od sebe, od drugih, od života i od svega. Svi ti ljudi kada se probude pomisle prvo: zašto sam se probudio? A onda: treba mi nešto (!) da nestane taj osjećaj.

•Misliš da se od toga ne možeš otrgnuti jer su tvoji roditelji krivi, nisu ti pružili sve što je trebalo, sve ono što druga djeca imaju, pažnju i razumijevanje, nitko te nije poticao, svi su ti se rugali, nije ni čudo što si takav, ne možeš se više uklopiti, sav si sjeban.
•Da to nije za tebe? Jedino ljudsko u toj ulici ljudi su koji maštaju kako će pobjeći jednog dana od svega toga. Ta mašta i te njihove priče su sve što imaju.
•Svi ljudi s ulice su veliki neotkriveni umjetnici, zato su i tako neshvaćeni. Svi veliki umjetnici su bili boemi – i nitko ih nije shvaćao u njihovo doba – dakle, što više pijem i drogiram se, to sam veći umjetnik.
•Ja nisam običan čovjek, u meni se krije nešto više, za mene ne vrijede pravila kao za obične ljude – nitko nije običan čovjek, u svima nama se krije nešto više, a pravila svi kršimo.
•To šta ti se ne sviđa ta uloga velikog face-jebača-koji će sve zajebat i izvući se-to je zato jer, kao i svi ljudi, imaš savjest. Prave face nemaju savjest – zato jer ne rade protiv samog sebe. Ti radiš protiv samog sebe. Kada lopov želi da ga uhvate, jer se umorio od krađa, trebao bi prestati krasti, a ne krasti kao lud.
•Sve što napraviš nažao drugim ljudima, vratit će ti se prije ili kasnije: to je u ljudskoj prirodi. Sam počneš raditi protiv sebe, nesvjesno. **Ti si ono što su ljudi oko tebe, ti si ono što voliš.**

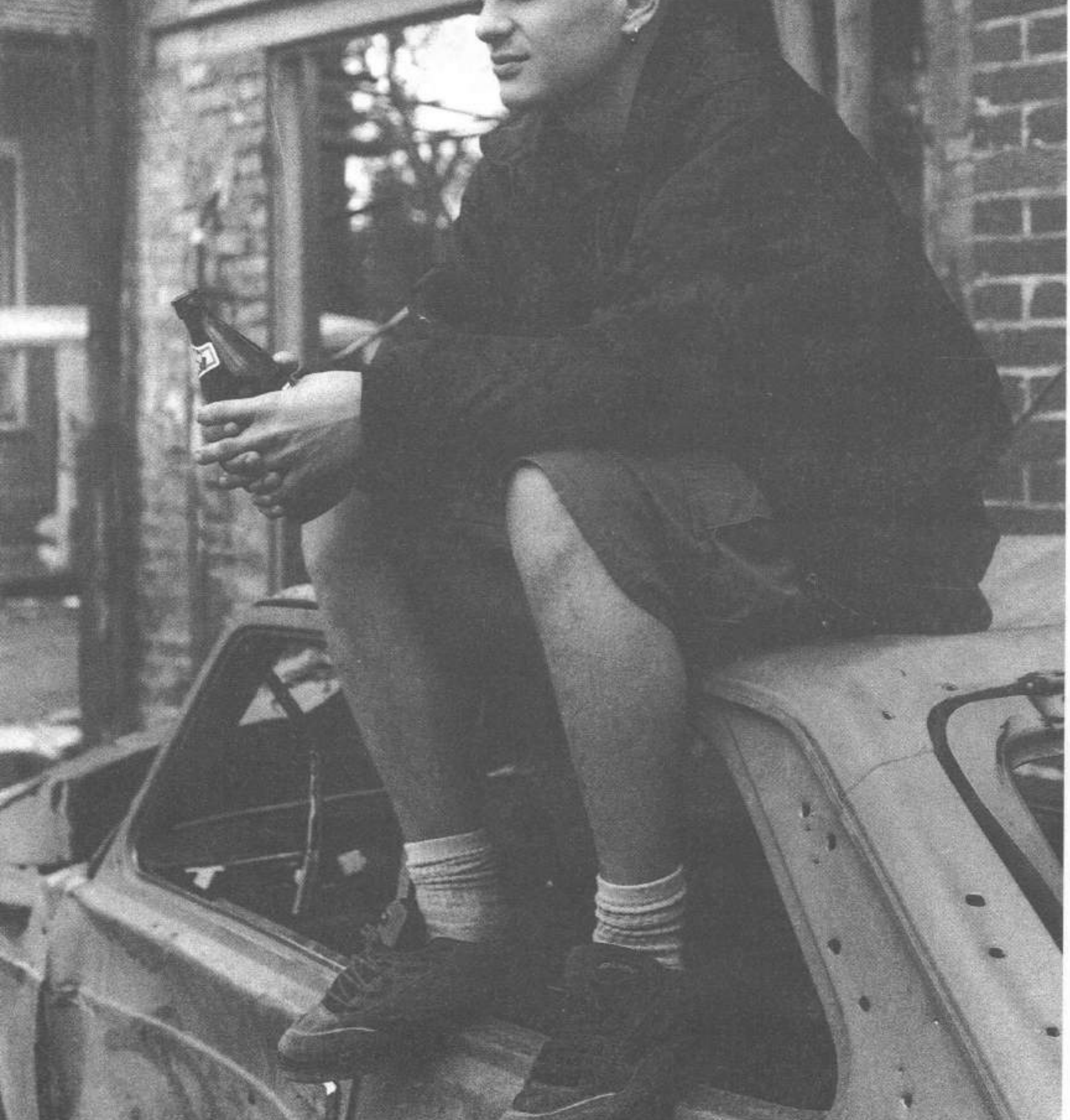
predstavljanje fotografa:
Sven Fabić-Meko Gorjanc

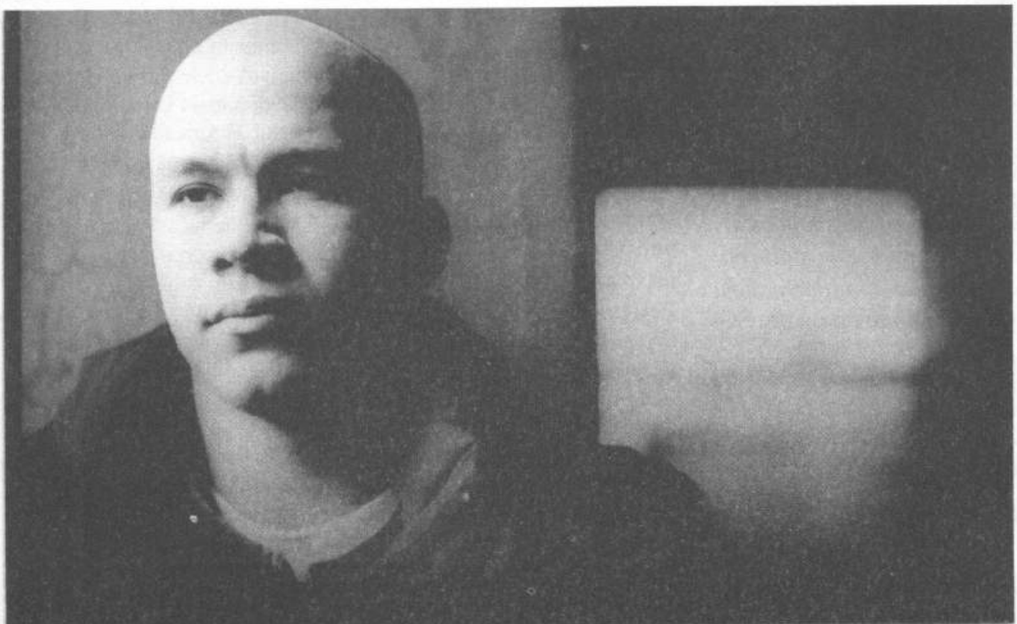

ATHEY

piše: Vesna Janković
foto: Rade Pažameta
mjesto radnje: Studentski centar, Savska 25, Zagreb
vrijeme: 15-19. prosinca 2005.

OŽIVLJAVANJE MASTODONTA

Potpuno neočekivano, u pozadini afera koje posljednjih mjeseci potresaju Studentski centar (započetih postavljanjem novog ravnatelja koji je odmah prekinuo ugovor s udrugom Multikultura, najavio zatvaranje dvorane Pauk «zbog droge», te davao druge dvosmislene izjave o kulturnim programima u okviru prostora u vlasništvu SC-a), i nedugo nakon još jednog studentskog protesta zbog najavljenih smanjivanja stipendija i povećanja cijena smještaja i prehrane, grad su sredinom prosinca preplavili plakati s najavom Velesajma cooltoure, obećavajući radionice, performanse, izložbe, grafitiranje, koncerte, filmove, diskusije... Ukratko, cjelodnevni program u svim prostorima Savske 25. Na pripadajućem flyeru tiskanom na skupom papiru pisalo je: *«Dobrodošli... Velesajam kulture dobra je prilika da saznate i upoznate kulturnu scenu, autore i njihova* djela i to šetajući kroz prostore SC-a.»

U najavljenom programu vidim imena poznatih brijača i brijačica sa off-scene i odlučujem pronjuškati. Indoš, Klif, Mario Kovač, Ivana Sajko, Lunar, produkcija RAF-a, Faktuma, Human Rights festivala...

Obećavajuće. Srolam si jednu putnu džoju i krećem.

Ulazim u dvorište SC-a, i naviknuta na nezavisne prostore Attacka, Močvare, Mame... u prvi tren osjetim nepovjerenje prema ovakvim institucionalnim i političkim mastodontima, čiju sudbinu u liku ravnatelja određuje stranka na vlasti. Ispred ulaza u menzu, **DŽIP S LOGOM RED BULLA** i razglasom, s dvije mlade cure u ulozi animatorica. Pozdravljaju pridošlice rečenicama tipa *«Uživajte u najboljoj kuturi – studentskoj kulturi...»*. Usta mi se razvlače u nehotičan osmijeh. U predvorju pokraj štanda s bižuterijom, stol s materijalima o ekološkom imanju Zrno, paprenjaci i degustacija novih Plivinih voćnih čajeva. S desne strane oglasni zid pretvoren u zid poezije. Putokazi prema prvom katu najavljuju radionice zdrave kuhinje pod vodstvom doajena makrobiotike (pomoću koje se, usput rečeno, prilično *potkožio* i zasnovao pravo malo carstvo) **Zlatka Pejića**. Na lijevoj strani su za ovu priliku otvorena vrata prema foajeu kina SC-a. Tik uz vrata štand s digeridooima. Ponešto ljudi zastaje uz štandove, dok glavnina studenata strpljivo stoji u dugim redovima, čekajući svoju uobičajenu večeru.

Ulazim u foaje kina u kojem je postavljena izložba likovnih radova različitih žanrova i kvalitete. Centralno mjesto u prostoriji zauzima narančasti šator, oko čijeg ulaza je raspoređeno nešto prave slame. Natpis *«Plesno pleme»*. U centru šatora mirisne svjetiljke i kristali, mali kazić s afro muzikom i mlada cura, socijalna pedagoginja koja brije na šamansko-terapeutsku moć pokreta. Nakon kraće razmjene iskustava, idem dalje.

U caffeu ITD-a počinje *«Književna tržnica»*. Svima prisutnima (a kafić je solidno popunjen) dijele se fotokopirane zbirke pjesama i kratkih priča izabranih autorica i autora. S čitanjem počinje **Andreja Žapčić**. Njena poezija je još mlada, ali ne-loša. Pijem čaj s rumom i uživam u atmosferi. I opet kružim dalje.
Na ulazu u MM još jedna svjetlosno-zvučna instalacija, a unutra nekoliko organizatorica i jedan posjetitelj. Cure pitaju: «Jeste i vi došli na dokumentarce?». Odgovaram potvrdno i zajednički zaključujemo da nas je dovoljno za projekciju. Jedna od organizatorica veli da možemo izabrati između četiri filma i nabraja ih, ali na kraju dodaje da ona nije vidjela samo jedan od njih, navodno kultni film kultnog

danskog redatelja, pa se odlučujemo za njega. Prije početka projekcije, druga nam organizatorica nudi čokoladni puding (od još jednog sponzora) i naoružani plastičnim žličicama, prepuštamo se filmu, koji je pop-artističko nizanje osobnih «razglednica» s puta po Americi. A u međuvremenu pristiže još pet-šest zaljubljenika u eksperimentalne filmove i pridružuju nam se.

Ne ostajem do kraja jer još želim pogledati predstavu *Njihanje*, **Indoša, Vilija Matule i Irme Omerza.** Nazad u ITD.

Na putu do polukružne dvorane, na pultu garderobe postavljena su četiri TV-a koja stalno *vrte* video radove domaćih eksperimentatora. Srećem **Crtalića** pred «svojim» TV-om.

Predstava je već počela, i iako je dvorana prepuna, pronalazim slobodno mjesto. Nakon početnog šoka, prvi puta čujem Indoša kako govori u predstavi, polako se otvaram ovom novom doživljaju. A stvar je jebeno moćna. Najviše me fascinira Indoševo prelaženje iz autistične u *normalnu* personu i opet nazad. On ne glumi, nego jest. Kontrolirana shizofrenija.

S lančanom reakcijom koja je pokrenuta u mojoj duši i utrobi odlazim još do *Galerije*, u kojoj je u tijeku koncert švicarskog jazz-noise banda **Steamboat**. U tom trenutku mi njihova intenzivna, parajuća muzika užasno paše. Čujem kako netko kaže «Ja sam se toga naslušao prije desetak godina...» i frkćem nosom zbog tog gotovo tipičnog snobizma.

Potpuno saturirana dojmovima i doživljajima odlazim.

Što se mene tiče, dolazak se isplatio. I zahvalna sam svima koji su uložili energiju da se ovaj vašar kulture dogodi.

THE DAY AFTER
– ŠTO SE SVE MOŽE DOGODITI KAD SE INSTITUCIJE OTVORE

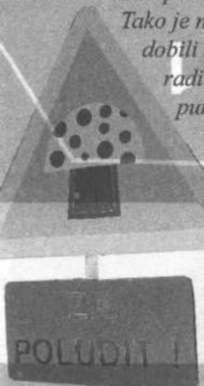
U ponedjeljak prijepodne dolazim na dogovoreni razgovor s Indošem u ured za kulturu SC-a, sasvim na kraju zgrade bivšeg Međunarodnog kluba prijateljstva. Tamo zatičem Martu, s kojom sam '99. zajedno odradila GONG-ovu kampanju nadgledanja izbora. Promukla je, ali nasmiješena i zrači pozitivom. Ured koji se sastoji od dvije prostorije je u kreativnom kaosu, a zrak još vibrira zgusnutom energijom planiranja, dogovaranja, priprema...

Marta kaže: *Kopjar me pozvao da kao vanjska suradnica organiziram izložbu. I to mi je bila super ideja – kao apsolventica povijesti umjetnosti dobila sam priliku da postavim izložbu. A kad sam uletila u cijelu priču bilo je zbunjujuće. Taman je bio objavljen tekst u Jutarnjem da se zatvara Pauk, uz nesmotrene izjave ravnatelja o zatvarnju zbog pića i droge. I onda dođeš ovdje i vidiš sve ove ljude koji nešto rade. Programsko vijeće Velesajma kulture činili su poznati ljudi poput* Nataše Rajković, Tanje Vrvilo, Mate Škugora iz KSET-a, Damir Bartola - Indoša, Nicol Hewitt, Denis Patafta... *Ono što me razočaralo bilo je da su na našu presicu najave cijelog događanja došli troje novinara. Negativni tekstovi o zatvaranju pojavili su se u svim novinama, a najava ovako velikog događanja gotovo nikome nije bila zanimljiva.*
Sama izložba je bila koncipirana tako da smo pozvali ljude s akademije da dođu sa svojim radovima. Nismo radili neku veliku selekciju, nego smo postavili glavninu radova koje smo dobili.

Polako pristižu i ostali članovi Programskog vijeća: Nataša, Nicole, Tanja, Indoš... Osjeća se dobra vibra između njih. I svi zrače sličnom mješavinom umora i zadovoljstva, kao nakon dobre ševe.

Nataša Rajković, predsjednica Programskog vijeća: *Sanacijski upravitelj SC-a* **Niko Vidović**

odlučio je formirati programsko tijelo zaduženo za kulturu i pozvao je mene, ostavljajući mi otvorene ruke da sam izaberem ljude s kojima ću surađivati. Neke od njih, poput Indoša, uopće nisam poznavala, ali sam znala što rade i pozvala sam ih. Tako je nastalo to tijelo, dobili smo sobu i počeli raditi. Svi smo bili puni ideja. Osnovna motivacija bila je otvoriti SC, da mladi ljudi dobiju mogućnost kreativnog rada i da SC zaživi, jer postoji potencijal, prostor i logistika. Projekt Velesajma kulture bio je i naš test, ali i test cijelog sustava. Htjeli smo vidjeti što će se dogoditi: da li postoji interes publike i da li postoje izvođači, stvaraoci. Pokazalo se da postoji cijela mreža ljudi koji puno rade i imaju što za pokazati, a i publika je došla, tako da smatram da smo uspjeli. Ljudi nisu bili samo pasivni gledatelji, dogodila se komunikacija, stvoreni su novi kontakti. Iako je u programu bilo i profesionalaca i eminentnih ljudi, uglavnom su dolazili studenti i mislim da je najvažnije upravo to njihovo međusobno umrežavanje.

DB Indoš: *Krajem prosinca ističe mandat ovog Programskog vijeća i onda bi se trebao uspostaviti neki novi oblik vladavine u programu kulture. Vijeće je formirano 15.09. sa zadatkom da osmisli program Velesajma, u suradnji sa nositeljima programskih jedinica kulture unutar ovog prostora Savske 25, znači Galerije SC-a, MM centra, Teatra ITD i kluba SC-a. Bila je to zanimljiva kombinacija i pitanje je koliko je održiva. Uspostavom Vijeća nastao je paralelizam programa i paralelizam ovlaštenja. Mi dolazimo bez jasne informacije da trebamo uspostaviti suradnju sa stalnim programskim voditeljima, koji u početku pružaju žestok otpor. Ono što im zamjeram jest da nisu prepoznali procese demokratizacije i decentralizacije. Nisu stvorili naviku da prostore u kojima rade i ostvaruju svoja prava koja idu sa stalnim radnim odnosom, dijele s drugim ljudima. Ne da dijele njihove plaće, nego da dijele te prostorije za koje imaju ključeve. Oni su, simbolički rečeno, trebali napraviti kopije ključeva i dati ih članovima programskog vijeća, što znači da su trebali bez obzira na svoju nenaviknutost da rade program s još jednim, dvoje ili petero ljudi, trebali ući u taj rizik, jer taj je rizik progresivan, konstruktivan, socijalno prihvatljiviji od toga da si sam gospodar prostora i ljudi koji tamo rade: akvizitera, čistačica, šankera, scenskih radnika... Pokazalo se da je navika da se bude šef jako ukorijenjena. Prava suradnja nije zaživjela. Ti ljudi nisu prepoznali da je ljepše biti u društvu više ljude koji s tobom kreiraju program i koji onda pomognu da se taj program realizira, dakle snose odgovornost i za proces realizacije: od organizacije tehnike, promocije programa, do osiguravanja financijskih sredstava... Oni nisu egzistencijalno zainteresirani za kvalitetnije programe niti shvaćaju da bi desetak novih ljudi doveli sa sobom još pedesetak svojih prijatelja ili ljudi koji cijene to što rade, i počela bi intenzivnija fluktuacija posjetitelja po ovim prostorima.*

Nicol Hewit: *Vodila sam radionicu «Decentralizacija» sa studentima likovne akademije koji su se trebali povezati sa studentima drugih fakulteta. Moja ideja vodilja bila je potaknuti studente i omogućiti da oni preuzmu SC. To je njihova institucija i oni bi trebali imati mogućnost odlučivanja o sadržajima. Tijekom petodnevne radionice studenti su uistinu napravili dobre radove koji su site specific i culture specific, jer se bave upravo ovim događanjem. Imamo namjeru napraviti izložbu od svega toga, popraćenu diskusijama i javnim forumima.*

Tanja Vrvilo, zadužena za film: *Nicol i ja smo radile zajedno. Niki nove, a ja tzv. stare medije da bismo pokazale sve mogućnosti MM-a. Htjele bismo stvari intenzivirati, tako da program bude bitno aktivniji, što znači da studenti mogu sudjelovati. Pokazalo se da su i ljudi sa likovne i sa filmske akademije rado prihvatili suradnju. U mom dijelu programa pokušala sam pokazati što neki zanimljivi ljudi rade.* **Igor Bogović** *predstavio je festival kratkometražnog filma u Velikom Taboru,* **Dana Budisavljević** *ZagrebDox, festival dokumentarnog filma koji uključuje i faktumovsku ali i međunarodnu produkciju.* **Vanja Kaluđerić** *predstavila je film prikazan na Human Rights festivalu...*

Znači li to da se dogodila suradnja i sa vaninstitucionalnom scenom? Poznato mi je da je dio ljudi koji rade na toj sceni, imao rezerve prema Velesajmu zbog cijelog konteksta SC-a?

Tanja: *Mislim da smo probili*

led i da bi se sada puno više ljudi uključilo. Meni je najdraža suradnja sa studentima, iako je to najteže za realizirati. Studenti filmske akademije su pitali hoće li se i kada ponoviti Velesajam? Tako da u budućnosti želimo ostvariti to da oni autorski sudjeluju i sami dolaze s prijedlozima. I to ne mora biti samo prikazivanje filmova. Željela sam ih upoznati, kako bi znali kome mogu doći s prijedlozima.

Koliko ste zadovoljni s realizacijom programa Velesajma?

Marta: *Mi smo kao organizatori zadovoljni i većina nas bi rado nastavila raditi na ovome što smo pokrenuli. Voljeli bismo i u proljeće organizirati nešto slično, kad bi i vanjski prostori bili iskoristivi...*
Nicol: *U sklopu radionice Decentralizacija, jedna je grupa studenata napravila anketno istraživanje u predvorju kina u kojem je bila postavljena izložba, i procijenili su da je tu izložbu svaki dan vidjelo oko tisuću ljudi, što je najposjećenija galerija u Zagrebu ikad! To je takav potencijal!*
Indoš: *Moram reći da mi je vrhunac Velesajma bio kad me Nataša pozvala da vidim u foajeu ITD-a nenajvaljeni performans grupe mladih ljudi koji su sami sebe častili. Sedam-osam mladih ljudi spojilo je dva stola, donijeli su od doma kolače i sokove i neke salate i to je bio performans! Totalno oslobađanje (smijeh svih prisutnih)... Apsolutni vrhunac...*

Postoji li politička volja da se nastavi graditi dalje na ovom iskustvu?

Nataša: *Mislim da tu politika nije presudna, nego ekonomija. Promijenio se ravnatelj i sustav treba postati transparentniji. Ovdje je najvažnije da mladi ljudi počnu raditi, a pokazalo se da oni znaju i da su puno organizacijski sposobniji od nas, iz nekih generacija koje su preskočile tu fazu da sami moramo kreirati budgete, nego samo kreiramo ideje. SC treba prestati biti toliko ispolitiziran i početi raditi za one zbog kojih postoji. Premalo su se do sada postojeći prostori davali mladima da rade predstave, izložbe, radionice, koncerte... Ovdje su i profesionalci koji znaju raditi i Velesajam je omogućio mladima da rade s majstorima tona, svjetla, omogućivši im dobro iskustvo, mogućnost da vidiš kako je to kad radiš u instituciji, kad te netko opslužuje. Osobito je šef tehničke službe, g.* ***Kulenović*** *bio podržavajući. Bilo je dosta našeg neiskustva i tehničari su svim tim mladima pomagali s pravom naklonošću.*

fahro kulenović, voditelj tehnike: iskreno sam sretan da se ovakva manifestacija dogodila u sc-u. ovdje sam već 27 godina i sc doživljavam kao poligon za lansiranje talenata. u koncipiranju programa za iduću godinu festival je svakako dragocjeno iskustvo koje pokazuje da moramo ići u veću programsku širinu, ali uz filtraciju svega što se nudi. mislim da kultura u sc-u uopće ne smije doći u pitanje, a bilo bi dobro da o sadržaju kulturnog programa ne odlučuje samo jedna osoba. da bi bio u skladu sa senzibilitetom novih generacija,

sc mora dobiti svježu krv.

Intervju sa Pajom

prosinac 2004, SC - Velesajam kulture

razgovarao: Kruno Jošt

Kako ti je bilo na koncertu u polukružnoj dvorani u SC?

Neznam, ne sjećam se, zašto mene pitaš? Hmm… Bilo je standardno, znaš uštekaš se i odvezeš svoj film i to je to. Meni je uvijek dobro, ja se volim igrat, ja sam malo dijete.

Kolko dugo voziš taj film?

Ma neznam, tridesetak godina. Tu sam u istoj dvorani gledao Johnna Cagea, i druge legendarne likove i legendarne predstave, jazz muzičare i pozere. Tu sam štipao Slađanu Milošević za dupe i izbljuvao sam pop mašinu u 5 ujutro na pozornici.. neki nostalgični filing.

I sad se vraćaš ponovo na scenu?

Nije. Uštekam se i sviram. Ne vraćam se nikad. To je to. Počeo sam '72. u kinu Studentskog centra, tu preko puta na gitarijadi. Imao sam 13 godina. Svirali smo Mance i ja. Mance je imao 12 godina, ja 13 i po. Posudili smo električne gitare i onda smo na suho učili 5 sati svirati. Bio je veliki razglas i to, pa sam rekao da ću za drugi put bit malo uvježbaniji. Al' vidiš, nisam ispunio. hehehehe

Kako ti je radit elektro-impro sa Klifom?

Elektro-impro je elektro-impro. Isto mi je u Amsterdamu i ovdje. Nema razlike, znaš.. Dođem s biciklom i nosim svoje kablove i uštekavam ih pola sata, odsviram taj trip koji će se možda slušat za 30 godina, možda neće nikad i nema veze, to je to...

Došlo je dosta ljudi i imali ste veliki pljesak na kraju.

Pa da, znaš ono... Otišli smo se u garderobu zezat. Pričali smo tamo viceve. Kao:" Sad se nikad više nećemo vratit." hehehehe

Ali ipak ćeš i dalje svirat sa Klifom?

Da da, naravno. Imat ćemo sukob interesa, naravno. Predbacivat ćemo jedan drugom desetke milijuna kuna zarađenih na svirkama. Ma znaš o čemu ti se tu radi? O lovi! U staroj Jugi nisam imao ni dinara, sad nemam ni kune, a kad ćemo ić u Evropu neću imati ni eura, ili centa. Hehe.

SLOBODA - NAPREDAK 2:1

piše: Vid Jeraj

Od sviju velikih gradskih centara iz bivše Jugoslavije Zagreb je jedini bez tradicije velikog glazbenog festivala, platforme koja bi na širem društvenom planu promovirala nove tendencije u glazbi. Bijenale, je ipak svake dvije godine. Samo zbog nekolicine entuzijasta koji sviraju kolektivnu i 'slobodnu' improvizaciju, te programa kluba KSET, Zagreb je ipak najvitalnija sredina tih vrijednosti. Klub se sljedećih godina afirmirao kao jedan od značajnijih centara 'drukčije glazbe' u Europi predstavljajući s dva festivala godišnje zagrebačkoj publici festivalima i stalnim programom košnicu kreativne glazbe svijeta.

Prvi koncert u klubu KSET, otkako je već sedam godina ponovno otvoren, održala je grupa GAP (Il Gruppo delle Azioni Progressive), pokazavši da na močvarištu hrvatskog jazza klije jedan slobodni grašak nade. Za izdavača Anubis Records objavili su CD-e «Konture Dinida» i «Plays Most Requested Songs», prva free-jazz izdanja na ovim prostorima, istovremeno sjajna. Preko svojih pleća nisu prebacili više od desetak grašaka znoja, na koncertima nisu prodali nijedan CD, zbog čega su polučili relativan uspjeh na festivalima u regiji. Žive i rade kao prosvjetni djelatnici, dok u situaciji poremećenog socijalnog i umjetničkog identiteta stalno ističu da su 'profesionalni muzičari'.

Osnivač GAP-a, saksofonist Luka Peršić kroz projekte elektroakustičke improvizirane glazbe surađuje s Draganom Pajićem-Pajom. Pajo je pak, druga 'rijetka lasta' zagrebačke glazbene scene, koji je 1987. osnovao Cul-de-Sac, rock-grupu slobodne forme cijepljenu utjecajima improvizirane glazbe i fusiona 1970-ih. 1990-e provodi kao član alternativnih scena u berlinskom Tachelesu i amsterdamskom Entrepotdoku. Od kraja 1990-ih živi između Zagreba i Amsterdama. Lopticu entuzijazma prošle su godine preuzeli Brio, braća Vedran i Neven Krajačić, koji – u kvantumu od 20 minuta – sviraju akustično u duhu engleske tradicije. Zbog nekih svojih mušica, poput insistiranja na autorskim pravima za u potpunosti improviziranu glazbu, i sličnih, rijetko i sviraju.

U drugom planu su glazbenici, koji i u svojim 40-ima ostaju veliki potencijali. To su članovi Cul-de-Sac, Ivan Marušić-Klif i Igor Pavlica. Klif je počeo kao bubnjar, a pohađao je Studij za tonskog tehničara u Amsterdamu.

Konceptualni je umjetnik, radi s eksperimentalnim videom, radio je s kompjuterskim procesuiranjem zvuka, kao i prepariranim analognim radio-aparatima i magnetofonima. Trubač Igor Pavlica surađivao je 1980-ih s grupama Haustor i Dee Dee Mellow, živio je u Berlinu, Amsterdamu i Londonu. Šira ga javnost poznaje po suradnji s grupama Jinx i Pips, Chips & Videoclips. Članovi math-rock grupe «Peach Pit», bubnjar Bruno Vidović i gitarist Franjo Glušac također surađuju s Pajom i Peršićem. Vidović je novi bubnjar GAP-a, te s većinom spomenutih glazbenika svira u Pajićevom projektu «Orkestar za ubrzanu evoluciju», kao i bubnjar Stjepan Jureković-Mali.

„Orkestar za ubrzanu evoluciju" održao je 21. i 22. prosinca dva promotivna koncerta, povodom promocije čak četiriju Pajinih CD-a izdanih ove godine. Na kompilaciji „Kraakgeluiden: Document 1" Pajo se pojavljuje kao sudionik amsterdamske scene nove elektroakustičke improvizacije. CD solo kompozicija za gitaru „Šum trake/Noise Tapes 3" izdala je Ego Boo Bits; glazbu za predstavu „Vrata" D. B. Indoša potpisao je s Damirom Kafkom-Caprijem, drugom polovicom Cul-de-Sac, dok je CD „Orkestra za ubrzanu evoluciju" objavio u samizdatu.

U «orkestru» surađuju članovi proširene verzije Cul-de-Sac s mlađim pripadnicima alternativne jazz i rock scene, a ovisno o prisutnosti bubnjara, balansiraju između slobodne improvizacije i No Wavea. Potpuno izdvojeni iz tih tokova su Jeanne Frameaux, elektronoiseri s copy-left etikete ego.boo.bits.

'što bi bilo, kad bi bilo'

Ta «mala scena», ima i dobru emigraciju, s kojom povremeno, ili jedva, održava veze, i to: Damira Kafku Caprija, saksofonista i

multiinstrumentalista, koji je svirao u Haustoru i s bendom Darka Rundeka; Marka Cicilianija, kompozitora i svirača prepariranog miks-pulta, koji u Hrvatsku danas dolazi samo na more; Predraga Dubravčića, kamermana i bubnjara koji živi na relaciji Zagreb-New York; te Ozrena Pupovca, koji je u Londonu na doktoratu iz sociologije, u čijim je krugovima improvizatora i nastupao kao saksofonist i multiinstrumentalist, a sa JFK Triom prošle je godine održao prvi koncert improvizirane glazbe u Sarajevu – ikad! U «svojevoljnoj izolaciji», nazovimo to tako, je samouki rock-gitarist Vlatko Klarić, koji je snimao i u samizdatu prodavao svoje solo CD-e kompozicija «Hrvatska snaga» i improvizacija «Samostvaranje», žalostan je primjer glazbenika kojem je, unatoč velikoj nadarenosti, PTSP pomrsio račune; te Andreja Košavić, koja i dalje vodi burni život, u kojem za vježbanje trube i pjevanje nema vremena. Google je uglavnom slijep za ove aktivnosti spomenutih glazbenika. Ne može se naći niti slika za objavu u medijima, opći je dojam kako su svi ovi glazbenici u scenu uložili 'malo više od vrlo malo'. Niti su se nametnuli u širem kontekstu scene na kojoj djeluju i istakli vlastite kreativne mogućnosti. Usprkos svojoj velikoj darovitosti i kreativnosti, glazbenici se radije pokrivaju plahtom preko glave i svoje umjetničke karijere provode u neaktivnosti i nepovezivanju. Poznavatelj ranijih umjetničkih pokreta u Zagrebu, poput EXAT-a i Gorgone iz 1960-ih, prisjetit će se da, u tom smislu, današnji zagrebački umjetnici nastavljaju istim koracima.

'nedostatak volje ili stav: društvo-je-bolesno?'
Velik je problem samim glazbenicima da djeluju uglavnom u nekomercijalnom ili niskoprofitnom sektoru, jer Ministarstvo kulture nema projekt kulturne politike kojom bi podržalo bilo kakav prijevod Marinkovićeva «Kiklopa» u Njemačkoj, Francuskoj ili Velikoj Britaniji, našlo prevoditelja za Slavenku Drakulić ili bar Veljka Barbierija. Nepostojanjem kulturne zaklade nema ni pristupa fondovima koji bi podržali nastojanja za definiciju hrvatskog identiteta dalje od Dobove. Ogledalo ne postoji, zbog čega se vidimo onako kako zamišljamo da nas vide drugi. Za prosječnu nizozemsku obitelj naše je postojanje ovdje jedno, za talijansku nešto drugo, a za madžarsku - možda baš ništa. Pa onda i nastaje paranoja da nam svi žele zlo, da drugi ljudi nisu dobri, i slično. A svi naši pečalbari prisjećaju se što je veliki poljski pjesnik CzesŁaw MiŁosz zapisao o svojem samovoljnom progonstvu, na kojeg je otišao početkom 1950-ih: «Europa nema ni novca ni kruha za svoje intelektualce, a kamo li za istočnoeuropske izbjeglice, pridošle na Zapad.» I to su jako dobro shvatili svi koji su 1990-e proveli po skvotovima u Amsterdamu i Londonu, često plivajući morima očaja jeftinog horsa, ili splavareći potocima vlastite rigotine.

'o autoru'
Vid Jeraj živi na Srednjacima, u zgradi u stilu Le Corbusiera. Piše na hrvatskom i engleskom o suvremenoj umjetnosti, kulturi i medijima. Početkom novog milenija pokrenuo inicijativu 'cRo impRo', te organizirao koncerte u Srednjoj i Jugoistočnoj Europi.

Narudžba za promjenu vizualnog identiteta Kulture SC-a
odnosi se prije svega na program KULTURE PROMJENE, ali naravno na web stranicama uključuje I ostale djelatnosti
Dakle, logotip je mišljen za KULTURU PROMJENU.
KULTURA PROMJENE je nova koncepcija koja objedinjava sve prostore kulture pod jedinstven program, a to su Galerija SC; Teatar; Klub SC, MM Centar. Tu su I kino I dvorane SKUCA; PAUKA I drugi prostori po Studentskim domovima
Potreban je jedinstven logo za KULTURU PROMJENE.
Trebao bi biti štampan jedinstven program sa sadržajem programa po mjesecima, manji po tjednima i letci po danima s više sadržaja, koji bi obuhvaćali sve programske jedinice. Karte I plakati također iste za sve prostore ili barem vezane istom vizualnom koncepcijom.

Načelno očekujemo urban, prepoznatljiv I čitak I jednostavan dizajn
I ako se sjetimo još nečega u međuvremenu ili ako se sjetite vi samo izvolite, slobodno postavite dodatna pitanja.

Natječaj za projekte programa kulture u 2005.godini

Programsko vijeće SC-a raspisuje javni natječaj za projekte programa kulture SC-a u 2005. godini.
Pozivamo sve pojedince i skupine (profesionalce, studente i amatere) da predlože projekte za produkcijsku, prezentacijsku ili radioničko-obrazovnu djelatnost Studentskog centra, koji će se odvijati u prostorima Teatra ITD, Galerije SC, Multimedijskog centra ili Kluba SC.
Na natječaj se mogu javiti svi zainteresirani autori, za sve vrste projekata, u skladu s osnovnom koncepcijom programa i osobitostima pojedinih djelatnosti.

Pravila natječaja
Svi potencijalni kandidati trebaju svoje projekte prijaviti na javno raspisan natječaj za program kulture SC-a do **31. siječnja 2005.** godine.
Izbor će se odvijati u dva kruga. U prvome krugu selektirat će se pismeni prijedlozi, prema potrebama i financijskim mogućnostima programa kulture SC, najkasnije do **01.ožujka 2005**. godine.
Autori projekata koji uđu u drugi krug bit će pozvani na razgovor i kratko predstavljanje svojih prijedloga, nakon čega će uslijediti dogovori oko realizacije odabranih projekata.

PROGRAMSKE DJELATNOSTI:

1.**produkcijska djelatnost**

Projekti produkcijske djelatnosti pratit će se i razvijati u svim fazama realizacije, a obuhvaćaju:
- produkciju scensko-izvedbenih projekata
- produkciju filmskih i video projekata
- produkciju multimedijskih projekata
- produkciju likovnih projekata
- produkciju glazbenih projekata
- produkciju nakladničkih projekata
- produkciju prvih projekata
- produkcijsko dovršavanje već započetih projekata

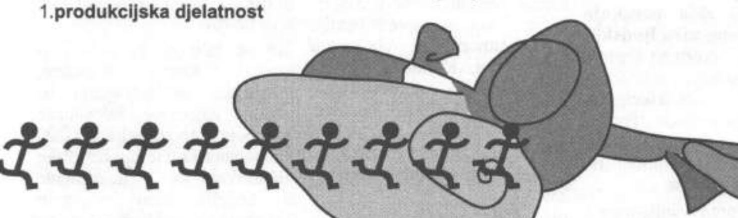
2.**prezentacijska djelatnost**:
Odnosi se na predstavljanje projekata koji nisu nastali u produkciji SC-a, ali koji bi se izvodili u njegovim prostorima: plesne i kazališne predstave, performansi, koncerti, filmske projekcije, izložbe, multimedijska događanja, glazbeni klubovi, predstavljanje rezultata rada radionica, festivali, seminari, akcije, tečajevi, tribine i drugi jednokratni programi.

Isplate honorara, troškovi realizacije programa bit će u skladu s unaprijed određenim cjenikom. Prava i dužnosti potpisnika ugovora za realizaciju programa definirat će se ugovorom.
Broj predstavljenih projekata ovisit će o količini i kvaliteti prijedloga prijavljenih na natječaj.

3.**radioničko–obrazovna djelatnost i igraonice:**
Svrha ovog dijela programa je da se na razne teme, koje se bave istraživanjem suvremenih umjetničkih pravaca, tehnika, metoda, izraza i disciplina, te mogućnostima njihovog prožimanja i sinteze, organiziraju radionice razrađenih pedagoških metoda i stručnih voditelja.
Također se predlažu tribine, diskusije, filmske i video projekcije, te različite akcije koje će poticati promišljanje, kritički i dinamički pristup kulturi, umjetnosti i društvu.

Prednost u realizaciji predloženih programa imat će:
- urbane i progresivne tendencije u kulturi,
- razrađeni projekti s definiranim ciljevima i namjenom,
- interdisciplinarni projekti koji ispituju granice različitih disciplina i potiču suradnju među fakultetima i različite koprodukcije,
- suradnja profesionalaca i neprofesionalaca (studenata, amatera, djece),
- projekti usmjereni na proces rada (work in progress),
- projekti koji dinamiziraju prostore SC-a,
- projekte koji uključuju sve segmente društva (mlade, djecu, starije, osobe s posebnim potrebama).

Prijavnice je potrebno slati na:
Studentski centar - Program kulture
Natječaj za projekte programa
kulture u 2005. godini
Savska 25, 10000 Zagreb

Natječaj za preuređenje unutarnjeg I vanjskoga prostora

UTOPIJA SC-a koja možda i prođe

Dvorište SC-a:
Otvaranje vrata na istočnoj strani. To su zapravo gelenderi koje treba obojati. Popločati stazu da ljudi ne gaze po blatu. I srediti okoliš, saditi cvijeće i drveće, pogotovo prema pruzi. Sadnja će se, nadamo se, donirati, naime da ljudi poklone po drvo SC-u.
Parking unutar SC-a
Na prostoru srušenoga paviljona koji se sada se koristi kao parking prostor zaposlenika SC-a, htjeli bi da bude igralište - koševi za Street Ball, moguće sponzorstvo. I ne bi bilo loše da se smisli zgodna I praktična garaža za bicikle

Gradjevinski radovi koji su prioritet – obnavljanje Francuskog Paviljona, ali to je druga priča i ostavljamo je p**o strani.**

Fizicko spajanje MM centra i Galerije SC – to je vrlo vjerojatno samo želja, međutim ako bude dobrih ideja, ne skupih, mozda provizornih ne bi bilo loše I o tome misliti. Spajanjem tih dvaju prostora dobio bi se prostor za ljetnu terasu, otvorenu scenu ili naprosto prostor u kojem se moze sjediti I družiti.

Unutarnja uređenja
Teatar ITD

– **velika scena**: Unutar velike dvorane Itd-a trebalo bi demontirati postojece stolice, ugraditi tribine i spustiti pozornicu na nivo poda. Dobiti black box scenu koje u Zagrebu nema.
- **klub ITD**: klub pretvoriti u ugodan prostor, u kojem bi se izlagale slike I nadamo se posluživala zdrava hrana I razni napitci. Tu bi se takodjer na video monitoru odvijale se beskonačne video projekcije kazališne produkcije. Mjesto na kojem se s guštom pije kava, čita I druži.

GALERIJE SC – s obzirom da će se u Galeriju smjestiti ponovo I glazbeni sadržaji, točnije **KLUB ŽEDNO UHO** trebalo bi naći rješenje za postavljanje pozornice, koja se ne bi morala stalno micati, a da ne remeti potrebe likovnih izlaganja. Kako se I izložbe namjeravaju ispunjavati glazbenim sadržajima, dakle da se odvija program glazbenih slušaona tijekom cijelog radnog vremena-npr. od 18-22 sata., valjalo bi smisliti mjesto za voditelja programa, DJ ili glazbenika. Smješten je na pokretnoj pozornici ,vidljiv i dostupan posjetiocima.
Takodjer se u prednjemj djelu odvija kontinuirano video program sa sadržajem iz recentne likovne svijetske i domaće produkcije.
Mali improvizirani šanku također bi trebalo smjestiti negdje unutar Galerije.

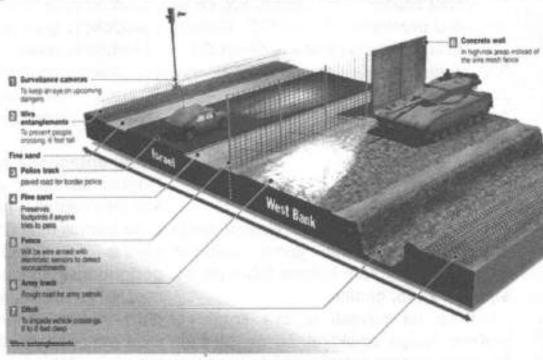
KLUB SC treba oplemeniti svom silom detalja koji će taj prostor humanizirati I omogućiti što bolju koristivost toga prostora za razne namjene. Od igraonica šaha, domina I svih ostalih društvenih igara, do predavanja, tribina, radionica I
do 24 sata glazbena slusaona, prikazivanje video filmova-koncerti, autorski filmovi s muzickim sadrzajima , itd.
MM centra odvija se beskonačni program projekcije filmova,umjetnička produkcija, a za vrijeme povlaštenoga termina projekcije prestaju. Potrebno je promijeniti stolice za udobnije, uopće riješiti probleme dvorane, da ona postane ugodna projekcijska dvorana, također sve to oplemeniti bojama i sličnim.
- treba predvorje srediti, garderobu napraviti I tako to
- tu je I gornji kat o kojem će se odlučivati kada se definira namjena prostora

Sve to ostavljavamo vama na maštu ono što očekujemo jest da projekti uključuju fleksibilan inventar, demontažnost I pokretljivost, da materijali ne budu skupi I luksuzni. Preferirati će se jednostavnost, prirodnost I opuštenost. Molimo vas da nam se javite s dodatnim pitanjima na koja ćemo odgovarati, te da napravite preliminarne specifikacije tako da možemo planirati financije.

bodljikave, električne i ostale žice

piše: Andrijana pavić, CMS

Jedan od elemenata kolektivnog sjećanja kojeg naša generacija nosi svakako je sukob na Bliskom istoku. Kroz godine odrastanja i iskustava s vlastitim sukobima, izbjeglicama, tenkovima i sličnima, nismo imali vremena, možda ni energije, učiniti Bliski istok bližim.

U osvitu najnovijih događanja, Arafatove bolesti, pa kasnije i smrti, izgradnje zida[1] i ostalih više manje povezanih događanja u svijetu, Centar za mirovne studije je 11. studenog organizirao predavanje i razgovor s aktivisticom Adve Rodogevsky iz Izraela pod nazivom "Zid u njihovim srcima".
Tema - utjecaj izgradnje izraelske sigurnosne barijere na ljudska prava Palestinaca s područja Zapadne obale i istočnog Jeruzalema.

Izgradnja zida uzrokuje kršenje čitavog niza ljudskih prava, s naglaskom na kršenja prava na vlasništvo, restrikciju slobode kretanja, restrikciju na adekvatnih standarda života, uskraćivanje prava na hranu i vodu te kršenje prava na zdravlje i školovanje.

U okviru predavanja mogla se čuti i analiza postupaka izraelske Vlade kao i medunarodne zajednice vezane uz izgradnju zida (retorika nasuprot akcija), uz pokušaj pojašnjenja zašto izraelska javnost većinom podržava izgradnju zida.

Adva Rodogevsky je mirovna aktivistica iz Jaruzalema. Surađuje s brojnim izraelskim organizacijama kao sto su: Žene za ljudska prava - nadziranje kontrolnih točaka, Bat Shalom i Djeca Abrahama.

Detaljnije o zidu ili ti bodljikave, električne i ostale žice

Zid je ukupno dug 690 km, dok se njegova prva etapa prostire na 180 km. Planirana dionica zida u Jeruzalemu iznosti 50 km od kojih je 25 km već izgrađeno.

Dijelovi zida nalaze se istočno od tzv. Zelene linije dakle untar teritorija Zapadne obale (dalje u tekstu ZO). S ovakvim postavljanjem zida odijeljeno je 238,3 kvadratnih kilometara ZO zemlje koja se sada nalazi između zida i Zelene linije. Većina ove zemlje u privatnom je vlasništvu Palestinaca. Konačna dionica zida još uvijek nije definirana, ali većina planirane ide kroz teritorij ZO, dok na nekim mjestima planirana dionica ide i do 22 km dubine u teritorij ZO.

Prva komponeta razgraničenja je električna žica koja upozorava na pokušaj prelaska. Zatim postoji takozvani *service road*, bijeli put kojim patrolira vojska kako bi na vrijeme otkrila pokušaje "nezakonitog" prelaska. Bijeli put je ograđen bodljikavom žicom. Tu je i rov koji bi trebao spriječiti vozila od probijanja zida. Neki dijelovi načinjeni su od visokih betonskih greda kako bi se spriječilo moguće snajperiste. Nekoliko vrata umetnuto je u zid da bi omogućio prelazak ljudima i robi.

Neke od posljedica – kršenje ljudskih prava

Zid dijeli zejednice Palestinaca, kako unutar, odvajajući čitave obitelji, tako i od njihovih polja na kojima rade i od kojih žive, te priključuje Izraelu općine i zemlju, gradove i sela koja su trenutno pod Palestinskom upravom.

Ovim zidom stvara se šest enklava koje se nalaze između zida i Zelene linije sa 263.000 Palestinaca. Uz kršenje ljudskih prava ove populacije postavljanjem zida krše se i ljudska prava Palestinaca koji žive uz zid.

Što se tiče dijela zida koji prolazi kroz Jeruzalem, posljedice su odvajanje tri lokalne zajednice Palestinaca od općine što ostavlja 30.000 Palestinaca koji imaju Izraelske identifikacijske dokumente u nedefiniranom pravnom položaju, a priključuje tisuće Palestinaca koji nemaju te dokumente izraelskom području.

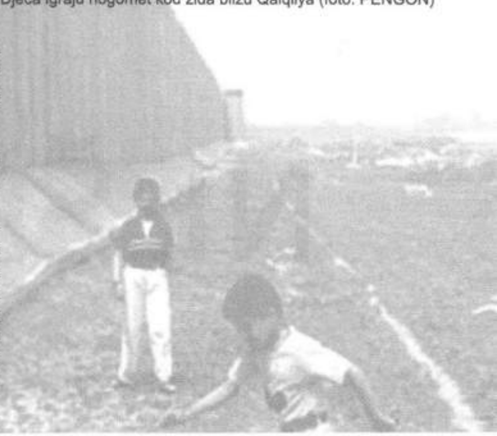
Sve to uzrokuje nastanak apsurdne situacije gdje tisuće Palestinaca treba dozvolu da ostane na svojoj zemlji. Trenutnim planom izgradnje zida sela Qalandia, Judaira, Bir Nabala i Al-Ram priključuju se općini Jeruzalem, a pod palestinskom su vlašću, dok se istočni Jeruzalem odsijeca od svojih predgrađa potpuno zanemarujući ovisnost ove dvije lokacije.

B'Tselem, izraelski informacijski centar za ljudska prava u okupiranom području, procjenjuje da 322.800 Palestinca u 102 mjesta već pati ili će uskoro patiti od posljedica izgradnje zida na planiranoj dionici.

[1] Zid, barijera ili ograda: postoje neslaganja oko naziva ove pojave između aktivista, službenih vlada, međunarodne zajednice i ostalih uključenih u problematiku s obzirom na pravne, političke i moralne konotacije koje svaki pojam nosi. Službeni naziv Vlade Izraela je OGRADA.

Djeca igraju nogomet kod zida blizu Qalqilya (foto: PENGON)

Ugrožena ljudska prava:

- **sloboda kretanja** – tisuće Palestinaca ostaju zarobljeni u enklavama između zida i Zelene linije, a enklave su proglašene «zatvorenim vojnim zonama»; zid odvaja vlasnike zemlje od njihove zemlje te im nameće potrebu dozvole kako bi bili na SVOJOJ zemlji i radili na njoj; ostalim stanovnicima ZO nije dozvoljeno da uđu u ove enklave iz bilo kojeg razloga ukoliko ne posjeduju jednokratnu specijalnu dozvolu; neregularna i nepredvidiva su otvaranja i zatvaranja vrata u zidu;
- **pravo na rad** – zid odvaja desetine tisuća Palestinaca od njihovih radnih mjesta; smanjuje mogućnost mnogih da zarade dovoljno kako bi osigurali minimalno za život; ograničen pristup farmama i poljoprivredi, koji su glavni izvori prihoda Palestinaca; uništeni su sistemi za navodnjavanje, počupana stabla i uništeni usjevi zbog izgradnje zida; smanjena proizvodnja hrane; 36 zajednica sa 72.200 stanovnika direktno je pogođeno odvajanjem od zemlje;
- **pravo na privatno vlasništvo i pravo na adekvatan životni standard**- desetine tisuća Palestinaca nisu u mogućnosti zarađivati dovoljno za život; nezaposlenost raste i sad je preko 50%; 55% stanovništva živi u siromaštvu (dnevni dohodak po glavi stanovnika je manji od 2 dolara); ljudima je oduzeta imovina, porušene su kuće i uništena je zemlja;
- **pravo na psihičko i fizičko zdravlje** – zid Palestince odvaja od ambulanti i bolnica; otežana je nabavka lijekova; otežano je kretanje liječnika, uključujući i međunarodne organizacije; mentalno zdravlje, osobito mladih, novonastalom situacijom sve je više ugroženo;
- **pravo na obrazovanje** – zid odvaja učenike i osoblje škola od samih škola i sada moraju imati dozvole i putovati daleko kako bi došli do škola; prenapučenost škola u istočnom Jeruzalemu uzrokuje nemogućnost normalnog funkcioniranja nastave;
- **sloboda vjeroispoivijesti** – onemogućen je pristup svetištima Palestinaca i mjestima molitve, grobljima
- **pravo na zaštitu obitelji** – obitelji kao važne jedinice Palestinskog društva bivaju podijeljene zidom bez mogućnosti redovitog okupljanja; za neke Palestince onemogućeno je da uđu u Jeruzalem kako bi posjetili svoje obitelji;

Postoje dokazi o nesavjesnom uručivanju odluka o izgradnji zida vlasnicima kuća i zemlje kroz koje zid prolazi tako da ljudi ne stignu uložiti žalbe. Postoji jedan tjedan roka za žalbu; te još jedan tjedan žalbe Visokom Sudu, međutim, komisija koja pregledava žalbe u istoj je instituciji koja i gradi zid (Ministarstvo obrane Izraela). Svaka žalba do sada bila je odbijena.

Osnovna pozicija Izraela jest da se zidom brani od terorističkih napada koji su prema posljednjim brojkama rezultirali sa 972 mrtvih i više od 6500 ranjenih u 780 terorističkih napada. Službeni Izrael kaže da je zid dugoročna mjera zaštite te da je tu samo radi sigurnosti čime odbijaju bilo kakve optužbe o evidentnoj diskriminaciji i velikom kršenju ljudskih prava.

Izrael ne smatra ni ZO ni Gazu okupiranim područjima te onemogućava primjenu međunarodnih humanitarnih zakona i međunarodnu zaštitu ljudskih prava na Palestinskim teritorijama.

Službeni stav Izraela jest da se kršenja ljudskih prava ne događaju, nego su to "smetnje u svakodnevnom životu Palestinaca", "teškoće svakodnevice" ili "izraelsko pravo na život naspram trenutne smetnje u svakodnevici Palestinaca". Stanovništvo Izraela pruža veliku podršku vlasti za izgradnju i završetak zida.

Postoji jako protivljenje međunarodne zajednice izgradnji zida, no iako je Međunarodni sud dao jaku kritiku nakon napravljene istrage, nema još konkretnih koraka da se izvrši pritisak na Izrael.

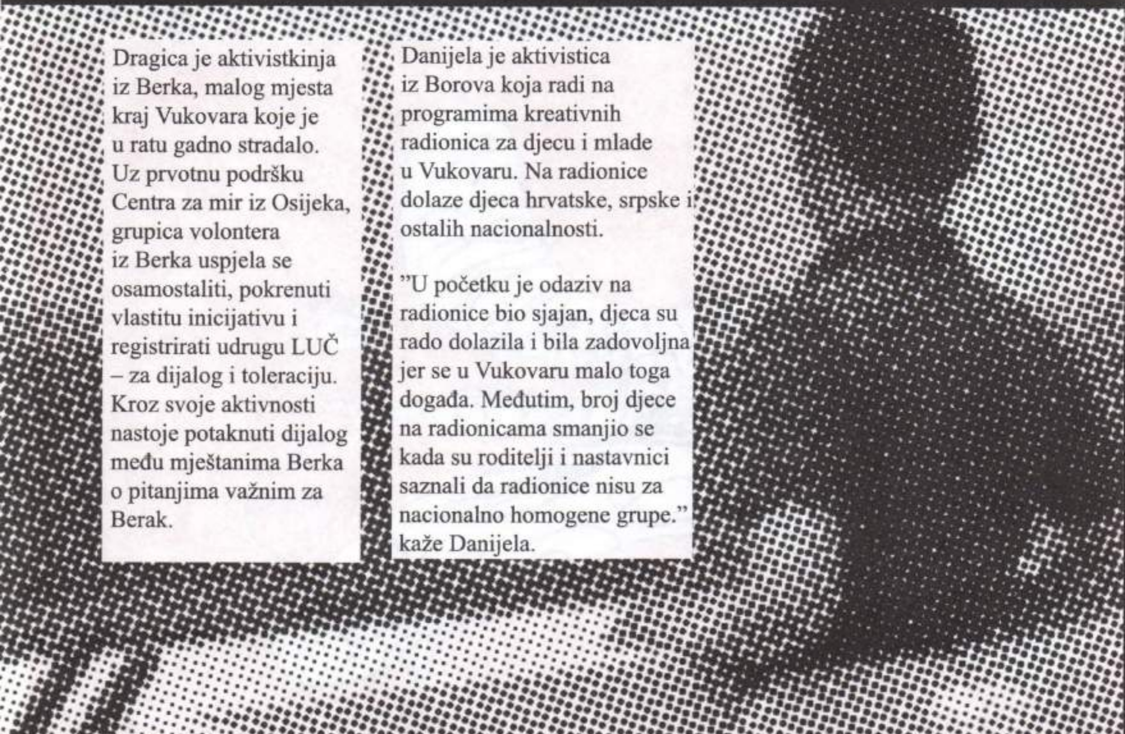
Prema istraživanju javnog mnijenja, u Izraelu Izraelci podržavaju izgradnju zida jer vjeruju da će to spriječiti daljnje napade i ne doživljavaju Palestince kao one kojima su prekršena ljudska prava nego upravo suprotno, sebe vide kao žrtvu napada. Iako postoje informacije o humanitarnim krizama u okupiranom području većina stanovništva živi u poricanju.

Izrael je priznao tek u ljeto 2004. da postoji problem pada ugleda u međunarodnoj zajednici te državno odvjetništvo pregledava političke i pravne implikacije mišljenja koje je dao Međunarodni sud. Tim stručnjaka je preporučio Vladi da posluša preporuke Međunarodnog suda, a to je da se dionica za izgradnju treba promijeniti prema savjetima Suda te da se sistem dozvola kretanja treba uvesti prema principima humanitarnih odredbi. Također postoji preporuka da se redefinira uloga izraelskih obrambenih snaga na palestinskom teritoriju.

Iako preporuke, ni stručnog izraelskog tima ni Međunarodnog suda nisu dobro prihvaćene od strane izraelskih vlasti, postoje neke naznake da se redefiniraju planirane dionice dok je u isto vrijeme za 600 miliona dolara smanjen budžet za izgradnju zida.

Ajmo mi dalje...

Tribina: Mirovne aktivistkinje

Dragica je aktivistkinja iz Berka, malog mjesta kraj Vukovara koje je u ratu gadno stradalo. Uz prvotnu podršku Centra za mir iz Osijeka, grupica volontera iz Berka uspjela se osamostaliti, pokrenuti vlastitu inicijativu i registrirati udrugu LUČ – za dijalog i toleraciju. Kroz svoje aktivnosti nastoje potaknuti dijalog među mještanima Berka o pitanjima važnim za Berak.

Danijela je aktivistica iz Borova koja radi na programima kreativnih radionica za djecu i mlade u Vukovaru. Na radionice dolaze djeca hrvatske, srpske i ostalih nacionalnosti.

"U početku je odaziv na radionice bio sjajan, djeca su rado dolazila i bila zadovoljna jer se u Vukovaru malo toga događa. Međutim, broj djece na radionicama smanjio se kada su roditelji i nastavnici saznali da radionice nisu za nacionalno homogene grupe." kaže Danijela.

Ideja tribine 'Mirovne aktivistkinje' održane 2. prosinca 2004. u KIC-u. bila je: javnosti prikazati i promovirati rad žena koje se bave izgradnjom mira u Slavoniji. Svoj rad prezentirale su Dragica Aleksa iz Berka i Danijela Beretin iz Vukovara.

"...Danijela ustraje u svom radu te traži podršku ljudi koji ne zastupaju segregaciju. Također, ona pokreće inicijativu zajedničke škole...."

Važan cilj tribine bio je javnosti približiti doprinos pojedinaca, pojedinki i lokalnih inicijativa koje svoju energiju i volonterski rad ulažu u poboljšanjne života u svojim mjestima i gradovima te otvoriti dijalog o takozvanim malim i nevidljivim doprinosima, valorizirati male, ali velike korake.

Dio publike percipirala je rad mirovnih aktivista kao pasivan. Smatraju da mirovni aktivisti poduzimaju dovoljno važne korake za budućnost naše zemlje, ne rade direktno na: otvaranju novih radnih mjesta, poboljšanju ekonomske situacije, poboljšanju stanja u poljoprivredi.
Taj dio smatrao je da se mirovni aktivisti bave 'nebitnim' stvarima kao što su: otvaranje međuetničkog dijaloga u stradalim područjima, procesima suočavanja s prošlosti, otvaranju zajedničkih škola za djecu srpske i hrvatske nacionalnosti, rastapanju međusobnih predrasuda. Naše gošće misle, a mi se slažemo, da jedno bez drugog ne ide.

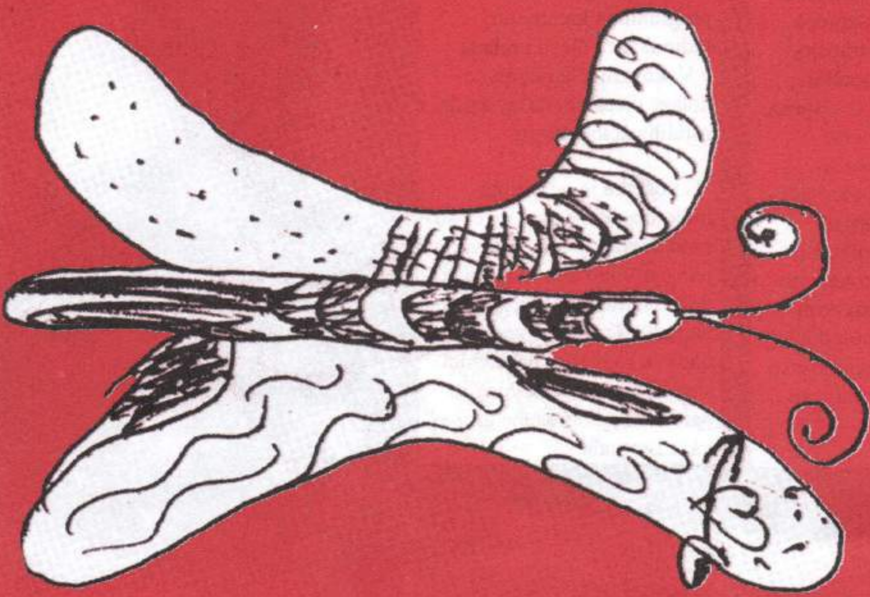
Eh da, kad bismo još mogli zaposliti nezaposlene i zaštititi poljoprivredinke od nadolazećih propisa EU u prihvatljivom vremenskom roku i uvjetima od kojih građani iz svojih fotelja to očekuju, gdje bi bio kraj mirovnog rada?!

Ajmo mi dalje – tjerati državu da pametno ulaže u ekonomski razvoj i uspostavi održive mehanizme i planove razvoja i pronaći još Dragica i Danijela koje na svoj način rade na razvoju, pa to spojiti... ajmo dalje radit.

Do slijedeće tribine...
Iva Zenzerović
CMS

PEKI

:čovek KOJI je UGLAVNOM DUBIO na gLAVI

ISPRAVNI POGLEDI

Taj čovek
Živeo je mirno.
Taj čovek
Za ostale bio je čudan.
Taj čovek
Nije nikad jurio za novcem.
Taj čovek
Nikad nije maštao o slavi.
Taj čovek samo uporan je bio
da u pravom svetlu
sagleda sve stvari.
Taj čovek
Gledao je svet onakav kakvim jeste.
Taj čovek
Je uglavnom, dubio na glavi.

GLAD

Noćas,
Opet sam odlučio
Da odem od kuće.
I opet ću ostaviti pismo.
Koje, naravno,
Nikog ni uzbuditi neće.
Jer u meni znate
Postoji mala mana.
Jer pre zore
Ja ću opet biti kući.
Biću gladan.
Jer ja sam kukavica.
I ovo pismo, zato,
Poješću.
Pisma, to su moja hrana.

IZDAJA

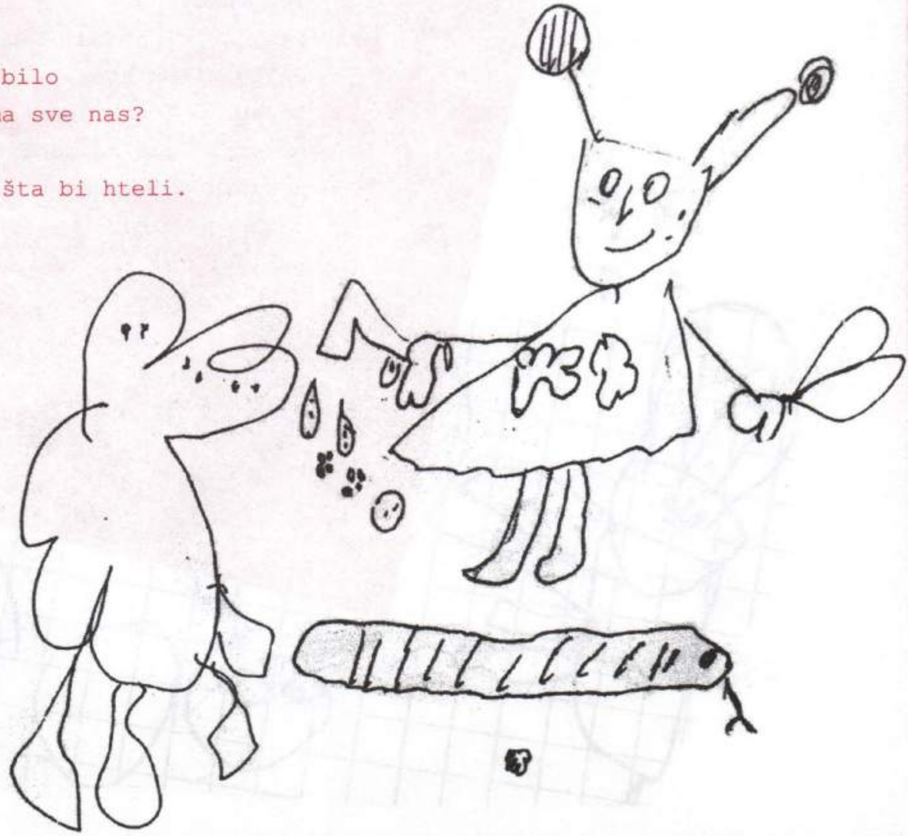
Izdaćemo sobu.
Živećemo u ormanu.
Ali…
Zašto ne bi u ormanu uzgajali pse.
Živećemo na ormanu.
Ali…
Zašto ne bi tamo gajili cveće.
Živećemo viseći na sijalici.
Ali…
Pa stanar se odselio.

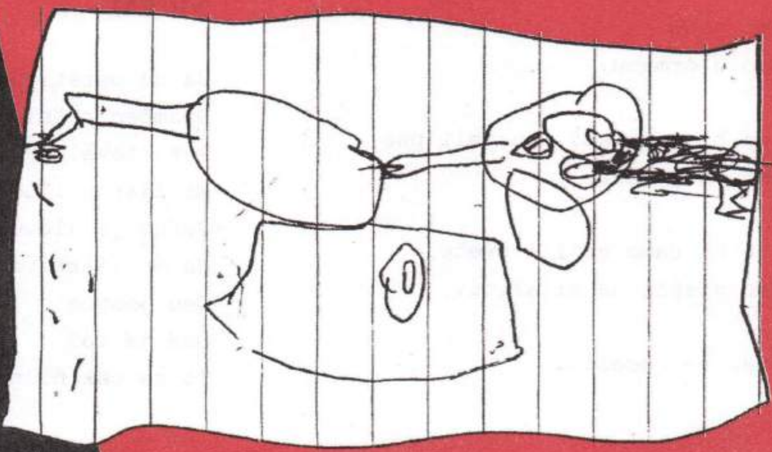
NIČEM

Ja ću ostati
Upamćen po ničem.
Pet slova.
Milijardu ljudi.
Jedno je slovo.
Ja milijarditi
Deo jednog.
Gde je to?
To se čak ni ne vidi.

PRAVA

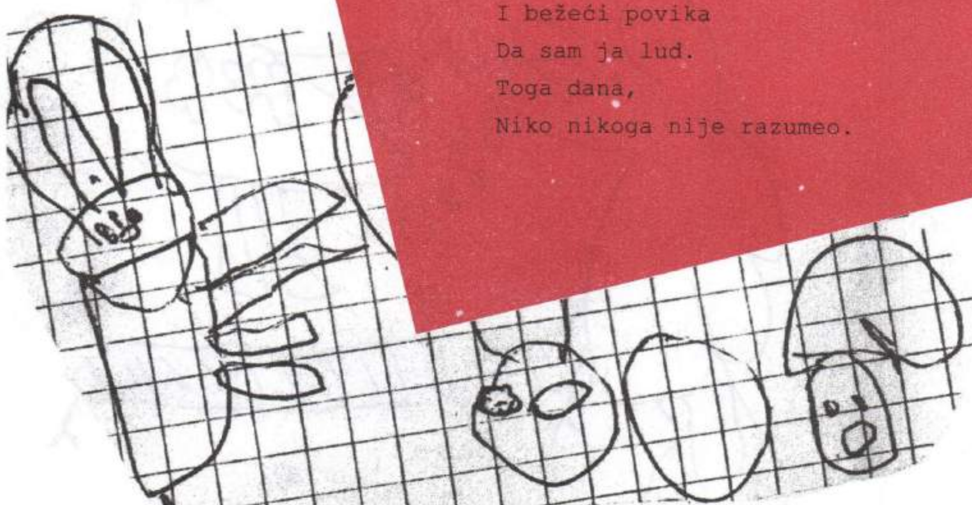
To drvo nije bilo ničije
Pa onda njegovo.
Pa moje.
Pa tvoje.
A kako bi bilo
Da drvo ima sve nas?
Pa,
Radili bi šta bi hteli.

POKLON

Imao sam buket cveća.
I hteo ga pokloniti nekom.
Nepoznatom,
Svejedno.
Neki su mi ponudili novac.
Ja to nisam hteo.
Tužan, ugledah ženu
Koja pričala sa sobom je.
Ponudih joj buket
I ona ga uze.
Poljubi me,
I bežeći povika
Da sam ja lud.
Toga dana,
Niko nikoga nije razumeo.

PISMO S FRONTA

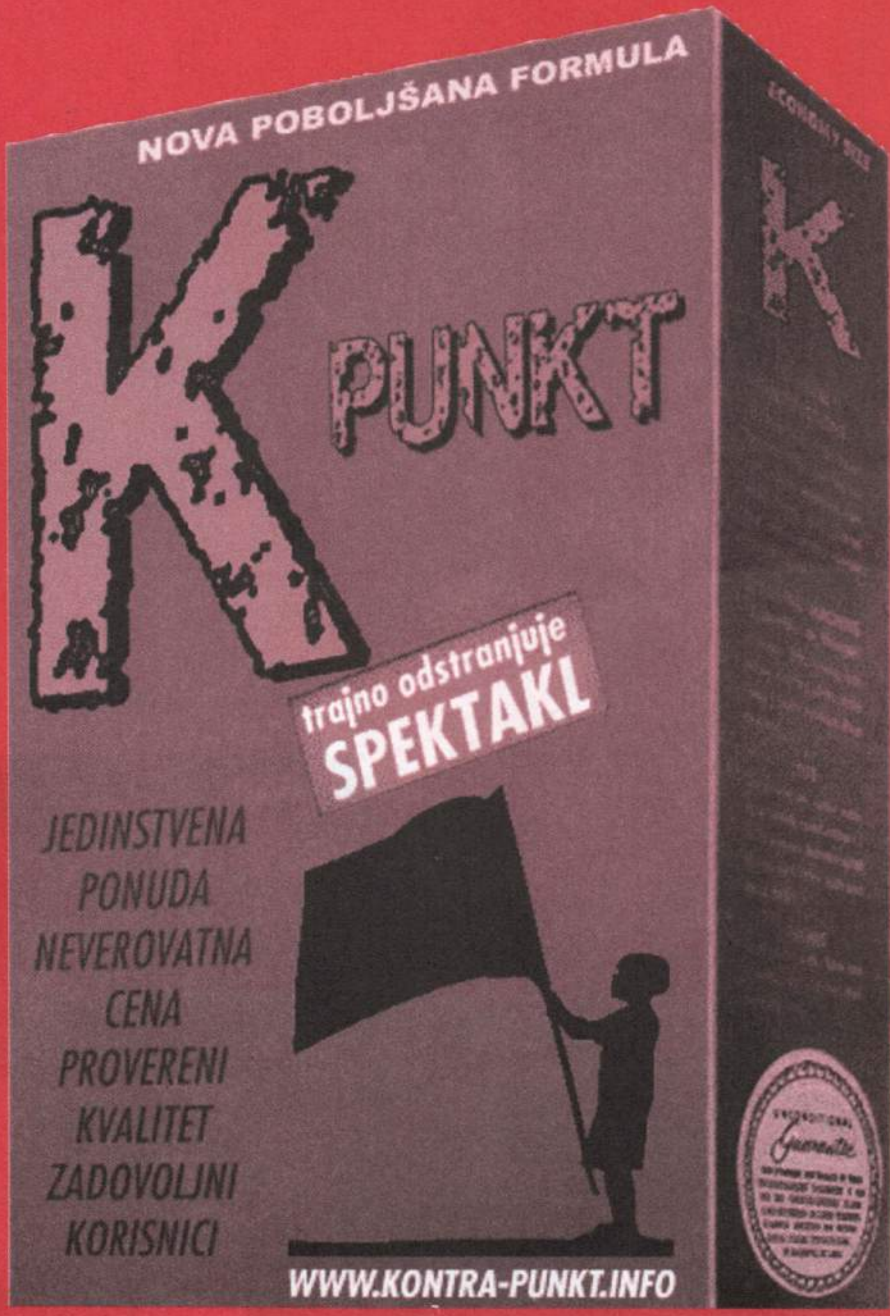
Draga mama!
Mene je danas raznela mina.
Sakupili su me u kesu,
I evo, koristim priliku da pišem kući.
Ovde je dobro.
Vreme je malo kišovito,
Danas se malo čudno osećam,
I mislim da me je vojska promenila.
I da znaš,
Danas su svi pričali o meni.
Jer mene je danas raznela mina.
Tako je sada ovde sve normalno,
Čini se da ću uskoro kući.
Možda i pre ovog pisma.
I stoga, znam, veseliš se već
Dolasku svog jedinog sina.

ČOVEK KOJI NIJE POZNAVAO RIZIK

Čovek sam u šumi
A nevreme besni.
Koje sada odabrati drvo.
Jer užasno plašio se groma.
Ovo?
Ili možda ono?
Ipak, rizik on poznavao nije.
I odluku lako je doneo.
Odabraću ono što već gori.
Taj čovek užasno je pokisao,
A usput i izgoreo..

ПОЕЗИЈА: ПЕКИ
ЦРТЕЖИ: ЛОЛА
ИЗБОР: IVANA

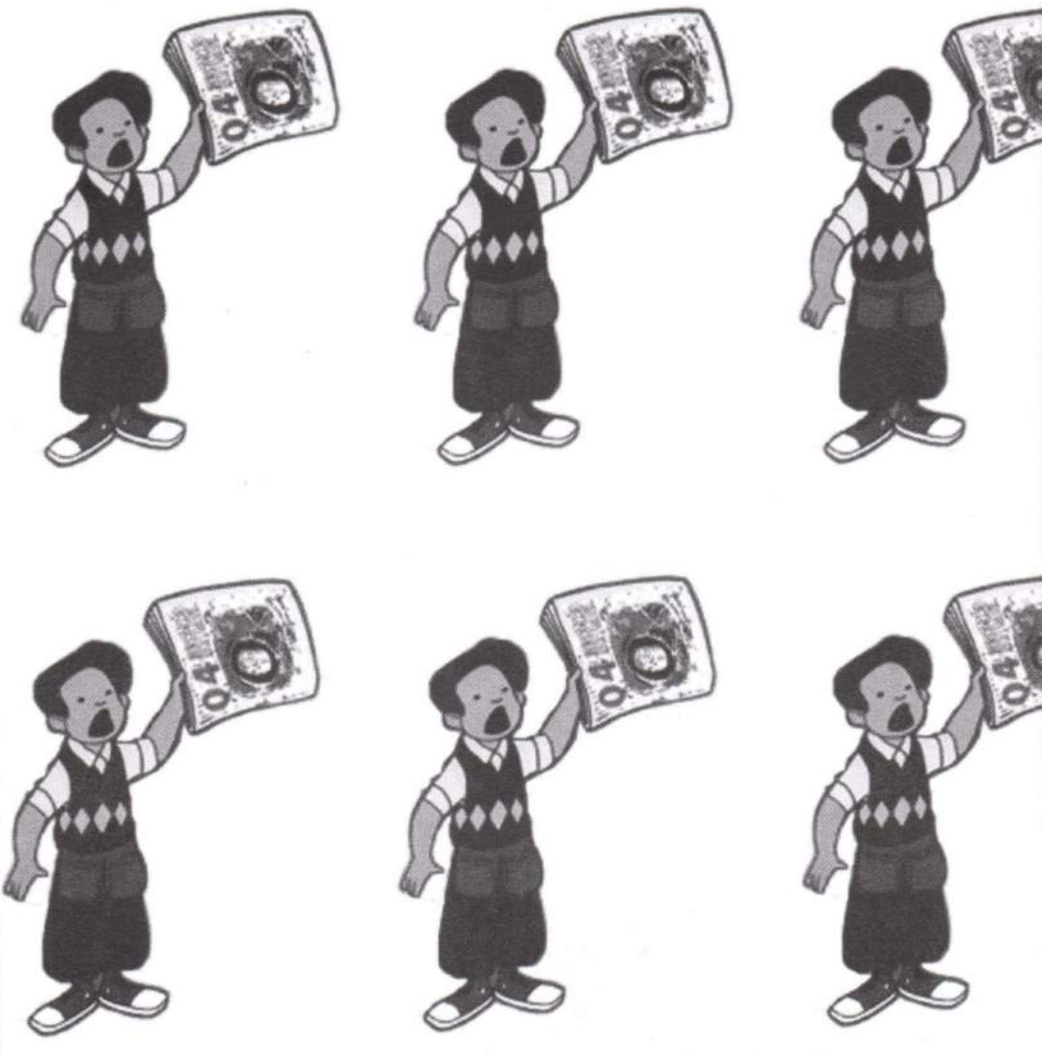

NOVA POBOLJŠANA FORMULA
K PUNKT
trajno odstranjuje
SPEKTAKL
JEDINSTVENA
PONUDA
NEVEROVATNA
CENA
PROVERENI
KVALITET
ZADOVOLJNI
KORISNICI
WWW.KONTRA-PUNKT.INFO

postanite KOLPORTERI/KE 04 MegaZina za hackiranje stvarnosti

Zalažemo se za 6 pravila kolportera/rki:

- kolporteri/ke će od sada raditi na ljepšim mjestima, tamo gdje se skupljaju mladi, po mogućnosti festivalima, ili otvaranjima događanja, na muzičkim happeninzima.
- kolporteri/ke neće nositi velike novine, nego mali časopis, kako ne bi istegnuli/e leđa.
- kolporteri/ke će biti plaćeni kao i svi ostali/e, ni manje ni više.
- kolporteri/ke neće morati vikati, ako baš ne žele, ali to im je plus.
- kolporteri/ke ne moraju prodati časopis osobama kojima ne žele prodati časopis.
- kolporteri/ke su sami odgovorni/e za svoj život i djela.

Kolporteri svih zemalja, ujedinite se!

javi se na sofija@mi2.hr tel. 091 546 28 53

uz posao najvjerojatije idu kapa i kabanica